

โครงการพัฒนาหลักสูตร และจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน
ของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค

หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐ
ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
(สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์) และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก
(ตราด จันทบุรี สระแก้ว)

เสนอต่อ

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

กันยายน 2557

ฉบับปรับปรุง

โครงการพัฒนาหลักสูตร และจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน
ของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค

หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐ
ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
(สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์) และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก
(ตราด จันทบุรี สระแก้ว)

เสนอต่อ

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

กันยายน 2557

ฉบับปรับปรุง

คำนำ

หลักสูตรสำหรับ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์) และจังหวัดชายแดนภาคตะวันออก (ตราด จันทบุรี สระแก้ว) เป็นหลักสูตรหนึ่งที่อยู่ภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคของสำนักงาน ก.พ. เป็นหลักสูตรที่มาจากความต้องการร่วม (Common Needs) ตามกลุ่มพื้นที่จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการจำเป็น และความคาดหวังในการพัฒนาบุคลากรในบริบทอาเซียนของบุคลากรภาครัฐที่มีระดับตั้งแต่ชำนาญการ ถึงเชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างและ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้ออกแบบการศึกษาในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หลักสูตรฝึกอบรมตามกระบวนการวิจัยโดยเริ่มจากกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อค้นหาปัญหา และความต้องการจำเป็นด้วยวิธีแบบคู่ขนานทั้งในเชิงปริมาณด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ของจังหวัด และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้มีประสิทธิผล

สำนักงาน ก.พ. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรดังกล่าว จะเป็นกรอบแนวทางในการวิพากษ์หลักสูตรเพื่อใช้ในการจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์) และจังหวัดชายแดนภาคตะวันออก (ตราด จันทบุรี สระแก้ว) ซึ่งมีชายแดนติดประเทศกัมพูชา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักงาน ก.พ.

กันยายน 2557

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
ผลผลิต.....	4
ระยะเวลาดำเนินงาน.....	5
ขอบเขตการดำเนินงาน.....	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ขอบเขตการศึกษา.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ตอนที่ 1 บริบทด้านอาเซียนของประเทศไทย.....	10
ตอนที่ 2 หลักสูตรการฝึกอบรมของประเทศไทยในอาเซียน.....	25
ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน.....	70
ตอนที่ 4 การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม.....	94
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	107
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	107
ขอบเขตการศึกษา.....	108
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	108
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม.....	109
สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ในการศึกษา.....	109
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	112
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น.....	112
ตอนที่ 2 ผลการวิพากษ์ร่างหลักสูตร.....	127
ตอนที่ 3 ผลการออกแบบหลักสูตร.....	135
เอกสารอ้างอิง.....	149
ภาคผนวก.....	150
ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) ในการฝึกอบรม.....	151
เครื่องมือประเมินผลการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค.....	157

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประสบการณ์ด้านการบริหารที่เป็น Best Practices ของแต่ละประเทศในอาเซียน.....	33
2	แผนกิจกรรมความร่วมมือและการให้ความร่วมมือในการพัฒนาระบบข้าราชการและระบบราชการระหว่างประเทศสมาชิก (ACCSM Work Plan 2008-2015).....	33
3	การเตรียมความพร้อมตามเสาหลักประชาคมความมั่นคงอาเซียน.....	35
4	การเตรียมความพร้อมตามเสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	36
5	การเตรียมความพร้อมตามเสาประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน.....	36
6	หลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียน พ.ศ. 2553-2555.....	37
7	จำนวนหลักสูตรฝึกอบรมของสถาบันข้าราชการพลเรือน (IPA) ของประเทศบรูไน.....	68
8	ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดสุรินทร์.....	71
9	ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดศรีสะเกษ.....	73
10	ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดบุรีรัมย์.....	74
11	ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดตราด.....	80
12	ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดจันทบุรี.....	82
13	ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดสระแก้ว.....	84
14	แผนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร.....	111
15	ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก.....	116
16	ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้านความรู้ ทักษะ และ ทักษะที่จำเป็น.....	119
17	ความสอดคล้องของแหล่งความต้องการจำเป็นที่นำไปสู่ประเด็นหัวข้อที่ใช้ในการฝึกอบรม..	123
18	ลักษณะทางชีวสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายจังหวัด และกลุ่มจังหวัด.....	151
19	ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้านความรู้ ทักษะ และบรรยากาศการทำงาน.....	153
20	สรุปความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน จำแนกรายด้านรวม.....	156

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	กระบวนการพัฒนาหลักสูตร.....	101
2	ขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร.....	110
3	การเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากแหล่งข้อมูลไปสู่การออกแบบ หลักสูตร.....	127

บทที่ 1 บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในภูมิภาคอาเซียน มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดช่องว่างการพัฒนา โดยการกระจายประโยชน์ของการเจริญเติบโตไปยังกลุ่มและชุมชนที่พัฒนาน้อยกว่าที่มีความยากจน รวมทั้งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน และเชื่อมต่อชาติสมาชิกอาเซียนในภูมิภาคให้เข้ากับประชาคมโลก จะเป็นการสร้างความร่วมมือและความเข้มแข็งในภูมิภาคในอาเซียน ดังวิสัยทัศน์อาเซียนปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ส่วนที่มองถึง “ความเป็นหุ้นส่วนของการพัฒนาอย่างมีพลวัตและเป็นประชาคมที่เอื้ออาทร” โดยมีเป้าหมายของความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนเพื่อ 1) เพิ่มพูนการรวมตัวและความร่วมมือของอาเซียน 2) เพิ่มพูนความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกของอาเซียนโดยมีเครือข่ายการผลิตของภูมิภาคที่เข้มแข็ง 3) ทำให้สภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของประชากรอาเซียนดีขึ้น 4) ปรับปรุงกฎระเบียบและธรรมาภิบาลของอาเซียน 5) ส่งเสริมการเชื่อมต่อกับศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้มากขึ้นทั้งในภูมิภาคอาเซียนและภายในชาติสมาชิกรวมถึงการลดช่องว่างของการพัฒนา 6) ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น 7) เพิ่มพูนความพยายามในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน และ 8) สามารถจัดการกับผลกระทบในทางลบที่จะเกิดมาจากความเชื่อมโยงในอาเซียน

การพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ของประเทศไทยนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาให้มีทักษะการทำงานร่วมกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งนี้จากผลศึกษาด้านอาเซียนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (สํานักงาน ก.พ., 2555) พบว่า ประเทศไทยควรมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) การบริหารกำลังคนภาครัฐให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต และ 2) การพัฒนาทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะให้มีคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ความเป็นนานาชาติเป็นผู้สนับสนุน มีความเป็นมืออาชีพ และการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการศึกษาผู้บริหารสูงสุด CEOs ในองค์กรต่าง ๆ ของกลุ่มประเทศในอาเซียน พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อองค์กร อันดับแรก คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การใช้ Social Media เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรสำหรับปัจจัยภายในที่มีผลต่อองค์กร ได้แก่ ทรัพยากรบุคคลของกลุ่มประเทศอาเซียนได้รับความสำคัญว่าส่งผลต่อความสำเร็จของหน่วยงาน ร้อยละ 70 และคุณสมบัติของบุคลากรที่เป็นที่ต้องการ ได้แก่ ความร่วมมือ (Collaboration) การสื่อสาร (Communication) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และความยืดหยุ่น (Flexibility) (IBM CEO study, 2012) ดังเช่น ทักษะของผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปที่เป็นที่ต้องการของนายจ้างของประเทศในอินโดนีเซีย 4 อันดับแรก

ประกอบด้วย การบูรณาการ (Integrity) ความสามารถทางปัญญา (Intellectual capacity) ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork Skills) และทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหา (Analytical and Problem Solving Skills) และฟิลิปปินส์ พบว่า ควรเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) ส่วนประเทศมาเลเซีย พบว่า เมื่อจัดลำดับทักษะที่สำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ทักษะที่ส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การติดต่อสื่อสารและการสร้างมนุษยสัมพันธ์ (Soft skills) ทักษะด้านการบริหาร (Managerial Skills) การทำงานเป็นทีม (Team Work) และความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) (Graduate Employability in Asia, 2012) จากการศึกษาดังกล่าวจะเห็นว่า ความต้องการการพัฒนาทรัพยากรของประเทศในอาเซียนมีความเกี่ยวข้องกับบริบทและความต้องการของสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรร่วมด้วย แต่ละพื้นที่อาจมีความต้องการที่แตกต่างกัน ทั้งในแง่ของประเภทของความรู้ คุณลักษณะและทักษะ และระดับของการพัฒนาจากพื้นฐานไปสู่ระดับความเชี่ยวชาญที่เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติงานด้านอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐและได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตามแผนงานการจัดตั้งประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในข้อ A.7 คือการพัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการโดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการของอาเซียนและในการประชุมบูรณาการแผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2556 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินการบูรณาการแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) เข้ากับแผนยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. 2558 และกำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์ประเทศ พ.ศ. 2556-2561 ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้แยกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ได้แก่ 1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง 2) การลดความเหลื่อมล้ำ 3) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 4) การสร้างความสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการภายในภาครัฐโดยยุทธศาสตร์ที่ 4 กำหนดแนวทางหนึ่งซึ่งสำนักงาน ก.พ.รับผิดชอบเป็นเจ้าภาพด้วยการพัฒนาทักษะและศักยภาพของกำลังคนภาครัฐ และเตรียมความพร้อมบุคลากรภาครัฐสู่ประชาคมอาเซียน

บทบาทของสำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนของประเทศไทยและในการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของไทย สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทโดยตรงในเสาสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ซึ่งเป็นหนึ่งใน 3 เสาหลักตามแผน Roadmap สู่ประชาคมอาเซียนทั้งนี้หน้าที่หลัก 2 ประการของ ASCC คือ 1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development) และ 2) การเสริมสร้างขีดความสามารถของภาครัฐในการให้บริการประชาชน (Building Civil Service Capability) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานการทำงานของระบบราชการในกลุ่มประเทศอาเซียนให้ตอบสนองต่อภารกิจของรัฐและการให้บริการประชาชน ตลอดจนปรับบทบาทและภารกิจของระบบราชการให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในด้านการพัฒนาคน

ระหว่างข้าราชการของกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อให้กำลังคนภาครัฐของภูมิภาคอาเซียนมีความรู้ความสามารถและมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสามารถต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

ในส่วนของการพัฒนาทักษะและศักยภาพของกำลังคนภาครัฐด้านการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลนั้นในปีงบประมาณ 2556 สํานักงาน ก.พ. ได้ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับข้าราชการทุกระดับ อาทิ หลักสูตรพัฒนาผู้บริหารระดับสูงอาเซียน หลักสูตรผู้บริหารระดับกลางกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน หลักสูตรการสร้างความตระหนักรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค หลักสูตรสำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง และหลักสูตรความรู้สำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน

อย่างไรก็ดีการดำเนินการส่วนหนึ่งที่ผ่านมา สํานักงาน ก.พ. ได้สร้างความตระหนักรู้ในภาพรวมให้แก่ข้าราชการในส่วนภูมิภาค ตลอดจนจัดฝึกอบรมหลักสูตรความรู้สำหรับข้าราชการในจังหวัดชายแดนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนและเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้ครอบคลุมทุกจังหวัด จึงเห็นควรศึกษาความต้องการด้านการพัฒนาบุคลากรภาครัฐในบริบทอาเซียนในลักษณะพื้นที่ (Area Based) ของ 76 จังหวัด และดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคสำหรับจังหวัดชายแดนให้ได้รับการพัฒนามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรภาครัฐในพื้นที่อย่างแท้จริง โดยในปีงบประมาณ 2557 สํานักงาน ก.พ. ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค เพื่อรู้เท่าทันอาเซียนและสร้างความร่วมมือและความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐในบริบทอาเซียนของกลุ่มจังหวัดชายแดนรวมทั้งสิ้น 31 จังหวัด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้หลักสูตรต้นแบบที่มีมาตรฐานจะได้ขยายการดำเนินการให้ครอบคลุมจังหวัดอื่น ๆ ในปีงบประมาณต่อไป

สำหรับการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน แบ่งออกเป็น 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว ซึ่งในการศึกษาค้างนี้จะใช้ชื่อว่า 6 จังหวัดพิเศษที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) ที่สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่ชายแดน ที่พัฒนามาจากผลการสำรวจความต้องการจำเป็นด้านอาเซียนของบุคลากรภาครัฐหลายสายงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 6 จังหวัด รวม 315 คนมาจากจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว มีจำนวน 62, 52, 50, 50, 53 และ 48 คน ตามลำดับ บุคลากรผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 71.7 เกินครึ่งเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 51.4 มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 32.1 จบปริญญาตรีร้อยละ 62.2 ทำงานในสังกัดพลเรือนสามัญคิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมาเป็น ข้าราชการครู/บุคลากรทางการศึกษา และพนักงานเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 57.5, 14.0 และ 9.5 ตามลำดับ เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างบุคลากรที่เคยเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับอาเซียน

พบว่า มากกว่าครึ่งเข้ารับการอบรมในหัวข้อด้านเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมาคือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 38.8 ทั้งนี้ส่วนใหญ่เข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่น คิดเป็นร้อยละ 89.7 และมีจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรมระหว่าง 1-2 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 87.1

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐควรมีหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค และจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้มีประสิทธิภาพโดยหลักสูตรนี้ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้ต้องตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมแท้จริง 2) รายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสามารถบูรณาการความรู้เข้ากับบริบทของหน่วยงานภาครัฐได้ และ 3) มีการบริหารจัดการหลักสูตรฝึกอบรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการ จัดหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้จะดำเนินการจัดขึ้นในพื้นที่เป้าหมาย 2 แห่ง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย จังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ ซึ่งจะจัดอบรมที่จังหวัดศรีสะเกษ และกลุ่ม 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดตราด จันทบุรี และสระแก้ว ซึ่งจะจัดอบรมที่จังหวัดจันทบุรี ในแต่ละครั้งดำเนินการอบรมใช้ระยะเวลา 3 วัน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว โดยเป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) ตามกลุ่มพื้นที่จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการจำเป็น และความคาดหวังในการพัฒนาบุคลากรในบริบทอาเซียนของจังหวัด ที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดฝึกอบรมความรู้สำหรับบุคลากรภาครัฐของแต่ละจังหวัดให้มีความรู้ทางปัญญา ทักษะทางสังคม และทักษะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้านอาเซียนต่อไป

3. ผลผลิต

1. รายงานผลการศึกษาวิเคราะห์ที่ได้จากการสำรวจเพื่อพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่เป็นหลักสูตรร่วม สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่จังหวัดชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน 6 จังหวัด ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว

2. หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว ที่เป็นหลักสูตรร่วม (Common needs)

สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่จังหวัดชายแดน ซึ่งประกอบด้วย ที่มา วัตถุประสงค์ หัวข้อวิชา ขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลาการฝึกอบรมของรายวิชา วิธีการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมายของแต่ละหลักสูตร วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้และบรรยากาศการจัดฝึกอบรม และตัวอย่างเครื่องมือประเมิน ทำเนียบวิทยากรพื้นที่และส่วนกลาง เป็นต้น จำนวน 3 วัน

3. ผลการจัดประชุมชี้แจงผลการศึกษาเพื่อวิพากษ์หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว

4. ผลการจัดฝึกอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในพื้นที่ที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีผู้เข้าอบรมจาก 6 จังหวัดชายแดนที่มีพื้นที่ติดแนวประเทศอาเซียน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว จำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน

4. ระยะเวลาดำเนินงาน

ระยะเวลาดำเนินการในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ใช้เวลา 240 วัน นับตั้งแต่เดือน 28 กุมภาพันธ์ ถึง 27 ตุลาคม พ.ศ. 2557 แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

- ระยะก่อนฝึกอบรม ตั้งแต่เดือนมีนาคม – มิถุนายน พ.ศ. 2557
- ระยะระหว่างการฝึกอบรม เป็นเวลา 3 วัน ในช่วงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2557
- ระยะหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม ช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน พ.ศ. 2557

5. ขอบเขตการดำเนินงาน

1. ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาบุคลากรด้านอาเซียน เพื่อกำหนดประเด็นสำคัญสำหรับเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรความรู้ด้านอาเซียนของกลุ่มจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน 6 จังหวัด

2. ออกแบบสำรวจความต้องการจำเป็นด้านการฝึกอบรม ASEAN Training Needs ที่สร้างมาจากการทบทวนวรรณกรรมและตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามจากคณะที่ปรึกษา และผู้ตรวจรับงานจากสำนักงาน ก.พ.

3. พัฒนาหลักสูตรและกำหนดโครงสร้างหลักสูตรจากการทบทวนวรรณกรรมและผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจากผลการสำรวจจากแบบสอบถาม ASEAN Training Needs และผลสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในงานอาเซียนของบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว และจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของจังหวัดดังกล่าวเพื่อจัดทำร่างหลักสูตร

4. นำร่างหลักสูตรดังกล่าวมาวิพากษ์หลักสูตร โดยจัดประชุมสำหรับบุคลากรภาครัฐที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอาเซียนในภูมิภาคส่วนหนึ่งมาร่วมยกย่องหลักสูตร และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและอนาคตในการทำงานร่วมกับประชาคมอาเซียน

5. ปรับปรุงหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว

6. จัดฝึกอบรมและบริหารหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว โดยในแต่ละครั้งจัดฝึกอบรมเป็นเวลา 3 วัน

7. ประเมินผลการใช้หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว ทั้งระยะก่อน ระหว่างและหลังฝึกอบรมทันทีและหลังฝึกอบรม 1 เดือน

8. ปรับปรุงหลักสูตรให้ได้มาตรฐานเพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงานของจังหวัดต่างๆ ได้นำไปใช้ต่อไป

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ภาครัฐมีกรอบแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคอย่างครอบคลุมจังหวัดชายแดนที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และสามารถพัฒนาบุคลากรได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง

2. บุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในบริบทอาเซียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านอาเซียนให้แก่บุคคลอื่นต่อไปได้

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้ด้านอาเซียน หมายถึง การค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นและความคาดหวังของหน่วยงานในด้านการปฏิบัติงานในบริบทอาเซียนของบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค ว่ามีปัญหาระบบใดบ้างที่จะสามารถแก้ไขได้ด้วยการฝึกอบรม และมีภารกิจใดบ้างที่ควรจะต้องแก้ไขปรับปรุงด้วยการฝึกอบรมเพิ่มพูนหรือเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ หรือประสบการณ์ ทั้งนี้สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาและแสดงถึงความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยการวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการ

ฝึกอบรมมาจากข้อมูลหลายแหล่ง ได้แก่ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ ด้านอาเซียนของจังหวัด การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และการสำรวจจากแบบสอบถามความคิดเห็นด้านสภาพปัญหา ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และความคาดหวังของหน่วยงานที่มีต่อการรองรับประชาคมอาเซียน

2. หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน (สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว) หมายถึง โครงสร้างและรายละเอียดเนื้อหาที่กำหนดความรู้และประสบการณ์เพื่อจัดให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาเป็นความต้องการร่วม (Common needs) สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่ 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ที่มา วัตถุประสงค์ หัวข้อวิชา ขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลาการฝึกอบรมของรายวิชา วิธีการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมายของแต่ละหลักสูตร วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และบรรยากาศการจัดฝึกอบรม และตัวอย่างเครื่องมือประเมิน ทำเนียบวิทยากรพื้นที่และส่วนกลาง เป็นต้น โดยใช้เวลาในระหว่างฝึกอบรมรวมจำนวน 3 วัน

3. ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม หมายถึง ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงต่าง ๆ ที่มีตำแหน่งอยู่ในระดับชำนาญการ หรือ ชำนาญการพิเศษ หรือระดับเชี่ยวชาญ หรือระดับเทียบเท่าซี 6 ถึงซี 8 รวมทั้งที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานการปกครองส่วนกลางของจังหวัด หรือส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดหรืออำเภอ ตำบล รวมทั้ง ที่มีบทบาทภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านอาเซียน

4. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่เป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่จังหวัดชายแดนซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ หัวข้อวิชา และขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลาการฝึกอบรมของรายวิชา วิธีการฝึกอบรม และกลุ่มเป้าหมายของแต่ละหลักสูตร เป็นต้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ตั้งแต่ 1) การวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนในแต่ละภูมิภาค/จังหวัดหลักสูตรการขับเคลื่อนของประเทศอาเซียนและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์ความคาดหวังของผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียนในภูมิภาค และสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในด้านการทำงานอาเซียนของภาครัฐในภูมิภาค 3) สำรวจความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้ด้านอาเซียนจากบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค 4) จัดทำร่างและยกร่างหลักสูตรด้วยการวิพากษ์หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค และรับฟังข้อเสนอแนะจากบุคลากรด้านอาเซียนในจังหวัดชายแดน 5) ดำเนินการจัดฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ได้ให้แก่บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นเวลา 3 วัน ไม่น้อยกว่า 120 คน และ 6) ประเมินผลทุกระยะของการจัดฝึกอบรมพร้อมปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์เสนอต่อสำนักงาน ก.พ. เพื่อดำเนินการเป็นหลักสูตรต้นแบบสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ต่อไป

5. การบริหารหลักสูตรการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการวางแผน การจัดการ การมอบหมายงาน การประสานงานอำนวยความสะดวก การรายงาน การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร การกำกับติดตามผล การดำเนินงาน ให้เป็นไปตามแผนและ TOR ของสำนักงาน ก.พ. ในการดำเนินงานจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคให้ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพตามหลักสูตรที่ผ่านการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิและสำนักงาน ก.พ. โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนการฝึกอบรม ระยะระหว่างการฝึกอบรมและระยะหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม เพื่อบริหารหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดของวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ตรงและจากเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสมซึ่งได้มาจากความต้องการจำเป็นแท้จริง และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดฝึกอบรมที่เข้าใจหลักการบริหารงานฝึกอบรม ที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค ที่สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน 6 จังหวัด ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว มีทัศนคติเชิงบวกต่อการปฏิบัติราชการด้านอาเซียนและเพื่อนบ้านอาเซียน มีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนโครงการเพื่อพัฒนาทรัพยากรในพื้นที่รองรับอาเซียนตาม แนวความคิดในระดับสากล (Global Mindset) และสอดคล้องกับสภาพปัญหาของภูมิภาคและมีเครือข่ายทางสังคม เพื่อการปฏิบัติงานราชการด้านอาเซียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

6. การประเมินติดตามผลการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนกลับในทุกขั้นตอนการฝึกอบรมตั้งแต่การประเมินความรู้ความเข้าใจและทักษะของผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมก่อน ระหว่าง และหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม พร้อมทั้งมีการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ดีต่อการทำงานด้านอาเซียนและพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานด้านอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค ที่เข้าร่วมฝึกอบรมเพื่อนำมาสู่การปรับปรุง การดำเนินงานฝึกอบรมและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมเกิดสัมฤทธิ์ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการเพิ่มขึ้น ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพจากหลากหลายวิธี เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถามคำถามปลายปิดและปลายเปิด การสังเกต เป็นต้น

8. ขอบเขตการศึกษา

จากการทบทวน TOR และทบทวนวรรณกรรมในด้านการพัฒนาทรัพยากรด้านอาเซียน ร่วมกับแนวคิด การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวทางการดำเนินโครงการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค เพื่อรู้เท่าทันอาเซียนและสร้างความร่วมมือ และความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค คณะทำงานได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมหลักสูตรฝึกอบรมที่มี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเริ่มจากการร่วมคิดร่วมประเมินร่วมตัดสินใจร่วมทำร่วมตรวจสอบร่วมรับ
ประโยชน์ และร่วมทำวิจัยผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
นักพัฒนาหลักสูตร นักการศึกษาอาเซียน และผู้ปฏิบัติงานด้านอาเซียนในส่วนภูมิภาค โดยประยุกต์ใช้กรอบการ
เรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมในเชิงปฏิบัติการ และกรอบการรู้เท่าทันอาเซียน (ASEAN Literacy) ที่ครอบคลุมทั้ง
ด้านความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล การสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปรับทัศนคติเชิงบวกต่ออาเซียน
และทักษะที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้านอาเซียน มากำหนดองค์ประกอบของกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ในหลักสูตร

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านครั้งนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักสูตรตามความต้องการร่วมในการจัดฝึกอบรมความรู้ด้านอาเซียนให้กับบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐที่ดำรงตำแหน่งชำนาญการถึงเชี่ยวชาญหรือ ซี 6-8 ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับงานอาเซียนในพื้นที่ 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว ซึ่งในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรในเบื้องต้น คณะผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรมเพื่อเป็นฐานคิดและกำหนดกรอบในการวางแผนการดำเนินงานตามระเบียบวิธีวิจัยของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยทบทวนวรรณกรรมในขอบเขตเนื้อหา 4 ตอนหลัก แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บริบทด้านอาเซียนของประเทศไทย

ตอนที่ 2 หลักสูตรการฝึกอบรมของประเทศในอาเซียน

ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

ตอนที่ 4 การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ตอนที่ 1 บริบทด้านอาเซียนของประเทศไทย

การทบทวนเอกสารในส่วนนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับบริบทด้านอาเซียนในประเทศไทย แบ่งออกเป็นความเป็นมาของการก่อตั้งอาเซียน กฎบัตรอาเซียน สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียน ประเทศไทยกับอาเซียน และความก้าวหน้าของการเตรียมพร้อมของไทยในการสู่ประชาคมอาเซียนในแต่ละด้าน มีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

1.1 ความเป็นมาของการก่อตั้งอาเซียน

อาเซียน (ASEAN) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) เป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สาเหตุการรวมตัวครั้งแรก คือขาดความสามัคคีกัน จึงทำให้ประเทศในกลุ่มหันมาร่วมมือซึ่งกันและกันอาเซียนก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 มี 5 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ มีการลงนาม “ปฏิญญากรุงเทพ” (Bangkok Declaration) หรือปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) โดยมีวัตถุประสงค์ 7 ข้อ คือ 1) ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม

เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร 2) ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค 3) เสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจพัฒนาการทางวัฒนธรรมในภูมิภาค 4) ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี 5) ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัยและการศึกษา 6) เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรมและการค้า ตลอดจนปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม และ 7) เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอกและองค์การระหว่างประเทศ (สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2537; สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2553; กรมอาเซียน, 2555; กำเนิดอาเซียน, 2555 อ่างในจารุวรรณ ต้นวิจิตร, 2556; วิชชุดา กิจธรรม และคณะ, 2556) ในเวลาต่อมาประเทศบรูไน เวียดนาม สปป.ลาว สหภาพเมียนมา และกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิก ตามลำดับ จนมีสมาชิกจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครบ 10 ประเทศ (สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา, ม.ป.ป.) จึงจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ขึ้น ภายใต้วิสัยทัศน์อาเซียน (ASEAN Vision 2020) ในการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการครั้งที่ 2 เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2540 ผู้นำอาเซียนได้รับรองเอกสารเพื่อกำหนดเป้าหมาย 4 ประการ คือ อาเซียนจะเป็น 1) วงสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A Concert of Southeast Asian Nations) 2) หุ่นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต (A Partnership in Dynamic Development) 3) มุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก (An Outward-looking ASEAN) และ 4) ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร (A Community of Caring Societies)

ต่อมาในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 9 ระหว่าง 7- 8 ตุลาคม 2546 ที่เมืองบาห์ลี อินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาความร่วมมือฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก หรือ 3 เสาหลัก ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ต่อมาในที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 12 เมื่อ 13 มกราคม 2550 ที่เมืองเซบู ฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามแถลงการณ์เซบูเห็นชอบให้เร่งรัดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อให้อาเซียนสามารถปรับตัวในสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (แหล่งสารสนเทศอาเซียน, 2556; กรมอาเซียน, 2556)

1.2 กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

อาเซียนยกฐานะขึ้นเป็นองค์กรนิติบุคคล มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน มีผู้แทนถาวรประจำอาเซียนและมีธรรมนูญหรือกฎหมายข้อบังคับเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของอาเซียนได้อย่างเป็นรูปธรรม และกฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 15 ธันวาคม 2551 เป็นต้นมา กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วย 13 บท 55 ข้อ มีประเด็นที่แสดงความก้าวหน้าของอาเซียน ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรสิทธิมนุษยชนของอาเซียน การให้อำนาจเลขาธิการอาเซียน การจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทต่าง ๆ เพิ่มบทบาทของประธานอาเซียน เพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินทันทั่วทั้งที่ การเปิดช่องทางให้อาเซียนมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาสังคมมาก

ขึ้น และปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เช่น ให้มีการประชุมสุดยอดอาเซียน 2 ครั้งต่อปี จัดตั้งคณะมนตรีเพื่อประสานความร่วมมือ 3 เสาหลัก และมีคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ที่กรุงจาการ์ตา เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการประชุมของอาเซียน เป็นต้น (สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา, ม.ป.ป.; ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, 2554; กรมอาเซียน, 2556 อ้างในวิชุดา กิจจรธรรม และคณะ, 2556)

1.3 สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือ 3 ด้าน ซึ่งเปรียบเสมือนเสาหลักสามเสาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและเสาหลักแต่ละด้านมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.3.1 ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community - APSC)

ประเทศสมาชิกได้ร่วมจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community Blueprint) โดยเน้น 3 ประการคือ 1) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกันครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำ เพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคมวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นต้น 2) ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชนที่ครอบคลุมในทุกด้าน ครอบคลุมความร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม ซึ่งหมายถึง มาตรการสร้างความไว้วางใจและ การระงับข้อพิพาทโดยสันติ เพื่อป้องกันสงครามและให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกันโดยสงบสุข และไม่มี ความหวาดระแวง นอกจากนี้ยังขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ และ 3) การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก กำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบ ASEAN + 3 กับ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ เป็นต้น

1.3.2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC)

เป้าหมายเศรษฐกิจอาเซียนคือ มีตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้านคือ 1) การตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการการลงทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรี รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดเป้าหมายเวลาที่จะค่อย ๆ ลด หรือยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีสำหรับประเทศสมาชิกเก่า 6 ประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2553

เปิดตลาดภาคบริการและเปิดเสรีการลงทุนภายในปี พ.ศ. 2558 2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขันการคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน) 3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่าง ๆ เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก และ 4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกเน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา เป็นต้น และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

1.3.3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community)

อาเซียนมุ่งหวังประโยชน์จากการรวมตัวกันเพื่อให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียว โดยมีความร่วมมือเฉพาะด้าน (Functional Cooperation) ภายใต้ประเด็นเชิงสังคมและวัฒนธรรมที่ครอบคลุมในหลายด้าน ได้แก่ เยาวชนการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สิทธิมนุษยชน สาธารณสุข วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม สตรี แรงงาน การขจัดความยากจน สวัสดิการสังคมและการพัฒนาวัฒนธรรม และสารสนเทศ กิจการพลเรือน การตรวจคนเข้าเมืองและกงสุล ยาเสพติด การจัดการภัยพิบัติและสิทธิมนุษยชน โดยมีคณะทำงานอาเซียนรับผิดชอบการดำเนินงานความร่วมมือในแต่ละด้าน อาเซียนได้ตั้งเป้าการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 โดยมุ่งหวังในการเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community Blueprint) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development) 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) 5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity) และ 6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap) โดยมีกลไก ได้แก่ การประชุมรายสาขา (Sector) ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior Officials Meeting) และระดับรัฐมนตรี (Ministerial Meeting) คณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Council) รวมทั้งการประชุมคณะกรรมการด้านสังคมและวัฒนธรรม (Senior officials Committee for ASEAN Socio-Cultural Community)

1.4 แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

การส่งเสริมความเชื่อมโยงภายในภูมิภาค มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดช่องว่างการพัฒนา โดยการกระจายประโยชน์ของการเจริญเติบโตไปยังกลุ่มและชุมชนที่พัฒนาน้อยกว่าที่มีความยากจน รวมทั้งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนและเชื่อมต่อชาติสมาชิกอาเซียนในภูมิภาคให้เข้ากับประชาคมโลก โดยมี **วิสัยทัศน์อาเซียน** ในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ว่าอาเซียนเป็นศูนย์รวมของชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ร่วมกันอย่างมีสันติภาพมั่นคงและเจริญรุ่งเรือง รวมตัวกันเป็นหุ้นส่วนของการพัฒนาอย่างมีพลวัตและเป็นประชาคมที่เอื้ออาทร โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น บรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และขับเคลื่อนความเชื่อมโยงภายในประเทศให้สอดคล้องกับความเชื่อมโยงของภูมิภาค วิสัยทัศน์การเชื่อมโยงระหว่างกันที่เพิ่มพูน จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับหลักของอาเซียน “หนึ่งวิสัยทัศน์หนึ่งอัตลักษณ์หนึ่งประชาคม” และจะตอบสนองต่อสภาพพื้นฐานและข้อตกลงต่าง ๆ รวมทั้งคำนึงถึงความรับผิดชอบและสมรรถนะที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนด้วย

เป้าหมาย ตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันที่เพิ่มพูน เล็งเห็นว่าความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านกฎระเบียบและการเพิ่มอำนาจให้ประชาชน จะต้องอาศัยทั้งการพัฒนายุทธศาสตร์และสถาบันใหม่ ๆ และการลงทุนตามโครงการต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว และจะมีขึ้นอีกในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป้าหมายของความเชื่อมโยงระหว่างกันที่เพิ่มพูน ได้แก่ 1) เพื่อเพิ่มพูนการรวมตัวและความร่วมมือของอาเซียน 2) เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการแข่งขันในระดับโลกของอาเซียน โดยการมีเครือข่ายการผลิตของภูมิภาคที่เข้มแข็ง 3) เพื่อทำให้สภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของประชากรอาเซียนดีขึ้น 4) เพื่อปรับปรุงกฎระเบียบและธรรมาภิบาลของอาเซียน 5) เพื่อส่งเสริมการเชื่อมต่อกับศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้มากขึ้น ทั้งในภูมิภาคอาเซียนและภายในชาติสมาชิก รวมถึงการลดช่องว่างของการพัฒนา 6) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น 7) เพื่อเพิ่มพูนความพยายามในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนและ 8) เพื่อจัดการกับผลกระทบในทางลบที่จะเกิดมาจากความเชื่อมโยงและแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันที่เพิ่มพูน กำหนดวัตถุประสงค์ความเชื่อมโยงระหว่างกันที่เพิ่มพูน 1) เพื่อรวบรวมแผนงานเกี่ยวกับความเชื่อมโยงที่มีอยู่และจัดลำดับความสำคัญ โดยคำนึงถึงกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว 2) เพื่อพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและพลังงานที่มีความหลากหลายในอาเซียนและภูมิภาคอื่น ๆ ให้มีบูรณาการและมีประสิทธิภาพ 3) เพื่อให้มียุทธศาสตร์ความตกลงกลไกทางกฎหมายและสถาบันที่จะทำให้ความเชื่อมโยงระหว่างกันที่เพิ่มพูนบังเกิดผล รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการค้าสินค้าและบริการ ตลอดจนนโยบายการลงทุนและกรอบกฎหมายที่เหมาะสม เพื่อให้การลงทุนได้รับการคุ้มครองและดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชน 4) เพื่อจัดทำข้อริเริ่มที่จะมีส่วนส่งเสริมและก่อให้เกิดการลงทุนในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีพ ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระตุ้นการสร้างนวัตกรรม ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมของอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

5) เพื่อสร้างหลักการในการระดมทุน ให้คำแนะนำด้านกลไกที่เหมาะสมสำหรับการระดมทุน และประเมินค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อพัฒนาและ/หรือส่งเสริมความเชื่อมโยงตามที่แผนแม่บทกำหนด 6) เพื่อสร้างความเป็นหุ้นส่วนที่ให้ประโยชน์กันทุกฝ่ายระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนอาเซียน และประชาคมระหว่างประเทศ 7) เพื่อส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่น ในการดำเนินการตามข้อริเริ่มความเชื่อมโยงระหว่างกัน ในอาเซียน 8) เพื่อวางตารางเวลาสำหรับการบรรลุเป้าหมายความเชื่อมโยงระหว่างกัน ในอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการเพื่อสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 โดยคำนึงถึงความแตกต่างของระดับการพัฒนาของชาติสมาชิกอาเซียน และ 9) เพื่อจัดเตรียมข้อตกลงและความร่วมมือต่าง ๆ ที่จะเสริมสร้างศักยภาพในอาเซียน เช่น ความริเริ่มเพื่อรวมตัวของอาเซียนและเรื่องอื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อลดความแตกต่างในการพัฒนาและการส่งเสริมความพยายามระดับภูมิภาคให้บรรลุการเป็นประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางภายในปี พ.ศ. 2558 โดยมี **หลักการสำคัญสำหรับแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน** ในอาเซียนตั้งอยู่บนหลักการสำคัญนี้ คือ 1) ช่วยเร่งรัดและไม่เป็นอุปสรรคต่อข้อริเริ่มที่มีอยู่แล้วในอาเซียน ส่งเสริมกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน 2) สร้างผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์กับทุกฝ่ายเพื่อสะท้อนผลประโยชน์ของทุกชาติสมาชิกอาเซียน 3) สร้างความสอดคล้องประสานระหว่างยุทธศาสตร์รายสาขาต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วและกำลังดำเนินการอยู่ภายใต้กรอบอาเซียนและอนุภูมิภาคต่าง ๆ 4) สร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ 5) เสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผ่นดินใหญ่และหมู่เกาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 6) มองไปข้างหน้าและช่วยส่งเสริมพลวัตการแข่งขันของประเทศคู่แข่งรายต่าง ๆ ต่อแผนแม่บทฯ ตลอดจนช่วยรักษาความเป็นแกนกลางของอาเซียน และ 7) การมีรูปแบบการระดมทุนที่ชัดเจนและครอบคลุมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

1.5 ประเทศไทยกับอาเซียน

ประเทศไทยมีฐานะเป็นสมาชิกและในฐานะประเทศที่ก่อตั้งอาเซียนและผลักดันการเป็นประชาคมอาเซียนและมีที่ตั้งอยู่ในศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน โดยพิจารณาจาก 1) บทบาทของไทยในอาเซียน 2) ประเทศไทยกับการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน 3) ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากอาเซียน และ 4) ประเทศไทยกับกฎบัตรอาเซียน (กรมอาเซียน, 2556) ดังต่อไปนี้

1.5.1 บทบาทของไทยในอาเซียน

ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันความร่วมมือของอาเซียนให้มีความคืบหน้ามาโดยตลอด ไทยจึงถือเป็นทั้งประเทศผู้ร่วมก่อตั้งและเป็น “บ้านเกิด” ของอาเซียนและมีบทบาทเชื่อมโยงประเทศที่ตั้งอยู่บนภาคพื้นทวีปและประเทศที่เป็นหมู่เกาะทั้งหมดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีประเทศไทยเป็นจุดศูนย์กลาง ถึงแม้ว่าปฏิญญากรุงเทพฯจะมีได้ระบุดังความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง โดยกล่าวถึงเพียงความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การศึกษา การเกษตร อุตสาหกรรม การส่งเสริมสันติภาพ และเสถียรภาพในภูมิภาค แต่อาเซียนได้มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศในภูมิภาค ลดความหวาดระแวง และช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทาง

เศรษฐกิจ และที่สำคัญไทยได้เป็นแกนนำร่วมกับอินโดนีเซียและประเทศสมาชิกอาเซียนดั้งเดิม ในการแก้ไขปัญหา
กัมพูชา รวมทั้งความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยอินโดจีน จนประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและช่วย
เสริมสร้างสันติภาพเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อไทย

นอกจากนี้ประเทศไทย โดยท่านอดีตนายกรัฐมนตรีอานันท์ ปันยารชุน มีบทบาทสำคัญในการ
ผลักดันความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนให้มีความคืบหน้า โดยการริเริ่มให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน
หรือ ASEAN Free Trade Area (AFTA) ขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2535 โดยอาเซียนตกลงที่จะลดภาษีศุลกากรระหว่างกัน
ให้เหลือร้อยละ 0-5 ในเวลา 15 ปี ซึ่งต่อมาได้ลดเวลาลงเหลือ 10 ปี โดยประเทศสมาชิกเก่า 6 ประเทศ
ได้ดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2546 ในขณะที่ประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ คือ กัมพูชา สปป.ลาว สหภาพเมียนมา
และเวียดนาม ดำเนินการเสร็จสิ้นในปี 2551 ต่อมาที่ประชุมสุดยอดอาเซียนที่บาหลี เมื่อปี พ.ศ. 2546 ได้แสดง
เจตนารมณ์ร่วมกันที่จะสร้างประชาคมอาเซียน โดยมีการจัดทำแผนงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว
นำมาสู่การจัดทำกฎบัตรอาเซียน เพื่อวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรของอาเซียน ทำให้อาเซียนเป็น
องค์กรที่มีกฎกติกาในการทำงาน มีประสิทธิภาพ และเป็นองค์กรเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้กฎบัตรอาเซียน
ได้เริ่มมีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ประเทศไทยได้เข้าดำรง
ตำแหน่งประธานอาเซียนและที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพเมื่อเดือนกุมภาพันธ์
พ.ศ. 2552 ได้รับรองปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยแผนงานสำหรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในทั้ง 3 เสาหลัก
คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม เพื่อดำเนินการให้
บรรลุเป้าหมายของการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558

1.5.2 ประเทศไทยกับการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน

นับตั้งแต่อาเซียนถือกำเนิดขึ้นมาในปี พ.ศ. 2510 อาเซียนมีเลขาธิการอาเซียนมาแล้วถึง 12 คน
โดยมีคนไทยดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน 2 คน คนแรก คือ นายแผน วรณเมธี เมื่อ 16 กรกฎาคม 2527 -
15 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 และคนที่สอง คือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 - 31 ธันวาคม
พ.ศ. 2555 ต่อจากประเทศสิงคโปร์ ในระหว่างดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน ไทยจึงวางรากฐานสำหรับการ
สร้างประชาคมอาเซียนเพื่อให้เป็นประชาคม คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ โดยมีกลไกต่าง ๆ ของ
อาเซียนให้สามารถเข้าไปร่วมแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนได้อย่างทันท่วงที
นอกจากนี้ ไทยได้ผลักดันให้กลไกใหม่ ๆ ของอาเซียนที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียนให้ดำเนินงานได้อย่างครบถ้วน
ทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียนที่กรุงจาการ์ตาและคณะมนตรีประจำประชาคมอาเซียน
ทั้ง 3 เสาหลัก และริเริ่มให้มีการพบปะระหว่างผู้นำอาเซียนกับผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียน เยาวชนอาเซียน
และภาคประชาสังคมอาเซียน ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 ที่อำเภอชะอำ-หัวหิน เมื่อตุลาคม
พ.ศ. 2552 มีเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของไทยในการสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็น “ประชาคมเพื่อ
ประชาชน” ก็คือมีการประกาศจัดตั้งคณะกรรมการการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้นอย่างเป็นทางการ

ทางการ ซึ่งนับเป็นความสำเร็จที่ไทยในฐานะประธานอาเซียนได้มีบทบาทสำคัญในการผลักดัน และภายในปี พ.ศ. 2558 อาเซียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและรู้สึกเป็นเจ้าของประชาคมที่จะสร้างขึ้น ทั้งนี้บทเรียนจากสหภาพยุโรปชี้ให้เห็นว่า ประชาคมจะไม่สามารถบรรลุผลได้หากประชาชนไม่ให้การสนับสนุน ดังนั้นในช่วงเวลานับจากนี้จนถึงปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้พยายามผลักดันให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ (Community of Action) มีการเชื่อมโยงและติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างใกล้ชิด (Community of Connectivity) รวมทั้งเป็นประชาคมเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง (Community of People)

1.5.3 ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากอาเซียน

ในภาพรวมประเทศไทยได้รับประโยชน์เป็นอย่างมาก มีนักลงทุนต่างชาติเดินทางเข้ามาลงทุนและท่องเที่ยวในประเทศไทย ประเทศไทยสามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากขึ้น และมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง รวมถึงการมีนักท่องเที่ยวจากประเทศสมาชิกอาเซียนเดินทางมายังประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการมีกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียน และการที่ประเทศไทยสามารถแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น โรคระบาด โรคเอดส์ ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ และอาชญากรรมข้ามชาติ อันเป็นผลมาจากการมีความร่วมมือทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน ซึ่งหากไม่มีแล้วก็คงเป็นการยากที่ประเทศไทยจะแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้โดยลำพัง และปัจจุบันอาเซียนเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของไทยมีมูลค่าการค้าระหว่างกันกว่า 1.75 ล้านล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 19.2 ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทย ในจำนวนนี้เป็นการส่งออกจากไทยไปอาเซียนร้อยละ 20.7 ของมูลค่าการค้าส่งออกทั้งหมด โดยไทยเป็นฝ่ายได้ดุลมาตลอด การขยายความร่วมมือเพื่อเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานช่วยเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุนให้กับไทย โดยขยายตลาดให้กับสินค้าไทยจาก 60 ล้านคน เป็นประชาชนอาเซียน 600 ล้านคน ซึ่งไทยได้เปรียบประเทศสมาชิกอื่น เพราะมีที่ตั้งอยู่ใจกลางอาเซียนจึงเป็นศูนย์กลางทางการคมนาคมและขนส่งในภูมิภาค

1.5.4 ประเทศไทยกับกฎบัตรอาเซียน

ประเทศไทยมีบทบาทนำในการจัดทำกฎบัตรอาเซียน โดยได้ผลักดันประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอาเซียนระหว่างการยกร่างจนปรากฏอยู่ในกฎบัตรอาเซียน ได้แก่ 1) การจัดตั้งองค์กรสิทธิมนุษยชนของอาเซียน 2) การให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนติดตามและรายงานการปฏิบัติตามความตกลงของรัฐสมาชิก 3) การจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทต่าง ๆ ระหว่างประเทศสมาชิก 4) การระบุให้ผู้นำเป็นผู้ตัดสินว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อรัฐผู้ละเมิดพันธกรณีตามกฎหมายอย่างร้ายแรง 5) การเปิดช่องให้ใช้วิธีการอื่นในการตัดสินใจหากไม่มีฉันทามติ 6) การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการปรึกษาหารือระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อแก้ไขปัญหาที่กระทบผลประโยชน์ร่วม ซึ่งทำให้มีการตีความหลักการห้ามแทรกแซงกิจการภายในที่อาเซียนยึดมั่นอยู่ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น 7) การเพิ่มบทบาทของประธานอาเซียนเพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที 8) การเปิดช่องทางให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาสังคมมากขึ้น และ 9) การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ให้มีการประชุม

สุดยอดอาเซียนปีละ 2 ครั้ง จัดตั้งคณะมนตรีเพื่อประสานความร่วมมือในแต่ละเสาหลัก และมีคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียนที่กรุงจาการ์ตา เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการประชุมของอาเซียน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการบังคับใช้ของกฎบัตรอาเซียนได้แก่ 1) ผลประโยชน์จากความร่วมมือต่าง ๆ ของอาเซียนมากขึ้น เนื่องจากกฎบัตรอาเซียนจะช่วยสร้างหลักประกันว่าประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ จะปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ตกลงกันไว้แล้วหรือมีกลไกให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามความตกลง 2) ความสามารถรับมือกับภัยคุกคามระดับโลก ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็การใช้หวัดนก โรคระบาด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาโลกร้อน หรือปัญหายาเสพติด เนื่องจากกฎบัตรจะเสริมสร้างกลไกต่าง ๆ เพื่อให้ไทยและอาเซียนแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันการณ์มากยิ่งขึ้น 3) กฎบัตรอาเซียนจะช่วยส่งเสริมค่านิยมของประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทย เช่น การไม่ใช้กำลังในการแก้ไขปัญหา การยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม และสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน 4) อำนาจการต่อรองที่เพิ่มขึ้นของประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนในเวทีโลก เนื่องจากกฎบัตรอาเซียนจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและกติกาให้แก่อาเซียน และให้ประเทศไทยโน้มน้าวให้ประเทศนอกภูมิภาคช่วยแก้ไขปัญหาในระดับโลกที่กระทบความเป็นอยู่ของประชาชนอาเซียน รวมทั้งประชาชนไทยได้อย่างมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น

1.6 ความก้าวหน้าของการเตรียมพร้อมของไทยในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในแต่ละด้าน

กรมอาเซียน (2556) ได้สรุปความก้าวหน้าของการดำเนินงานของอาเซียนและประเทศไทยในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในแต่ละด้าน ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในประเด็นความก้าวหน้าด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ด้านการเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียน (ASEAN Connectivity) และด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน

1.6.1 ความก้าวหน้าด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ในปี พ.ศ. 2555 โดยเฉพาะในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 21 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ที่กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา อาเซียนได้มีพัฒนาการที่ดีในการดำเนินการตามแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน โดยมีการสร้างกฎเกณฑ์บรรทัดฐานและความร่วมมือกับต่างประเทศ อาทิ 1.1) การจัดตั้งสถาบันอาเซียนเพื่อสันติภาพและความสมานฉันท์ (ASEAN Institute of Peace and Reconciliation) อย่างเป็นทางการ มีสำนักงานอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย มีภารกิจในการวิจัยและรับฟังความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมสันติภาพในภูมิภาคและไม่มีหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างกันอาเซียน 1.2) ด้านสิทธิมนุษยชน มีการจัดทำปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration: AHRD) นับเป็นเอกสารสำคัญด้านสิทธิมนุษยชนฉบับแรกของอาเซียน แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานของอาเซียนในด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชนอาเซียน 1.3) ด้านการแก้ไขปัญหาเสพติด

ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านยาเสพติดสมัยพิเศษ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2555 ซึ่งที่ผ่านมาไม่เคยมีการประชุมระดับรัฐมนตรี มีแต่การประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเท่านั้น โดยที่ประชุมย้ำถึงความสำคัญที่จะทำให้อาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติดภายในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนรวมถึงการสกัดกั้นการลักลอบขนยาเสพติดข้ามพรมแดน 1.4) ด้านการค้ามนุษย์ ประเทศไทยผลักดันให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาค (Regional Plan of Action) ควบคู่ไปกับการจัดทำอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (ASEAN Convention on Trafficking in Persons) เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในระดับภูมิภาค 1.5) ประเด็นทะเลจีนใต้ อาเซียนยังเผชิญกับความท้าทายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยในฐานะประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ได้ผลักดันให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีน เพื่อรักษาพลวัตการเจรจาที่สร้างสรรค์และพิจารณาแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียน-จีน ในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นผลประโยชน์ร่วมของทั้งสองฝ่าย รวมถึงการหารือแนวทางในการจัดทำแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea) ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความไว้วางใจและการเจรจาหารือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง 1.6) ในส่วนการดำเนินการของประเทศไทยมีพัฒนาการที่สำคัญ คือ จัดทำแนวปฏิบัติและแผนปฏิบัติการ 3 ปี (พ.ศ. 2556-2558) ของกระทรวงกลาโหมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยในปี พ.ศ. 2556 กระทรวงกลาโหมจะดำเนินกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการฝึกร่วมผสมกับกลุ่มประเทศอาเซียน อาทิ ความมั่นคงทางทะเล การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และบรรเทาภัยพิบัติ การแพทย์ ทหาร การรักษาสันติภาพ และการต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งมีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยประสานหลักของประเทศ และมีหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Committee on Disaster Management: ACDM) และจัดการฝึกซ้อมการบรรเทาภัยพิบัติภายใต้กรอบ ARF (ASEAN Regional Forum Disaster Relief Exercise: ARF DiREX) โดยประเทศไทยและเกาหลีใต้จะร่วมกันจัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 ที่จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์และความร่วมมือทางทหารและพลเรือน

1.6.2 ความก้าวหน้าด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ภาพรวมอาเซียนมีพัฒนาการในการดำเนินการตามแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาทิ

- 1) อาเซียนมีการจัดทำตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Scorecard) ระยะที่ 3 (ปี พ.ศ. 2555-2556) ซึ่งตามข้อมูลที่ปรากฏประเทศไทยสามารถดำเนินการไปได้ร้อยละ 84.6 และอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับมาตรฐานและความสอดคล้องในเรื่องพิกัดศุลกากร การอำนวยความสะดวกทางการค้า ระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตัวเอง มาตรฐานของ SME และการจัดทำระบบข้อมูลศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว หรือ “ASEAN Single Window” 2) อาเซียนประสบความสำเร็จในการจัดทำความตกลงอาเซียนว่าด้วยการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา (ASEAN Agreement on the Movement of Natural

Persons) ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2555 เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้เกิดการเคลื่อนย้ายบุคลากรที่ประสงค์จะให้บริการในประเทศสมาชิกในสาขาที่เกี่ยวกับการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน โดยข้อผูกพันของไทยจะอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายบุคลากร 2 ประเภท คือผู้เยี่ยมเยียนทางธุรกิจ (Business Visitor) และผู้โอนย้ายภายในบริษัท (Intra-Corporate Transferee) โดยครอบคลุมการเคลื่อนย้ายบุคลากรใน 25 สาขา อาทิ บริการ วิศวกรรม บริการคอมพิวเตอร์ บริการวิจัย และการพัฒนาบริการด้านการเงิน บริการด้านโทรคมนาคม บริการด้านสุขภาพ และบริการด้านโรงแรม เป็นต้น 3) สำหรับความตกลงอาเซียนว่าด้วยการค้าบริการ (ASEAN Framework Agreement on Trade in Services: AFAS) นั้น ได้มีผลบังคับใช้แล้ว โดยอาเซียนได้ผูกพันเปิดเสรีการค้าบริการชุดที่ 8 แล้ว เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 โดยเปิดไปแล้วร้อยละ 70 ซึ่งนักลงทุนอาเซียนสามารถเข้ามาจัดตั้งธุรกิจในประเทศสมาชิกอาเซียนอีกประเทศหนึ่ง ในรูปแบบของบริษัทจำกัดเท่านั้น โดยสามารถมีหุ้นส่วนของผู้ถือหุ้นต่างชาติได้ไม่เกินร้อยละ 70 ในสาขาบริการ อาทิ บริการด้านวิชาชีพ บริการด้านคอมพิวเตอร์ บริการด้านโทรคมนาคม บริการด้านการวิจัย และการพัฒนาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการด้านการก่อสร้าง บริการด้านการจัดจำหน่าย บริการด้านการศึกษา บริการด้านสุขภาพ บริการด้านการท่องเที่ยว บริการด้านนันทนาการและกีฬา เป็นต้น โดยเปิดเฉพาะบาง sub-sector ของแต่ละสาขาดังกล่าว และมีอีก 2-3 สาขา ที่เปิดให้ผู้ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติไม่เกินร้อยละ 51 อาทิ บริการด้านการขนส่งทางน้ำ ทางรถไฟและทางอากาศ ทั้งนี้มีเงื่อนไขว่าจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายในแต่ละสาขา 4) ในเรื่องการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Agreement: MRA) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงานมีทักษะนั้น ปัจจุบันอาเซียนได้จัดทำ MRA แล้ว 7 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกรรม สถาปัตยกรรมนักบัญชี และช่างสำรวจ และ 1 สาขาบริการ คือบริการการท่องเที่ยว ประเทศไทยได้ลงนาม MRA ในสาขาการบริการการท่องเที่ยวแล้ว เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 นอกจากนี้พัฒนาการที่สำคัญยิ่งในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 21 เมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา คือการที่ผู้นำอาเซียน 10 ประเทศกับผู้นำจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย ประกาศให้มีการเริ่มเจรจาการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้านในภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) โดยจะเริ่มการเจรจาในต้นปี พ.ศ. 2556 เพื่อให้บรรลุผลได้ในปี 2558 ซึ่งเป็นปีที่จะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งนี้โดยเห็นว่า RCEP จะช่วยปรับให้ FTA ระหว่างอาเซียนกับประเทศที่มีกฎระเบียบที่สอดคล้องกัน

ในส่วนการดำเนินงานของประเทศไทยมีพัฒนาการที่สำคัญ อาทิ 1) การจัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตรและอินทรีย์ อาทิ ผักผลไม้อาเซียน จำนวน 28 รายการ และจัดตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาและปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับสินค้าเกษตรและสินค้าประมง เพื่อให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงการจัดสัมมนา สร้างความตระหนักรู้ให้แก่เกษตรกรไทย โดยเฉพาะการจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าของกลุ่มสหกรณ์และการเชื่อมโยงเครือข่ายเรื่องการตลาดของสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นหนึ่งในเรื่องที่รัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้ได้ตกลงกัน โดยเฉพาะการขับเคลื่อนกลุ่มสหกรณ์และในการประชุมรัฐมนตรีอาเซียน+3

ด้านการเกษตรและป่าไม้ (ASEAN+3 Ministers Meeting on Agriculture and Forestry: AMAF+3) เมื่อเดือนกันยายน 2555 ที่ประเทศ สปป.ลาว และไทยได้เสนอเป็นเจ้าภาพในการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการโครงการสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียน+3 (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve: APTERR) 2) การลงนามในข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงานมีทักษะในสาขาบริการการท่องเที่ยว เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2555 และพัฒนาการเตรียมความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานมีทักษะในสาขาบริการการท่องเที่ยว อาทิ การจัดตั้งคณะกรรมการบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งชาติ และการจัดตั้งคณะกรรมการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมและสื่อการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ รวมถึงมาตรฐานสำหรับ 32 วิชาชีพ 3) การเตรียมความพร้อมในการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายแรงงานมีทักษะใน 7 สาขาวิชาชีพ และ 1 การบริการของกระทรวงแรงงานที่ผ่านมา มีการประชุมระดมความเห็นเพื่อประเมินว่าการเคลื่อนย้ายแรงงานมีทักษะจะมีผลกระทบต่อคนไทยและการแข่งขันของประเทศไทยในด้านแรงงานมีทักษะอย่างไร ซึ่งสรุปผลได้ว่ายังไม่มีผลกระทบมากนัก โดยสภาวิชาชีพของไทยคอยกำกับดูแลอยู่ นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายแรงงานด้วย และ 4) การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าสินค้าบริการและการลงทุน โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มีแผนงาน 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ 4.1) การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน 4.2) การพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้ประกอบการ SME เพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน 4.3) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการถ่ายโอนเทคโนโลยี และ 4.4) การพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานสินค้าด้วยการทดสอบทางห้องปฏิบัติการ และ 5) การดำเนินการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในส่วนของ ICT ตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียน (ASEAN ICT Masterplan 2015: AIM 2015) โดยโครงการที่ประเทศไทยรับผิดชอบ ได้แก่ การจัดทำมาตรฐานและนิยามทักษะบุคลากรด้าน ICT อาเซียน (ASEAN ICT Skills Standard and Definition) การจัดทำแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อาเซียน (ASEAN e-Government Strategic Action Plan) และให้ความสำคัญกับการวางโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT การจัดสัมมนาเพื่อเผยแพร่การเปิดตลาดการค้าบริการในสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและโครงการ Smart Thailand เป็นต้น

1.6.3 ความก้าวหน้าด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ภาพรวมอาเซียนมีพัฒนาการในการดำเนินการตามแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อาทิ 1) ปัจจุบันอาเซียนได้จัดทำตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC Scorecard) เสร็จเรียบร้อยแล้ว และจะนำมาใช้ในการประเมินผลในเดือนมิถุนายน 2556 2) การจัดตั้งกลไกใหม่ ได้แก่ รัฐมนตรีอาเซียนด้านกีฬา ซึ่งจะมีการประชุมเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2556 และรัฐมนตรีอาเซียนด้านสตรี ซึ่งมีการประชุมครั้งแรกไปแล้ว เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2555 3) ด้านการศึกษาในการ

ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการศึกษา (ASEAN Ministers Meeting on Education) ครั้งที่ 7 เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2555 ได้มีเอกสารสำคัญ คือเอกสารคู่มือหลักสูตรอาเซียน (ASEAN Curriculum Sourcebook) เพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และให้เยาวชนเรียนรู้อาเซียนและประเทศสมาชิกในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน 4) ด้านการส่งเสริมบทบาทของภาคประชาสังคมมีการจัด GO-NGO Forum ซึ่งเป็นข้อริเริ่มของประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนและผลักดันการดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และ 5) นอกจากนี้ยังมีกลไกด้านสิทธิมนุษยชนที่ดูแลสตรีและเด็ก คือคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก (ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children: ACWC)

ในส่วนการดำเนินการของประเทศไทยมีพัฒนาการที่สำคัญ อาทิ 1) ประเทศไทยได้ผลักดันให้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Health Coverage: UHC) เป็นวาระสำคัญของการประชุมรัฐมนตรีสาธารณสุขอาเซียน (ASEAN Health Ministerial Meeting: AHMM) ครั้งที่ 11 และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าทั่วภูมิภาคอาเซียนและลดผลกระทบในบริเวณชายแดนที่มีการข้ามพรมแดนมารับการรักษาในประเทศไทย 2) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนและความคืบหน้าในการสร้างระบบถ่ายโอนหน่วยกิต ซึ่งดำเนินการโดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network: AUN) ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้วางยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2546-2561 ใน 6 ด้าน ได้แก่ 2.1) การพัฒนาทักษะโดยการอบรมภาษาอังกฤษและสร้างความรู้ภาษาอาเซียน 2.2) การสร้างความตระหนักและเสริมสร้างเอกลักษณ์ของประเทศอาเซียน 2.3) การส่งเสริมการรู้หนังสือ 2.4) พัฒนาและยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งรวมถึงหลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผลและการโอนหน่วยกิต 2.5) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Community Learning Center: CLC) และ 2.6) การผลิตและการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะ 3) การพัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้ทางด้านมรดกวัฒนธรรมและความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียนของกระทรวงวัฒนธรรม โดยเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวผ่านสื่อต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรม ทั้งในระดับผู้บริหาร ระดับปฏิบัติการ ผู้เชี่ยวชาญ ศิลปินแห่งชาติ ศิลปินพื้นบ้าน ช่างหัตถกรรม นักเรียนนักศึกษา เยาวชน และประชาชน เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินงานของไทยภายใต้ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมมี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระดับภูมิภาค 4) การกำหนดให้ปี พ.ศ. 2013 เป็นปี ASEAN Sports Industry Year โดยประเทศสมาชิกอาเซียนจะร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อเฉลิมฉลองโดยการกีฬาแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยประสานงานหลักในการจัดกิจกรรมแสดงความสนใจที่จะเพิ่มกีฬาประเภทตะกร้อหรือมวยในอนาคต เนื่องจากเป็นกีฬาที่ประเทศอาเซียนมีความเชี่ยวชาญ และ 5) การพัฒนา

ชนบทและจัดความยากจน ซึ่งมีกรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยประสานงานโดยกำหนดจัดโครงการต่าง ๆ อาทิ การแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน โครงการพัฒนาที่มหาวิทยาลัย โดยให้ตัวแทนชุมชนมาได้รับความรู้จากส่วนกลางแล้วนำไปขยายผลต่อในชุมชน โครงการถ่ายทอดวีดิทัศน์ทางไกลจากส่วนกลางไปยังศาลากลางจังหวัดในจังหวัดต่าง ๆ และการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการร่วมกลุ่มจังหวัด (Regional Cooperation Center: RCC) ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากที่สนใจและมีความพร้อมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียนแก่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น

1.6.4 ความก้าวหน้าด้านการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity)

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 ที่ชะอำ-หัวหิน ประเทศไทย ผู้นำอาเซียนเห็นชอบกับข้อเสนอของไทยเกี่ยวกับแนวคิดความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity) เพื่อเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของอาเซียนและนำอาเซียนไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 และได้ออกแถลงการณ์ผู้นำอาเซียนว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน รวมทั้งได้จัดตั้งคณะทำงานระดับสูงว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (High Level Task Force on ASEAN Connectivity: HLTAFAC) เพื่อจัดทำแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity: MPAC) ให้แล้วเสร็จซึ่งต่อมาได้เสนอให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 17 เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ให้การรับรองโดยอาเซียนได้จัดทำแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Master Plan on ASEAN Connectivity) โดยมีเจตนารมณ์ที่จะเร่งรัดการเชื่อมโยงประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ให้เป็นหนึ่งเดียวและมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียนอย่างแท้จริงภายในปี พ.ศ. 2558 โดยให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางโครงสร้างความสัมพันธ์ในภูมิภาค และเพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันใน 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และด้านความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน โดยความเชื่อมโยงดังกล่าวจะเน้นอาเซียนในเบื้องต้น และจะเป็นพื้นฐานในการเชื่อมโยงไปภูมิภาคต่าง ๆ อาทิ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกภูมิภาคเอเชียใต้และอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้การเชื่อมโยงในด้านโครงสร้างพื้นฐานได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในแผนแม่บทฯ ในการก่อสร้างถนนเส้นทางรถไฟ การขนส่งทางน้ำ การขนส่งทางอากาศ รวมทั้งการเชื่อมโยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านพลังงาน (โครงการท่อก๊าซและระบบสายส่งไฟฟ้าของอาเซียน) โดยมีคณะทำงานสาขาต่าง ๆ ของอาเซียน (ASEAN Sectoral Bodies) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ทำให้บรรลุเป้าหมายตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทฯ

ด้านกฎระเบียบแผนแม่บทฯ จะมีส่วนในการเร่งรัดการดำเนินการตามความตกลงพิธีสารข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการข้ามแดนให้สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การเคลื่อนย้ายสินค้าบริการและการลงทุนทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ในขณะที่เดียวกันก็ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดจากอาชญากรรมข้ามชาติ แรงงานผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ และมลภาวะต่าง ๆ ที่ตามมาจากการ

เชื่อมโยงด้านความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน แผนแม่บทฯ จะช่วยส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการไปมาหาสู่กันระหว่างประชาชน การเชื่อมโยงทางสังคมวัฒนธรรมและการสร้างความรู้สึกร่วมกันของการเป็นประชาคมอาเซียนที่เป็นอันหนึ่งอันหนึ่งเดียวกันมากขึ้น อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานอาเซียนว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในภูมิภาค (ASEAN Connectivity Coordinating Committee: ACCC) โดยมีผู้แทนจากประเทศสมาชิกทำหน้าที่ดังกล่าว ในส่วนของประเทศไทยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมอบหมายให้นายประดาป พิบูลสงคราม อดีตเอกอัครราชทูตและอดีตรองปลัด ดูแลแผนแม่บทความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

กระทรวงฯ เป็นผู้แทนไทยใน ACCC โดยมีหน้าที่ประสานงานกับผู้ประสานงานของแต่ละประเทศสมาชิก (National Coordinator) เพื่อผลักดันและเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ รวมทั้งประสานกับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ อาทิ จีน ญี่ปุ่น และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง 3.4.2 ความคืบหน้า ACCC มีการประชุมมาแล้ว 6 ครั้ง มีการหารืออย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามและเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ รวมถึงการผลักดัน 15 โครงการเร่งรัดในแผนแม่บท (15 Priority Projects) ที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี 2558 ทั้งนี้ในการประชุมครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 8-10 กันยายน พ.ศ. 2555 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทยกัมพูชา ได้มีการจัดทำคู่มือสำหรับการระดมทุนกับประเทศคู่เจรจาองค์กรเพื่อการพัฒนาและภาคเอกชนที่สนใจจะลงทุนหรือร่วมมือกับอาเซียนในโครงการที่สามารถสร้างผลตอบแทน นอกจากนี้อาเซียนได้ผลักดันให้ประเทศคู่เจรจาเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการช่วยสนับสนุนอาเซียนในโครงการเร่งด่วน 15 โครงการ โดยล่าสุดจีนและญี่ปุ่นได้จัดตั้งคณะทำงานพิเศษเพื่อประสานงานโดยตรงกับ ACCC ในการสร้างความร่วมมือในโครงการเร่งด่วนดังกล่าว รวมถึงสหภาพยุโรปและออสเตรเลียได้แสดงท่าทีสนใจที่จะจัดตั้งคณะทำงานพิเศษเช่นเดียวกัน

ที่ผ่านมาอาเซียนได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียน การจัด ASEAN-India Car Rally ก็ถือเป็นหนึ่งในแนวทางการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งนี้ในโอกาสที่ความสัมพันธ์อาเซียน-อินเดีย ครบรอบ 20 ปี ในปี พ.ศ. 2555 กระทรวงการต่างประเทศร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนและอินเดีย จัด ASEAN-India Car Rally ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน ถึง 17 ธันวาคม พ.ศ. 2555 เพื่อสำรวจเส้นทางจากอาเซียนไปยังแคว้นฮัสสัมของอินเดียและส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างกัน อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะเพิ่มพูนโอกาสความร่วมมือทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนของทั้งสองฝ่าย หลังจากที่ได้เคยจัดแรลลี่จากอินเดียมาสู่อเซียนแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2547 โดยขบวนแรลลี่ของอาเซียนและอินเดียในครั้งนี้ได้เริ่มออกเดินทางจากเมืองยอกยการ์ตา ในอินโดนีเซีย-สิงคโปร์-มาเลเซีย-ไทย (ครั้งที่1) -กัมพูชา-เวียดนาม-สปป.ลาว-ไทย (ครั้งที่2) -สหภาพเมียนมา -เข้าอินเดียที่พรมแดน Tamu-Moreh และไปสิ้นสุดที่เมืองกัวฮาตีในแคว้นฮัสสัมของอินเดีย

1.6.5 ความก้าวหน้าด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน

กรมประชาสัมพันธ์ตระหนักถึงความสำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนแก่สื่อมวลชน โดยผลิตคู่มืออาเซียน จัดสัมมนาอบรมข้าราชการและสื่อมวลชนในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารและจัดทำเว็บไซต์ www.aseanthai.net เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารสำหรับสื่อมวลชนและนักประชาสัมพันธ์ และมีอาสาสมัครประจำหมู่บ้านคอยให้ความรู้เรื่องอาเซียนในแต่ละหมู่บ้าน นอกจากนี้จะมีการจัดตั้งศูนย์อาเซียนภายในเพื่อประเมินผลด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน รวมถึงโครงการจัดสำนักนิเทศสัมพันธ์ไปประจำการในจังหวัดที่มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านด้วย

ตอนที่ 2 หลักสูตรการฝึกอบรมของประเทศในอาเซียน

ในส่วนนี้เป็นการทบทวนเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมของประเทศในอาเซียน เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วนย่อย ได้แก่ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน แก่ภาคส่วนต่างๆ ประกอบด้วย ประเด็นการเตรียมความพร้อมแก่ภาครัฐ การเตรียมความพร้อมแก่ภาคเอกชน และการเตรียมความพร้อมแก่ภาคประชาชน และหลักสูตรการเตรียมความพร้อมข้าราชการไทยสู่อาเซียน ประกอบด้วยประเด็นย่อย ๆ ได้แก่ บทบาทการจัดฝึกอบรมของ สำนักงาน ก.พ. และตัวอย่างหลักสูตรและกิจกรรมการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีสาระสำคัญในแต่ละส่วนมีดังนี้

2.1 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของภาคส่วนต่างๆ

สำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงแรงงานส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม โดยรวบรวมหลักการทำงานอย่างถูกต้องและเหมาะสมไว้ในวัฒนธรรมการทำงานของอาเซียน ส่วน สำนักงาน ก.พ. ส่งเสริมการจัดตั้งระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีความรับผิดชอบและมีความน่าเชื่อถือ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการของอาเซียน และเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศ กรมอาเซียน ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนแก่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่

2.1.1 การเตรียมความพร้อมแก่ภาครัฐ

การเตรียมความพร้อมแก่ภาครัฐ กรมอาเซียนให้ความสำคัญกับการดำเนินการในหลายมิติ ทั้งการปรับส่วนราชการเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน พัฒนาบุคลากร และสร้างศักยภาพแก่ข้าราชการ และส่งเสริมการดำเนินตามแผนงานจัดตั้งประชาคมอาเซียนในทั้งสามด้าน โดยที่ผ่านมาได้จัดทำโครงการต่าง ๆ อาทิ

- ประสานกับ สำนักงาน ก.พ. เพื่อจัดโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนแก่ข้าราชการ พัฒนาทักษะการทำงาน และเจรจาระหว่างประเทศ รวมทั้งทักษะภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้านให้แก่ข้าราชการ

- จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมอาเซียนร่วมกับสถาบันการต่างประเทศ เทวะวงศ์วโรปการ เพื่อฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ข้าราชการหรือพนักงานหน่วยงานของรัฐ (ระดับไม่ต่ำกว่าชำนาญการ) หรือหน่วยงานภาคเอกชน (ระดับไม่ต่ำกว่าผู้จัดการ) ซึ่งปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนและประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้การฝึกอบรมจะประกอบด้วย การบรรยายความรู้เกี่ยวกับอาเซียนจากผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาดูงานภายในประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดที่เป็นจุดเชื่อมโยงหรือเป็นจุดยุทธศาสตร์ของไทยต่ออาเซียนในด้านต่าง ๆ และดูงานในต่างประเทศ ได้แก่ สำนักเลขาธิการอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

- ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในเรื่องการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้ประชาคมอาเซียนในทั้งสามเสา เพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัย และเอื้อให้ไทยสามารถแข่งขัน และใช้โอกาสจากประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มที่

2.1.2 การเตรียมความพร้อมแก่ภาคเอกชน

การเตรียมความพร้อมแก่ภาคเอกชนเพื่อให้ภาคเอกชนสามารถใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการมุ่งสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน และเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก ภาครัฐบาลได้มีบทบาทประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการในประเด็นสำคัญ อาทิ

- การพัฒนาศักยภาพของภาคเอกชนและแรงงานไทยให้ตอบสนองต่อความต้องการและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดอาเซียน

- การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรี ทั้งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาค (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์)

- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการกำหนดนโยบายและการเจรจาความตกลงต่าง ๆ ของภาครัฐ ในปัจจุบันมีผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสมาคมธนาคารไทยในองค์ประกอบคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ

- การรักษาคุณภาพสินค้าให้ได้ตามความต้องการของตลาดและผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

- การเสริมสร้างและใช้ประโยชน์จากเครือข่ายนักธุรกิจและผู้ประกอบการในอาเซียน

- การจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อลดทอนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อภาคธุรกิจไทย โดยเฉพาะกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

2.1.3 การเตรียมความพร้อมแก่ภาคประชาชน

การเตรียมความพร้อมแก่ภาคประชาชน ภาครัฐบาลให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน และได้ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับจากหน่วย

ราชการทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนในประชาชนทุกภาคส่วนและในทุกระดับ โดยที่ผ่านมามีที่สำคัญหลายประการ อาทิ

- กิจกรรมอาเซียนสัญจร กรมอาเซียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งสร้างความตระหนักถึงประโยชน์และโอกาสที่คนไทยจะได้รับจากการเป็นประชาคมอาเซียน โดยการจัดบรรยายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่บุคลากรของสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนผู้สนใจ และมีการพบปะกับภาคประชาชนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะของสาธารณชน

- การจัดทำสื่อเผยแพร่ อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งในปี 2555 กรมอาเซียนได้จัดส่งสื่อสิ่งพิมพ์ไปตามคำขอของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ กว่า 3,000 รายการ จัดทำรายการวิทยุ “เราคืออาเซียน” คลื่น A.M. 1575 KHz ออกอากาศทุกวันอังคาร เวลา 17.30-18.00 น. เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน อาทิ ข้อมูลพื้นฐานของอาเซียน กิจกรรมอาเซียนสัญจร อาเซียนกับประเทศคู่เจรจา ผลการประชุมของอาเซียนที่สำคัญ รวมทั้งการถามคำถามชิงรางวัล เป็นต้น นอกจากนี้กรมอาเซียนได้จัดทำเว็บไซต์ www.mfa.go.th/asean เพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของอาเซียน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของกรมอาเซียน รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สื่อประชาสัมพันธ์ และสื่อมัลติมีเดีย อาทิ วิดีทัศน์ประชาคมอาเซียน การ์ตูนท่องโลกอาเซียน เพลง ASEAN Way เป็นต้น รวมถึง Facebook “ASEAN-Thailand” เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับอาเซียน

- งานวันอาเซียนในวันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี กรมอาเซียนกำหนดจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบการก่อตั้งอาเซียน ที่กระทรวงการต่างประเทศทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2555 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ประมาณ 1,000 คน และมีนักเรียนจากโรงเรียนกว่า 60 แห่งทั่วประเทศเข้าร่วม โดยมีกิจกรรมสำหรับเยาวชน อาทิ การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับอาเซียน การประกวดเรียงความ หรือวาดภาพเกี่ยวกับอาเซียน การจัดนิทรรศการอาเซียน และมีการเสวนาโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในหัวข้อที่เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558

- การเป็นวิทยากรอบรมสัมมนา กรมอาเซียนได้รับเชิญจากหน่วยราชการ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน ให้เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน นอกจากนี้กรมอาเซียนได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดอบรมครูทั่วประเทศ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการเตรียมพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็น train the trainers เพื่อให้ครูที่เข้าร่วมกิจกรรมกลับไปถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับครูในโรงเรียน และโรงเรียนเครือข่ายนักเรียนผู้ปกครองและชุมชนต่อไป รวมถึงการจัดค่ายภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนและยังจะมี

โครงการอื่นที่น่าสนใจอีกมากมาย ในปี พ.ศ. 2556 ซึ่งต้องติดตามต่อไป โดยจะเน้นให้ความรู้กับภาคส่วนต่าง ๆ ในท้องถิ่นมากขึ้น

2.2 หลักสูตรการเตรียมความพร้อมข้าราชการไทยสู่อาเซียน

สำนักงาน ก.พ. (2555, อ่างในวิชุดา กิจจรธรรม และคณะ, 2556) ได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและบทบาทของ สำนักงาน ก.พ. ในการเตรียมความพร้อมข้าราชการไทยสู่อาเซียนไว้ว่า ในระยะที่ไทยกำลังก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนี้ เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่ต้องเตรียมตัวเข้าสู่เป้าหมายเดียวกันสำหรับหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน ก.พ. ถือได้ว่ามีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาข้าราชการไทยจากการศึกษาของ สำนักงาน ก.พ. ประกอบด้วย 1) บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในการเตรียมข้าราชการไทยให้พร้อมเข้าสู่อาเซียน และ 2) โครงการอบรมหลักสูตรการเตรียมราชการไทยสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารอำนวยการและวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ ดังนี้

2.2.1 บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในการเตรียมข้าราชการไทยเข้าสู่อาเซียน

ในส่วนนี้เป็นการสรุปถึงบทบาทของ สำนักงาน ก.พ. ในฐานะที่เป็นหน่วยงานส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการ การทบทวนเอกสารจึงครอบคลุมถึงบทบาทของ สำนักงาน ก.พ. คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐที่พึงประสงค์ การวิเคราะห์จุดอ่อนของบุคลากรภาครัฐในปัจจุบันและรูปแบบการพัฒนาข้าราชการในบริบทอาเซียน

1) บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

สำนักงาน ก.พ. (สำนักงาน ก.พ., 2555) เป็นองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ในราชการพลเรือนภายใต้ระบบคุณธรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีคุณภาพชีวิตและการทำงานที่ดี และพัฒนาระบบการบริหารกำลังคนในราชการให้เป็นกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทเป็นผู้เสนอแนะกำกับดูแล และให้คำปรึกษาแก่ส่วนราชการในการดำเนินงานฝึกอบรมพัฒนา จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือนขึ้น ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ได้ส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันให้ส่วนราชการเห็นความสำคัญของการพัฒนาข้าราชการตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือนที่มุ่งเน้นพัฒนาข้าราชการ โดยยึดหลักสมรรถนะ (Competency) และพัฒนาขีดความสามารถ (Capability) เพื่อให้ข้าราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ทรงความรู้ (Knowledge Worker) สามารถปฏิบัติงานภายใต้การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และระบบบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง สามารถพัฒนางานในหน้าที่อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยการพัฒนาที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อให้ผู้บริหารทุกระดับมีศักยภาพในการเป็นผู้นำการบริหารราชการยุคใหม่ เพื่อให้ภาคราชการมีขีดความสามารถและมาตรฐานการปฏิบัติงานในระดับสูงเทียบเท่าเกณฑ์สากลในขณะเดียวกัน สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาที่มีรูปแบบหลากหลาย

อาทิ การจัดหลักสูตรในห้องเรียน การจัดหลักสูตรฝึกอบรมทางไกล การฝึกอบรมด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ ข้าราชการรุ่นใหม่ ข้าราชการผู้มีศักยภาพสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับสูง ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล และผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทสำคัญในพัฒนาทรัพยากรบุคคลของไทย เพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนตั้งแต่ในครั้งการประชุม ก.พ. อาเซียน ครั้งที่ 5 (พ.ศ. 2532) ที่ประเทศอินโดนีเซีย และครั้งที่ 6 (พ.ศ. 2534) ที่ประเทศบรูไน ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. จากประเทศไทย ได้เสนอให้มีโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลการพัฒนาเฉพาะด้านหรือ ASEAN Resource Center (ARC) Pre-Conference Technical Working Group แต่เนื่องจากในขณะนั้นโครงการไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากองค์การระหว่างประเทศ จึงไม่สามารถดำเนินโครงการในช่วงเวลาดังกล่าวได้ ต่อมาเมื่อมีการประชุม ณ เมือง Tagaytay ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ประชุมเห็นชอบให้บรรจุโครงการดังกล่าวไว้ในแผนของ ก.พ. อาเซียน โดยที่ประเทศไทยได้ดำเนินการผลักดันการพัฒนาในด้าน นักบริหาร/ผู้นำมาโดยตลอด ที่ประชุม ก.พ. อาเซียน จึงได้เสนอให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางข้อมูล ASEAN Resource Center (ARC) ทางด้าน Leadership Development หรือการพัฒนาผู้นำ/ผู้บริหาร เรียกโดยย่อว่า ARC-LD มีที่ทำการอยู่ ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. จังหวัดนนทบุรี เป็นโครงการหนึ่งภายใต้การดำเนินงานของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผู้นำภาครัฐในภูมิภาคอาเซียนให้มีความพร้อมในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนาประเทศตามสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และ 2) เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวความคิดใหม่ ๆ ด้านการพัฒนาประเทศในภูมิภาค

การดำเนินการของ ARC-LD ในระยะแรก เน้นการพัฒนาผู้นำเฉพาะในภาคราชการไทย ในโครงการ “พัฒนาผู้นำคลื่นลูกใหม่” และการจัดทำคู่มือพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มทักษะการเป็นผู้นำเรื่องการเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) การสอนงาน (Coaching) และการมอบหมายงาน (Job Assignment) ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 จึงได้เริ่มดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมให้แก่ข้าราชการจากต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งมีการจัดโครงการ ASEAN New-Wave Leadership Development เป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง รวมถึงโครงการ อื่น ๆ ทั้งที่เป็นโครงการตามคำขอจากหน่วยราชการในต่างประเทศ และโครงการตามความร่วมมือกับสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ

บทบาทของ สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนของประเทศไทยและในการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของไทย สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทโดยตรงในเสาสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ซึ่งเป็นหนึ่งใน 3 เสาหลักตามแผน Roadmap สู่ประชาคมอาเซียนทั้งนี้หน้าที่หลัก 2 ประการของ ASCC คือ 1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development) และ 2) การเสริมสร้างขีดความสามารถของภาครัฐในการให้บริการประชาชน (Building Civil Service Capability) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานการทำงานของระบบราชการ

ในกลุ่มประเทศอาเซียน ให้ตอบสนองต่อภารกิจของรัฐและการให้บริการประชาชน ตลอดจนปรับบทบาทและภารกิจของระบบราชการให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก และให้มีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในด้านการพัฒนาคนระหว่างข้าราชการของกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อให้กำลังคนภาครัฐมีความรู้ความสามารถและมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสามารถต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

ในการประชุม ก.พ. อาเซียน หรือ ACCSM (The ASEAN Conferences on Civil Service Matters: ACCSM) เป็นการประชุมเพื่อประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานราชการในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อเป็นการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการดำเนินการปรับปรุงระบบราชการ รวมทั้งเสนอแนวทางการให้การศึกษาทางด้านการบริหารและการฝึกอบรม 2) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการดำเนินโครงการพัฒนาระบบราชการในแต่ละประเทศ 3) เพื่อเป็นการทบทวนแผนการปฏิบัติการของโครงการความร่วมมือในการปรับปรุงระบบราชการในกลุ่มประเทศอาเซียนให้ทันสมัย 4) เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกให้มากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการบริหารและการจัดการ และ 5) เพื่อความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานราชการในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ด้วย สำนักงาน ก.พ. มีความตระหนักในการเตรียมความพร้อมข้าราชการไทย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน ในการประชุม ก.พ. ครั้งที่ 1/2554 เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2554 โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการ ดังนี้

ปี พ.ศ. 2554 ระยะเวลาประเมินและสร้างความตระหนักให้ตื่นตัวและสร้างเครือข่ายโดยรวม แจ้างเวียนส่วนราชการทราบถึงแนวทางเตรียมความพร้อม ปรับปรุงเครื่องมือสื่อสาร มีการพัฒนา เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หลักสูตรภาษาอังกฤษและหลักสูตรสำหรับผู้บริหาร ส่งเสริมให้เกิดระบบแลกเปลี่ยนบุคลากรระยะสั้นระหว่างข้าราชการของประเทศสมาชิก เน้นความรู้ ทักษะ และสมรรถนะพื้นฐานเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและแผนแม่บทของแต่ละด้านให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้บริหารและข้าราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ปี พ.ศ. 2555-2556 ระยะเวลาพัฒนาและปรับใช้เป็นการขยายการพัฒนาและสร้างความพร้อมทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก โดยส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเตรียมความพร้อมระหว่างส่วนราชการ อีกทั้งการพัฒนาบุคลากรภาครัฐจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการพัฒนาของแต่ละเสาหลักมากขึ้น ขยายกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นไปอีกนอกเหนือจากกลุ่มบริหาร

ปี พ.ศ. 2557-2558 ระยะเร่งและเพิ่มให้มีการพัฒนาความรู้ทักษะและสมรรถนะที่เข้มข้นในทุกระดับและครอบคลุมประเด็นการพัฒนาบุคลากรของทุกเสาหลัก รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ระหว่างส่วนราชการที่รับผิดชอบในต่างเสาหลักระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้นด้วย

2) คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐที่พึงประสงค์สู่การรวมตัวของประชาคมอาเซียน

สำนักงาน ก.พ. ร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการศึกษาแผนการเตรียมความพร้อมผู้นำสู่ประชาคมอาเซียนระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2555 – 2558) โดยพัฒนาร่างหลักสูตรที่ให้ความรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับข้าราชการ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐที่พึงประสงค์สู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย

- มีความเป็นนานาชาติ (International) โดยมีทักษะเชิงบวกต่ออาเซียนและประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นทัศนคติต่อประเทศสมาชิกในลักษณะภูมิภาค นิยมมองว่าคนในประชาคมอาเซียน คือ พลเมืองของภูมิภาคมีความเท่าเทียมกันและต้องพึ่งพากัน มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน และประชาคมอาเซียน รวมทั้งมีทักษะการทำงานในบริบทสากล คือ ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษในระดับสนทนาเจรจาต่อรองอย่างมีกลยุทธ์ การจัดทำข้อเสนอโครงการ การจัดประชุมนานาชาติระดับสากล การเข้าใจคำศัพท์เฉพาะ การเข้าใจภาษาของประเทศสมาชิก โดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานในตะเข็บชายแดน และมีทักษะในการอ่านและเข้าใจข้อตกลง/กฎหมายระหว่างประเทศ/กฎหมายของประเทศสมาชิก รวมทั้งการปรับใช้กับบริบทไทย

- มีความเป็นมืออาชีพ (Professional) โดยทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ ยึดเป้าหมายร่วมกัน ไม่ยึดติดกับกฎระเบียบ มุ่งองค์ความรู้เชิงลึกในงานที่ตนทำ และมีการส่งสมความรู้ความเชี่ยวชาญในงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจอาเซียน และสามารถถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญนั้น ๆ ให้แก่เพื่อนร่วมงาน มีขั้นตอนการทำงานที่โปร่งใสได้มาตรฐาน มีความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน จิตสำนึกของการทำงานเป็นทีม สร้างเครือข่ายกับทุกภาคส่วนและกับประเทศสมาชิก และมีความเข้าใจ และกำหนดมาตรฐานการทำงานที่เป็นสากล

- มีความเป็นผู้สนับสนุน (Facilitator) มีภาวะผู้นำเชิงรุก โดยมียุทธศาสตร์ในการนำภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมให้ตระหนักและเข้าใจเรื่องอาเซียนและประชาคมอาเซียน เพื่อให้ภาครัฐสามารถดำเนินบทบาทเชิงรุกในการนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการแข่งขันได้ตามพันธกรณี เข้าใจความต้องการของภาคเอกชนและประชาชน พร้อมทั้งจะอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากข้อตกลงของประชาคมอาเซียน

- สามารถให้บริการได้อย่างมีมาตรฐานระดับสากล โปร่งใส คล่องตัว มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

3) การวิเคราะห์จุดอ่อนของบุคลากรภาครัฐไทยในปัจจุบัน

จุดอ่อนที่สำคัญของบุคลากรภาครัฐในประเทศไทย ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2) ทักษะในด้านภาษา 3) ประสิทธิภาพของระบบราชการไทย และ 4) กฎระเบียบของระบบราชการ ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ของบุคลากรภาครัฐในการประชุมกลุ่มย่อย (กลุ่มข้าราชการผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน) ที่ชี้ให้เห็นจุดอ่อนของข้าราชการไทยในด้านความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ทั้งในแง่ของโครงสร้างและหน่วยงานสนธิสัญญาและข้อตกลงทางกฎหมาย รวมถึงวิธีการปฏิบัติของประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ที่ประชุมยังระบุให้เห็นถึงจุดอ่อนในแง่ของภาษา ซึ่งไม่เพียงแต่ภาษาอังกฤษเพื่อการเจรจาในเชิงเทคนิคเท่านั้น แต่ยังขาดเนื้อหาเชิงยุทธศาสตร์ในการกำหนดทิศทางในการประชุมที่สะท้อนผลประโยชน์ของประเทศไทยอีกด้วย โดยยังเห็นว่าความรู้ในเรื่องภาษาเพื่อนบ้านหรือภาษาที่สามของประเทศสมาชิกยังจำเป็นในการสร้างสัมพันธ์ในประชาคมอาเซียนอีกด้วย นอกจากนี้ ในแง่ของประสิทธิภาพของระบบราชการไทยนั้น จากการประชุมกลุ่มย่อยได้สะท้อนให้เห็นว่า ภาครัฐไทยมีจุดอ่อนอย่างมากในแง่ของการประสานงานและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ซึ่งทำให้ยุทธศาสตร์ของชาติที่มีต่อประชาคมอาเซียนขาดความชัดเจนและต่อเนื่องในระดับนโยบาย โดยหากรวมกับข้อคิดเห็นจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและภาคเอกชนรายอื่น ๆ จะเห็นว่าประสิทธิภาพของระบบราชการไทยในการทำงานแบบบูรณาการในลักษณะของการลดขั้นตอนและการบริการจุดเดียว (one-stop service) ยังไม่สามารถทำได้เต็มที่ อันหมายรวมถึง กฎระเบียบราชการและการทำงานของระบบราชการเอง อาจเป็นอุปสรรคในการนำประเทศไทยไปสู่การเล่นบทบาทเชิงรุกในประชาคมอาเซียนก็เป็นได้

อย่างไรก็ตามจากการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่าในกลุ่มตัวอย่างแต่ละระดับ มีความเห็นในแง่ของจุดอ่อนของบุคลากรภาครัฐไทยในกรณีของการรวมตัวสู่ประชาคมอาเซียน ดังต่อไปนี้

(1) กลุ่มตัวอย่างระดับผู้บริหาร: จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างระดับผู้บริหาร 150 คน พบว่าสิ่งที่เป็นจุดอ่อนของระบบราชการและบุคลากรภาครัฐไทย ซึ่งตระหนักถึง คือ 1) ภาษา 2) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 3) ประสิทธิภาพของระบบราชการ และ 4) กฎระเบียบ ตามลำดับ

(2) กลุ่มตัวอย่างระดับปฏิบัติการ: จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างระดับปฏิบัติการ 187 คน พบว่า ในการปฏิบัติเล็งเห็นถึงจุดอ่อนของระบบและบุคลากรภาครัฐไทยเรียงจากมากไปน้อย คือ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2) ภาษา 3) ประสิทธิภาพของระบบราชการ และ 4) ความโปร่งใสของระบบราชการ

(3) กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชายแดน: จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชายแดน 88 คน พบว่าคนกลุ่มนี้เล็งเห็นถึงจุดอ่อนของระบบและบุคลากรภาครัฐไทยเรียงจากมากไปน้อย คือ 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2) ความโปร่งใสของระบบราชการ 3) ประสิทธิภาพของระบบราชการและ 4) ภาษา

4) รูปแบบการพัฒนาข้าราชการในบริบทอาเซียน มีการดำเนินการผ่านกลไกการพัฒนาที่สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

(1) ARC-ASEAN Resource Center

ประเทศสมาชิกจัดตั้งข้อมูลการพัฒนาเฉพาะด้าน (ASEAN Resource Center-ARC) ในแต่ละประเทศ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลงานวิจัยหรือประสบการณ์ด้านการบริหารที่เป็น Best Practices ของแต่ละประเทศ และเพื่อเป็นการกระชับความร่วมมือระหว่างกันและความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดย ARC ของแต่ละประเทศ ดังนี้

ตาราง 1 ประสบการณ์ด้านการบริหารที่เป็น Best Practices ของแต่ละประเทศในอาเซียน

ประเทศ	ARC
1. บรูไน	Managing New Technologies
2. กัมพูชา	Capacity Development of the Civil Servants
3. อินโดนีเซีย	Information Exchange
4. สปป.ลาว	Civil Service Performance Management
5. มาเลเซีย	Case Studies
6. สหภาพเมียนมา	Training of Trainers for Civil Service
7. ฟิลิปปินส์	Examination and Testing
8. สิงคโปร์	Management Innovations
9. ไทย	Leadership Development
10. เวียดนาม	Civil Servants Management

หมายเหตุ: ARC ของกัมพูชา สปป.ลาว และสหภาพเมียนมา ได้รับการจัดตั้งในภายหลัง (การประชุม ACCSM ครั้งที่ 11 ณ กรุงฮานอย เวียดนาม)

ตาราง 2 แผนกิจกรรมความร่วมมือและการให้ความร่วมมือในการพัฒนาระบบข้าราชการและระบบราชการระหว่างประเทศสมาชิก (ACCSM Work Plan 2008-2015)

วัตถุประสงค์การพัฒนา	Area of development	ประเทศรับผิดชอบ	หลักสูตร	กลุ่มเป้าหมาย
1.เพื่อการยกระดับทักษะและสมรรถนะ	1.ทักษะภาษาอังกฤษ	สิงคโปร์	English Writing Skill	กลุ่มประเทศ CLMV*
		บรูไน	Presentation skill	
		ไทย	Oral communication	
	2.Capacity Building	มาเลเซีย	Staff Attachment on public human resource management	อาเซียน

วัตถุประสงค์การพัฒนา	Area of development	ประเทศรับผิดชอบ	หลักสูตร	กลุ่มเป้าหมาย
		สิงคโปร์	HRM and development: Policies and practices	
2. เพื่อสร้างศักยภาพขององค์กร	1. รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-government)	สิงคโปร์	E-government for effective public Service	อาเซียน
		อินโดนีเซีย	HRM using Information Technology	
		บรูไน	Managing IT for Non IT Managers	กลุ่มประเทศ CLMV (Self funding for non-CLMV)
	2. การให้บริการ (Service Delivery)	บรูไน	Client's Charter Workshop and Work Procedure Manual Quality Control	กลุ่มประเทศ CLMV
		ฟิลิปปินส์	Conference on Enhancing Service Delivery	อาเซียน
	3. Assessment Center	ฟิลิปปินส์	Technical Training for Assessor	อาเซียน
4. Training Management	อินโดนีเซีย	Management of Civil Service Training	อาเซียน	
3. การพัฒนาภาวะผู้นำ	1. การพัฒนาภาวะผู้นำ: กลุ่มนักบริหารระดับสูง	บรูไน	Executive Development Program for Senior Government Officers	กลุ่มประเทศ CLMV
	2. การพัฒนาภาวะผู้นำ: กลุ่มนักบริหารระดับกลาง	ไทย	ASEAN New Middle Management : Management Change	อาเซียน
		บรูไน	Development Program for Middle Management Officer	กลุ่มประเทศ CLMV
			Leadership for Managers	กลุ่มประเทศ CLMV
3. การพัฒนาภาวะผู้นำ: แผนการสืบทอดตำแหน่ง	ไทย	Leadership Development and Succession Planning Program	อาเซียน	

หมายเหตุ: กลุ่มประเทศ CLMV หมายถึง กัมพูชา สปป.ลาว สหภาพเมียนมา และเวียดนาม

ตัวอย่างหลักสูตรและกิจกรรมการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย

การปรับตัวของภาคราชการไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ได้มีการศึกษาแนวทางการเตรียมพร้อมของแต่ละส่วนราชการ กล่าวคือ

1. การเตรียมความพร้อมของภาคการศึกษา ได้แก่ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาราชการของแต่ละประเทศสมาชิก การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบอาเซียน จัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาหลักสูตรทักษะการประชุมเจรจาในกรอบอาเซียน การพัฒนาทักษะบัณฑิตเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือกิจกรรมการเตรียมความพร้อมของภาคส่วนต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาและการบรรยายในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ การจัดทำหลักสูตรอาเซียนในสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียน โดยกระทรวงศึกษาธิการ การ จัดตั้งสมาคมอาเซียน-ประเทศไทย (ASEAN Association-Thailand) การจัดกิจกรรมโดยกระทรวงต่างประเทศ เช่น อาเซียนสัญจร การจัดเสวนา อาเซียนสนับสุนนภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการจัด

ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับอาเซียน สร้างระบบออนไลน์เป็นเว็บไซต์อาเซียน www.mfa.go.th/asean การจัดกิจกรรมส่งเสริมความเชื่อมโยงในอาเซียน (Connectivity) การประชาสัมพันธ์โดยสื่อต่าง ๆ เช่น รายการ ASEAN News, ASEAN Focus ทางช่อง 11 รายการอาเซียนเป็นหนึ่งในทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. หรือทางสถานีโทรทัศน์ ASEAN TV

นอกจากนี้ หากศึกษาการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยแบ่งตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 ประกอบด้วย 3 เสาหลัก (Pillars) ได้แก่ 1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) 2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ 3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) สามารถแบ่งรายละเอียดได้ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22, 2554)

ก. ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC)

ตาราง 3 การเตรียมความพร้อมตามเสาหลักประชาคมความมั่นคงอาเซียน

กิจกรรม	หน่วยงานเจ้าภาพ
1.การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และ ความโปร่งใส (Transparency) ให้เป็นประเด็นที่ผลักดันใน ทั้ง 3 เสาความร่วมมือ (Cross-Cutting Issues)	กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร.
2.ความมั่นคงทางทะเล ประเทศไทยจะจัดการประชุม ASEAN Maritime Forum ครั้งที่ 2	กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กองทัพเรือ กระทรวงคมนาคม (กรมท่าเรือ)
3.อาชญากรรมข้ามชาติ มีอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้าน การค้ามนุษย์	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ
4.ความปลอดภัยด้านนิวเคลียร์ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและ การส่งเสริมความโปร่งใสเกี่ยวกับกิจการด้านนิวเคลียร์ การ ประชุมของ Nuclear Regulatory Agencies ในภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการ Workshop on Nuclear Forensic กับสหรัฐอเมริกา	กระทรวงพลังงาน กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงาน ปรมาณูเพื่อสันติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
5.การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีการสนับสนุนการ ดำเนินการของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วย สิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights: AICHR)	กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์
6.การแก้ไขข้อพิพาท Statement on ASEAN Institute for Peace and Reconciliation	กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคง แห่งชาติ

ข. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

ตาราง 4 การเตรียมความพร้อมตามเสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

กิจกรรม	หน่วยงานเจ้าภาพ
1. การสร้างความเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN Connectivity) ให้ปฏิบัติตาม Master Plan โดยร่วมมือกับ Dialogue Partners เพิ่ม Connectivity Plus สร้างความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่น ในระยะยาวและ Safeguards สำหรับผลกระทบเชิงลบ	กระทรวงคมนาคม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานประมาต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ
2. กองทุนว่าด้วยโครงสร้างพื้นฐานอาเซียน (ASEAN Infrastructure Fund: AIF) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาเซียนพิจารณาเร่งดำเนินการจัดตั้ง AIF	กระทรวงการคลัง
3. ASEAN Business Travel Card และ ASEAN Lane ขอความร่วมมือกระทรวงพาณิชย์และภาคเอกชน พิจารณาเสนอแนวความคิดเรื่องในเรื่อง ASEAN Business Travel Card และขอความร่วมมือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองพิจารณาเรื่องการจัดทำ ASEAN Lane ที่สุวรรณภูมิ	กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ค. ประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

ตาราง 5 การเตรียมความพร้อมตามเสาประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน

กิจกรรม	หน่วยงานเจ้าภาพ
1. กิจกรรมตระหนักรู้อาเซียน มีการส่งเสริมการศึกษาและการแลกเปลี่ยนเยาวชน	กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กรมประชาสัมพันธ์
2. งาน ASEAN Fair และการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วม	กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพาณิชย์
3. การบริหารจัดการภัยพิบัติ ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on Disaster Management: AHA Center ขอความร่วมมือกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ในการปรับความตกลง เพื่อให้ AHA Center สามารถดำเนินการได้	กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) กระทรวงการต่างประเทศ
4. การบริหารจัดการภัยพิบัติ (อู่ตะเภา) ต่างประเทศให้การสนับสนุนแนวความคิดในหลักการ ซึ่งไทยจะประสานงานกับสหรัฐอเมริกาที่ประชุมเห็นชอบแนวความคิดที่จะให้ศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (ASEAN Disaster Preparedness Center: ADPC) ที่กรุงเทพฯ ดำเนินการเรื่องการทบทวนความก้าวหน้าระดับภูมิภาค	กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กองทัพอากาศ กองทัพเรือ
5. ความเคารพในความหลากหลายและการเสวนาเกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา (Respect for Diversity and Interfaith Dialogue) การสนับสนุนแนวความคิดของมาเลเซียเรื่อง Movement of Moderates	กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. การศึกษา มีการสนับสนุนข้อเสนอสิงคโปร์เรื่องโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา	กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

7. กีฬามีการสนับสนุนอาเซียนเป็นเจ้าภาพ World Cup 2030	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
8. แรงงานข้ามชาติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เร่งทำเอกสารอาเซียน ว่าด้วยการปกป้องและส่งเสริมสิทธิของแรงงานข้ามชาติ	กระทรวงแรงงาน

ทั้งนี้ ทางรัฐบาลไทยได้มอบหมายให้ สำนักงาน ก.พ. เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการพัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ โดยมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือนำการจัดตั้งระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีความรับผิดชอบ และมีความน่าเชื่อถือ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการของอาเซียน และเพิ่มความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียน (ชาญวิทย์ ไกรฤกษ์, 2554) สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีดังนี้

1. การจัดอบรมหลักสูตรประจำปี ASEAN Middle Management and Leadership Development ตามคำขอของประเทศสมาชิก เช่น หลักสูตร HR Strategic Management แก่ข้าราชการกัมพูชา การจัดอบรมภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศสมาชิกอาเซียน 19 โครงการ ระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2555 ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้าน HR Professional และด้านการพัฒนาภาวะผู้นำ ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 หลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียน พ.ศ. 2553 – 2555

Area of Development	โครงการ
กลุ่มที่ 1 การส่งเสริมจริยธรรม ในราชการพลเรือน (3 โครงการ)	1. สัมมนาเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในราชการพลเรือน” 2. ฝึกอบรมหลักสูตร “การสร้างสื่อและการจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในราชการพลเรือน” 3. สัมมนาเรื่อง “การพัฒนากระบวนการวินัยและระบบคุณธรรมในราชการพลเรือน”
กลุ่มที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำ (6 โครงการ)	4. สัมมนาเรื่อง “ทิศทางการสร้างรูปแบบนักบริหารระดับสูงในราชการพลเรือนสำหรับภูมิภาคเอเชีย” 5. ฝึกอบรม “การพัฒนาสมรรถนะนักบริหารระดับหัวหน้าส่วนราชการภูมิภาคในพื้นที่พิเศษเฉพาะ” 6. ฝึกอบรมหลักสูตร “การพัฒนาภาวะผู้นำนักบริหารระดับกลาง” 7. ฝึกอบรมหลักสูตร “การพัฒนาผู้นำคนรุ่นใหม่เพื่ออนาคต” 8. ฝึกอบรมหลักสูตร “การพัฒนาสมรรถนะการทำงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์สำหรับนักบริหารระดับต้น” 9. สัมมนาเรื่อง “การบริหารข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงและแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน”
กลุ่มที่ 3 การส่งเสริมการบริหารทรัพยากรบุคคลมืออาชีพ (8 โครงการ)	10. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การเป็นวิทยากร” 11. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาเครื่องมือและกลไกการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการ” 12. สัมมนาเรื่อง “กลยุทธ์การดึงดูดคนดีคนเก่งเข้ารับราชการ” 13. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือนและการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือน” 14. สัมมนาเรื่อง “นวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนสำหรับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน” 15. ฝึกอบรมเรื่อง “แนวทางการติดตามประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือน”

Area of Development	โครงการ
	<p>เรือน”</p> <p>16. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือน”</p> <p>17. ฝึกอบรมหลักสูตร “การบริหารผลการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ”</p>
กลุ่มที่ 4 โครงการความร่วมมือแบบทวิภาคี	<p>18. ฝึกอบรมหลักสูตร “Singapore – Thailand Leadership Development Programme”</p> <p>19. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “ทักษะการนำเสนอด้วยการสื่อสาร”</p>

2. ดำเนินโครงการความร่วมมือทวิภาคีระหว่างไทยกับสิงคโปร์ มีการจัดอบรมร่วมกันการแลกเปลี่ยนบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานการจัดทำหลักสูตรออนไลน์ร่วมกัน ฯลฯ

3. การดำเนินการในฐานะสมาชิก ASEAN Conference on Civil Service Matters: ACCSM หรือ ก.พ. อาเซียน ได้แก่ เป็นเจ้าภาพจัดประชุมประจำปี เข้าร่วมประชุมประจำปี โดยนำเสนอ Country Paper, Technical Paper นำเสนอข้อคิดเห็นใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการพลเรือน นำประสบการณ์การพัฒนาระบบราชการของประเทศสมาชิกมาปรับใช้กับราชการไทย ร่วมกำหนด ACCSM Blueprint 2008 – 2012 และปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว ให้การสนับสนุนประเทศสมาชิกตามที่ร้องขอ เช่น สนับสนุนที่ปรึกษา ระบบราชการ ปรับปรุงพัฒนาระบบข้าราชการพลเรือนให้ทันสมัย แทรกหลักสูตรเรื่องอาเซียนไว้ในหลักสูตรอบรมของ สำนักงาน ก.พ. และเปิดตัวเรื่องการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2553

อีกทั้ง สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียนเข้าสู่การประชุม ก.พ. ครั้งที่ 1/2554 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2554 โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบดังนี้ (สำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์กรมประชาสัมพันธ์, 2554)

ปี 2554 การประเมินและสร้างความตระหนักมีแนวทางการสร้างความตระหนักตื่นตัวและสร้างเครือข่าย โดยรวมถึงการจัดทำหนังสือแจ้งเวียนส่วนราชการถึงแนวทางในการเตรียมความพร้อมข้าราชการ การปรับปรุงเครื่องมือสื่อการพัฒนา (เช่นการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ E-Learning หลักสูตรภาษาอังกฤษและหลักสูตรสำหรับผู้บริหาร) การส่งเสริมให้เกิดระบบการแลกเปลี่ยนบุคลากรระยะสั้นระหว่างข้าราชการของประเทศสมาชิกอาเซียน และการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคหรือวิชาการแก่ประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้การให้ความรู้และพัฒนาข้าราชการในระยะนี้จะเน้นความรู้ ทักษะ และสมรรถนะพื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (เช่น 3 เสาหลัก ของประชาคมอาเซียนและแผนแม่บทของแต่ละด้าน) โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นลำดับต้น

ปี 2555-2556 การพัฒนาและปรับใช้เป็นการขยายการพัฒนาและสร้างความพร้อมทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก โดยส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเตรียมความพร้อมระหว่างส่วนราชการ อีกทั้งการ

พัฒนาบุคลากรภาครัฐจะคำนึงถึงความจำเป็นในการพัฒนาของแต่ละเสาหลักมากขึ้น และขยายกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมนอกเหนือจากกลุ่มบริหาร

ปี 2557-2558 เร่งและเพิ่มโดยมีการพัฒนาความรู้ทักษะและสมรรถนะที่เข้มข้นขึ้นในทุกระดับ และครอบคลุมประเด็นการพัฒนาบุคลากรของทุกเสาหลัก รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ระหว่างส่วนราชการที่รับผิดชอบในต่างเสาหลัก

1.2.2 ตัวอย่างหลักสูตรในการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ตัวอย่างที่ 1 โครงการฝึกอบรมเสริมหลักสูตรนักรับราชการระดับสูง (ส.นบส.)

เป็นการฝึกอบรมเสริมเนื้อหาสาระที่จำเป็นตามกรอบมาตรฐาน ฯ สำหรับผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักรับราชการระดับสูงหรือหลักสูตรเฉพาะด้านจากหน่วยงานอื่น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเสมือนได้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักรับราชการระดับสูงของ สำนักงาน ก.พ. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ตามที่กำหนดในกรอบมาตรฐานหลักสูตรนักรับราชการระดับสูงของ ก.พ. เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมพร้อมที่จะเป็นนักรับราชการที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมและมีคุณสมบัติเสมือนได้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักรับราชการระดับสูงของ สำนักงาน ก.พ. และมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมนี้ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 1 – 3 ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขที่กำหนดในกรอบมาตรฐานหลักสูตรนักรับราชการระดับสูงของ ก.พ. คือ 1.1 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ปฏิบัติราชการเช่นเดียวกับประเภทอำนวยการมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด หรือเคยดำรงตำแหน่งข้างต้นรวมกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี นับถึงวันเปิดการฝึกอบรม (วันที่ 31 สิงหาคม 2555) หรือ 1.2 เป็นผู้ที่ยังดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญหรือเคยดำรงตำแหน่งดังกล่าว แต่ปัจจุบันได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการในสังกัดส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือปฏิบัติราชการ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง (ตำแหน่งระดับ 11 เดิม)

2. ส่วนราชการต้นสังกัดประสงค์จะให้ ก.พ. พิจารณาว่าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเสมือนผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักรับราชการระดับสูงของ สำนักงาน ก.พ. และเป็นผู้ส่งเข้าอบรม

3. เป็นผู้สำเร็จจากการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ผ่านความเห็นชอบจาก ก.พ. ดังนี้ (อ้างถึง ร 1013.1/207 ลว 6 พฤษภาคม 2555 และ นร 1013.1/27 ลว 7 กุมภาพันธ์ 2555) โดยจะต้องสำเร็จการฝึกอบรมก่อนวันปิดรับสมัคร (31 กรกฎาคม 2555) คือ 3.1) หลักสูตรของสถาบันพระปกเกล้าที่สภาสถาบันพระปกเกล้าอนุมัติการสำเร็จการศึกษาอบรมก่อนวันปิดรับสมัคร (31 กรกฎาคม 2555) ประกอบด้วย-หลักสูตร

การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง (ปปร.) รุ่นที่ 1 - 13 เป็นต้นไป จนถึงรุ่นที่ได้รับอนุมัติการสำเร็จการศึกษาอบรมจากสถาบันพระปกเกล้าภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2557 - หลักสูตรการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน (ปรม.) รุ่นที่ 1 - 9 เป็นต้นไป จนถึงรุ่นที่ได้รับอนุมัติการสำเร็จการศึกษาอบรมจากสถาบันพระปกเกล้าภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2557 - หลักสูตรการบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง (ปศส.) รุ่นที่ 1 - 9 เป็นต้นไป จนถึงรุ่นที่ได้รับอนุมัติการสำเร็จการศึกษาอบรมจากสถาบันพระปกเกล้าภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2557 3.2) หลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท.) ของกระทรวงการต่างประเทศ รุ่นที่ 1 - 3 3.3) หลักสูตรนักบริหารการคลัง (นบค.) รุ่นที่ 2 ของกระทรวงการคลัง และ 3.4) หลักสูตรพัฒนานักบริหารการศึกษาระดับสูงกระทรวงศึกษาธิการ (นศส.ศธ.) รุ่นที่ 1

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 115 ชั่วโมง แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ดังนี้

เนื้อหาวิชา

- **หมวดวิชาที่ 1** การพัฒนากระบวนการทางความคิดของผู้บริหาร 40 ชั่วโมง (ระยะเวลา 4 วัน ฝึกอบรมแบบอยู่ประจำเต็มเวลา)

- **หมวดวิชาที่ 2** การพัฒนานักบริหารมืออาชีพ (51 ชั่วโมง) ประกอบด้วยหัวข้อวิชาดังนี้

- หัวข้อวิชาที่ 1 การพัฒนามุมมองระดับสากล 3 ชั่วโมง
- หัวข้อวิชาที่ 2 การพัฒนามุมมองในระดับประเทศ 6 ชั่วโมง
- หัวข้อวิชาที่ 3 ภาวะผู้นำที่เป็นเลิศ 12 ชั่วโมง
- หัวข้อวิชาที่ 4 การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสู่การเปลี่ยนแปลง 12 ชั่วโมง
- หัวข้อวิชาที่ 5 จริยธรรมเพื่อการบริหารราชการ 12 ชั่วโมง
- หัวข้อวิชาที่ 6 การสื่อสารสำหรับการเป็นผู้นำ 6 ชั่วโมง

- **หมวดวิชาที่ 3** การขับเคลื่อนนโยบายสู่ภาคปฏิบัติ

- รายงานการศึกษากลุ่ม 24 ชั่วโมง

เป็นการจัดทำรายงานการศึกษาที่เน้นการอภิปราย และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในประเด็นที่เป็นยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะในประเด็นของการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนหรือตามที่คุณผู้เข้ารับการศึกษาอบรมสนใจ และมีการนำเสนอรายงานต่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างการศึกษาอบรมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เข้ารับการศึกษาอบรม

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการฝึกอบรมจะเน้นหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยนักบริหารทุกคนที่เข้ารับการศึกษาอบรมสามารถกำหนดประเด็นหรือปัญหาที่จะศึกษาด้วยตนเองหรือโดยกลุ่ม รวมทั้งมีโอกาสดูแลเรียน

วิชาเสริมต่าง ๆ ตามความต้องการได้โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การอภิปรายกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างนักบริหาร กรณีศึกษาการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ประเมินผลการเรียนรู้และภาวะผู้นำและนำผลการประเมิน เสนอ ก.พ. ที่ได้รับมอบหมายจาก ก.พ. เพื่อให้ความเห็นชอบ และ 2. ประเมินผลการจัดการฝึกอบรมจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร ส่วนราชการผู้ส่งนักบริหารเข้ารับการฝึกอบรม และคณะเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

งบประมาณ

ค่าลงทะเบียนสำหรับการฝึกอบรม คนละ 65,000 บาท (หกหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยส่วนราชการต้นสังกัดของผู้อบรมเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

ที่ปรึกษาโครงการ

• เลขาธิการ ก.พ. • รองเลขาธิการ ก.พ. (นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์) • ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน • ผู้อำนวยการวิทยาลัยนักบริหาร

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มหลักสูตรน้การบริหาร 1 วิทยาลัย นักบริหารสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสํานักงาน ก.พ

ตัวอย่างที่ 2 หลักสูตรไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน สร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโอกาสที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ตลอดจนเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างรอบด้านและเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2. เพื่อศึกษาโลกาภิวัตน์ระเบียบแนวโนม้และทิศทางของสภาพเศรษฐกิจและข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่การประกอบกิจการในภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคประชาชน จากการศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3. เพื่อสร้างกระบวนทัศน์ของความเป็นพลเมืองอาเซียนและการเสริมสร้างบทบาทและเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันในการร่วมสร้างสรรค์ประชาคมอาเซียนให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ประกอบการภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาศึกษาและฝึกอบรม

ต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1) นักการเมืองระดับชาติระดับท้องถิ่น ได้แก่ 1.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1.2 สมาชิกวุฒิสภาและ 1.3 ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น 2) ข้าราชการและพนักงานองค์กรภาครัฐ ได้แก่ 2.1 ข้าราชการพลเรือนสามัญ/ข้าราชการรัฐสภา ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 8 ขึ้นไป (ประเภทบริหารระดับต้น, อำนวยการระดับต้น และวิชาการระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป) ข้าราชการศาลยุติธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น (ชั้น 4) ขึ้นไป หรือเทียบเท่าข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ซึ่งมีตำแหน่งรองอธิบดีศาลปกครองกลางหรือภูมิภาคขึ้นไปหรือเทียบเท่าข้าราชการอัยการ ซึ่งมีตำแหน่งรองอธิบดีอัยการฝ่าย (ชั้น 6) ขึ้นไป 2.2 ข้าราชการการเมือง (ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง) และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง (ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา) 2.3 นายทหารหรือนายตำรวจที่มีชั้นยศอัตราเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก หรือพันตำรวจเอกขึ้นไป 2.4 นักวิชาการ/อาจารย์ในมหาวิทยาลัย 2.5 กรรมการของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนหรือองค์กรกำกับดูแล (Regulator) เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของหน่วยงานดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด รองผู้บริหารสูงสุด หรือผู้ช่วยผู้บริหารสูงสุดหรือเทียบเท่า และ 2.6 เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชนหรือพนักงานของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ กรณีเป็นข้าราชการต้องดำรงตำแหน่งระดับเดียวกับข้าราชการพลเรือน ตามข้อ 2.1 กรณีมิใช่ข้าราชการต้องดำรงตำแหน่งระดับเดียวกับข้อ 2.5 3) ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรระหว่างประเทศและสื่อมวลชน ได้แก่ นักธุรกิจและผู้ประกอบการ ผู้บริหารองค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ สื่อมวลชน และศิลปิน/ดารา/พิธีกร/นักจัดรายการ 4) นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้าที่เคยผ่านหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงในหลักสูตรหนึ่งมาก่อน และ 5) บุคคลซึ่งสถาบันพระปกเกล้าเรียนเชิญให้เข้าศึกษา เพราะมีผลงานเป็นที่ประจักษ์หรือเป็นผู้ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศหรือสนับสนุนงานของสถาบันฯ ต่อไป

ทั้งนี้ผู้สมัครจะต้องไม่เป็นนักศึกษาในหลักสูตรที่มีระยะเวลาศึกษาในขณะเดียวกันกับการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ เห็นว่าจะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาในสถาบันฯ

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

- กลุ่มวิชาที่ 1 อาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและระเบียบโลกใหม่ (12 ชั่วโมง)
- กลุ่มวิชาที่ 2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเชิงมหภาค (33 ชั่วโมง)
- กลุ่มวิชาที่ 3 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเชิงจุลภาค (39 ชั่วโมง)
- กลุ่มวิชาที่ 4 ความท้าทายในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (30 ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

- หมวดที่ 1 การบรรยาย การสัมมนา กรณีศึกษามี 4 กลุ่มวิชา (จำนวนประมาณ 114 ชั่วโมง)

หมวดที่ 2 การนำเสนอผลการศึกษาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน จุดเด่น จุดด้อยโอกาส และความท้าทายในแง่มุมต่าง ๆ (จำนวนประมาณ 12 ชั่วโมง)

หมวดที่ 3 กิจกรรมในหลักสูตร เช่น ปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ การศึกษาดูงานต่างประเทศ 1 ครั้ง (จำนวนประมาณ 36 ชั่วโมง) รวมทั้งสิ้น 162 ชั่วโมง

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ต้องมีเวลาศึกษาอบรมตลอดทั้งหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเวลาในห้องเรียน และ
2. นำเสนอผลการศึกษาทางวิชาการเกี่ยวกับศักยภาพของกลุ่มประเทศอาเซียนหรือกรณีอื่นตามคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ กำหนด และไม่ดำเนินการใด ๆ นำความเสื่อมเสียสู่สถาบันพระปกเกล้า

งบประมาณ

ค่าธรรมเนียมการศึกษาตลอดหลักสูตร 89,000 บาท (แปดหมื่นเก้าพันบาทถ้วน) รวมค่าอาหารกลางวัน อาหารว่าง ค่าเอกสารบรรยายตลอดหลักสูตร รวมทั้งค่าเดินทาง ค่าอาหาร และสถานที่พักในการศึกษาดูงาน ในกลุ่มประเทศอาเซียนตามที่หลักสูตรฯ กำหนด (จำนวน 1 ครั้ง) และในกรณีที่มีการศึกษาดูงานต่างประเทศ เพิ่มเติมนอกเหนือจากนี้ผู้สนใจศึกษาดูงานเพิ่มเติมต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง

หมายเหตุ : หน่วยงานราชการหรือหน่วยงานของรัฐสามารถเบิกค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมการศึกษา จากต้นสังกัด

ที่ปรึกษาโครงการ

1. ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ	9. รศ.วุฒิสาร ตันไชย
2. ศ.ดร.ไชยวัฒน์ คำชู	10. นายวิฑูรย์ ชัยภาคภูมิ
3. รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	11. อธิบดีกรมอาเซียน
4. อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	12. นายวิฑูรย์ ศรีวิหค
5. นายสมพล เกียรติไพบูลย์	13. ดร.ชิงชัยหาญ เจนลักษณ์
6. ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล	14. รศ.ดร.สมภาพ มานะรังสรรค์
7. ศ.ดร.ศักดิ์ดา ธนิตกุล	15. รศ.ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์
8. รศ.ดร.ขจิต จิตตเสวี	16. รศ.ดร.นิยม รัฐอมฤต

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถาบันพระปกเกล้า ชั้น 5 อาคารลานจอตดร อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา (โซนทิศตะวันตก) ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างที่ 3 โครงการพัฒนาข้าราชการเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนหลักสูตร “พัฒนาทักษะภาษาประเทศเพื่อนบ้าน”

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรม

1. ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะภาษาประเทศเพื่อนบ้านในระดับพื้นฐาน
2. มีความเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม

1. เป็นข้าราชการที่ปฏิบัติราชการ ณ จังหวัดชายแดน และมีภารกิจที่จำเป็นต้องติดต่อประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. จังหวัดละ 15 คน ต่อ 1 หลักสูตร (รวมทั้งสิ้น 105 คน ต่อหลักสูตร)
3. สามารถเข้าร่วมการอบรมได้ตลอดหลักสูตร

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

- หลักสูตรที่ 1 ทักษะภาษากัมพูชา ระยะเวลา 3 วัน (21 ชั่วโมง)
- หลักสูตรที่ 2 ทักษะภาษาเวียดนาม ระยะเวลา 2 วัน (14 ชั่วโมง)
- หลักสูตรที่ 3 ทักษะภาษาลาว ระยะเวลา 2 วัน (14 ชั่วโมง)
- หลักสูตรที่ 4 ทักษะภาษาบาฮาซา มาเลเซีย ระยะเวลา 3 วัน (21 ชั่วโมง)
- หลักสูตรที่ 5 ทักษะภาษาเมียนมา ระยะเวลา 2 วัน (21 ชั่วโมง)

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ประเมินผลเป็นรายวิชาและประเมินผลภาพรวมของหลักสูตรโดยใช้แบบสอบถาม
2. ผู้เข้าอบรมต้องมีระยะเวลาการอบรมร้อยละ 80 ของระยะเวลาอบรมทั้งหมด

การติดตามผล

- สอบวัดความรู้ ทันททีหลังจบหลักสูตร โดยผู้เข้าอบรมต้องมีผลการทดสอบไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60
- จัดทำเครือข่ายระหว่างผู้เข้าร่วมอบรม เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการนำภาษาประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับการอบรมมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริง

ที่ปรึกษาโครงการ

นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ รองเลขาธิการ ก.พ. และ นางรัตนา อุบลสิงห์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวรพีพร มณีพงษ์ นักทรัพยากรบุคคลเชี่ยวชาญ
นางวัชรวิรุ์ นิมเป่า นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

ตัวอย่างที่ 4 การอบรมการเพิ่มศักยภาพผู้บริหารเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงประเด็นเศรษฐกิจอุตสาหกรรมกฎหมายเทคโนโลยีและพลังงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มความสามารถเชิงการบริหารและพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารความคิดเชิงเปรียบเทียบ
2. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกลุ่มงานหรือส่วนที่รับผิดชอบในแต่ละหน่วยงาน
3. เพื่อให้ผู้บริหารมีความเข้าใจประชาคมอาเซียนจะเหมือนหรือความแตกต่างในมิติต่าง ๆ

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

ผู้บริหารระดับกลางจนถึงระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนที่สนใจ

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

หลักสูตรการอบรมในประเทศ

1. การสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงการเป็นประชาคมอาเซียน (3 ชั่วโมง)
2. การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าบริการการค้าและการลงทุนในกรอบอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ (Green Growth) (3 ชั่วโมง)
3. การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน (3 ชั่วโมง)
4. การพัฒนากฎหมายและระเบียบ (3 ชั่วโมง)
5. การเสริมสร้างความมั่นคงกฎบัตรอาเซียนและรัฐธรรมนูญ (3 ชั่วโมง)
6. การพัฒนาแสวงหาแหล่งพลังงานและการใช้พลังงาน (3 ชั่วโมง)
7. การพัฒนาพลังงานทดแทนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ (3 ชั่วโมง)
8. ประชาคมอาเซียนกับ ICT ประเทศไทย (3 ชั่วโมง)
9. เทคโนโลยี Cloud & Networking in Management System (3 ชั่วโมง)
10. การเสริมสร้างความมั่นคง (3 ชั่วโมง)

หลักสูตรการอบรมต่างประเทศ (จีน)

11. ศึกษาดูงานระบบผังเมือง ณ Shanghai Urban Planning Exhibition Center (8 ชั่วโมง)

12. ศึกษาดูงานโลจิสติกส์ระบบรถไฟฟ้าความเร็วสูง Shanghai Maglev Train (8 ชั่วโมง)

13. ศึกษาดูงานโครงสร้างและผลกระทบโดยรอบจากการสร้างเขื่อน รวมทั้งดูงานเส้นทางช่องแคบหลัง
ซานเสี่ย (ทางเรือ) (8 ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการศึกษาประกอบด้วย การบรรยาย อภิปราย และการสนทนา ชักถามเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนากับผู้ทรงคุณวุฒิ

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. มีเวลาเข้าร่วมการสัมมนาตลอดหลักสูตรร้อยละ 80
2. มีส่วนร่วมในการสัมมนาและกิจกรรมตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ผ่านการประเมินความรู้จากคณะกรรมการหลักสูตร

ผู้รับผิดชอบโครงการ

โครงการอาเซียนศึกษา ASEAN studies (ACSG) และวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา

ตัวอย่างที่ 5 โครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและผลกระทบของประชาคมอาเซียนที่มีต่อประเทศ
และระบบราชการไทย บทบาทการสนับสนุนภาครัฐไทยที่จะมีส่วนในการสร้างศักยภาพในการแข่งขันในเขต
เศรษฐกิจอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

ข้าราชการระดับชำนาญการ ข้าราชการพิเศษ

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

1. ประเทศไทยในบริบทนานาชาติ
2. ความรู้เรื่องอาเซียนประชาคมอาเซียน
3. ภาวะผู้นำในบริบทอาเซียนและบริบทนานาชาติ
4. การขับเคลื่อนนโยบายสู่ภาคปฏิบัติตามภารกิจแผนงานที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
5. การศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ

6. สรุปและนำเสนอผลงาน

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการศึกษาประกอบด้วย การบรรยาย อภิปราย และแบ่งกลุ่มปฏิบัติ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 10 วัน

งบประมาณ

งบประมาณ กองเจ้าหน้าที่เบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. 2549

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฝ่ายพัฒนาข้าราชการกองเจ้าหน้าที่ ร่วมกับ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา

ตัวอย่างที่ 6 โครงการการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บุคลากรภาครัฐมีความตระหนักรู้และเข้าใจเกี่ยวกับโอกาสของการรวมตัวของประชาคมอาเซียนที่มีต่อประเทศและระบบราชการไทย ตลอดจนสามารถวิเคราะห์เหตุปัจจัยต่าง ๆ อันจะเกิดจากการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนอย่างรอบด้านและเป็นระบบ
2. เพื่อเสริมสร้างความรู้สมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาระบบฝึกอบรม

1. ข้าราชการผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานประสานงานกับประเทศสมาชิกอาเซียนหรืองานด้านต่างประเทศ
2. ข้าราชการผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการสร้างความรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมาแล้ว

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และส่วนที่ 2 คือ ทักษะเฉพาะด้านดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 มีระยะเวลาการฝึกอบรม 2 วัน ประกอบด้วย 4 หัวข้อวิชา ดังนี้

วิชาที่ 1 ประเทศไทยในบริบทนานาชาติ

เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ประเทศ ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งยุทธศาสตร์ต่างประเทศ และกรอบการทำความตกลงของไทยที่มีต่อนานาชาติ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้

ศึกษาและสามารถประยุกต์ใช้ข้อตกลงหรือกรอบความร่วมมือดังกล่าวในฐานะเครื่องมือทางการทูตที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศไทย

วิชาที่ 2 ความรู้เรื่องอาเซียน

เป็นการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในแง่ประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์การก่อตั้ง องค์ประกอบประเทศสมาชิก กฎบัตรอาเซียน กลไกอาเซียน เสาหลักประชาคมอาเซียน ความเชื่อมโยงระหว่างกัน ในอาเซียน บทบาทของสำนักเลขาธิการอาเซียน ความต่างระหว่างประชาคมอาเซียน เปรียบเทียบกับการรวมตัว ระดับภูมิภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป พร้อมกับเปรียบเทียบเครื่องมือกลไกของประชาคมอาเซียน กับข้อตกลงระหว่างประเทศอื่น ๆ เช่น โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มน้ำโขงหรืออื่น ๆ เพื่อสังเคราะห์ทางเลือกของเครื่องมือทางการทูตให้กับบุคลากรภาครัฐทราบ

วิชาที่ 3 การทำงานแบบมีอาชีพในบริบทอาเซียนและบริบทนานาชาติ

เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะและทักษะที่คาดหวังต่อบุคลากรภาครัฐ เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อให้ราชการไทยจะได้มีลักษณะการทำงานที่เป็นมาตรฐานสากล

วิชาที่ 4 การขับเคลื่อนนโยบายสู่ภาคปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ประเทศและยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558

เพื่อเข้าใจในการนำยุทธศาสตร์ประเทศและยุทธศาสตร์อาเซียนไปสู่แนวทางการบูรณาการภารกิจร่วมกันของส่วนราชการและเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจ และความสามารถในการวิเคราะห์กระบวนการสภาพการณ์และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีหรือตามที่คาดหวังไว้

ส่วนที่ 2 ทักษะเฉพาะด้านประกอบด้วย 3 ทักษะ ดังนี้

ทักษะที่ 1 การเจรจาต่อรองมีระยะเวลาการฝึกอบรม 6 วัน

1. หมวดพื้นฐาน ของการเจรจาต่อรอง ประกอบด้วย ความสำคัญและลักษณะของการเจรจาต่อรอง หลักการและกระบวนการเจรจาต่อรอง การเจรจาต่อรองกับผลประโยชน์ของประเทศ การเจรจาต่อรองกับผลความเป็นธรรม วิเคราะห์และอภิปรายผลการเจรจาต่อรอง และผลประโยชน์ของประเทศ

2. หมวดวิชา การวิเคราะห์เพื่อเข้าใจสถานการณ์ ประกอบด้วย แนวทางการเรียนรู้บริบทและวิเคราะห์สถานการณ์ของฝ่ายเราและฝ่ายคู่เจรจา การวิเคราะห์ความได้เปรียบเสียเปรียบในการเจรจาต่อรอง การวิเคราะห์ความเสี่ยงผลลัพธ์ และผลกระทบจากการเจรจา การวิเคราะห์และอภิปรายบริบท และการวิเคราะห์สถานการณ์ปฏิบัติการ วิเคราะห์ความได้เปรียบเสียเปรียบความเสี่ยงและผลจากการเจรจาต่อรอง และปฏิบัติการกำหนดท่าทีในการเจรจาต่อรอง

3. หมวดวิชา เทคนิคการเจรจาต่อรองในสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย รูปแบบสถานการณ์ในการเจรจาต่อรอง การวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายในการเจรจาต่อรองที่เชื่อมโยงกับภารกิจของหน่วยงานและ

ผลประโยชน์ของประเทศ จิตวิทยาการเจรจาต่อรองและกลยุทธ์การสื่อสาร ยุทธวิธีการเจรจาต่อรองในรูปแบบที่หลากหลายและปฏิบัติการเจรจาต่อรองอย่างมีคุณภาพ

4. หมวดวิชา การลดความขัดแย้งและข้อพิพาทในการเจรจาต่อรอง ประกอบด้วย สาเหตุและรูปแบบความขัดแย้ง และข้อพิพาทแนวทางการจัดการความขัดแย้ง และลดข้อพิพาท เทคนิคการเจรจาภายใต้สถานการณ์ขัดแย้งรุนแรงและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งและลดข้อพิพาท

5. หมวดวิชา แนวปฏิบัติและมารยาทในการเจรจาต่อรอง ประกอบด้วย แนวปฏิบัติในการเจรจาต่อรองในเวทีระหว่างประเทศ มารยาทและจรรยาบรรณของนักเจรจาต่อรอง ข้อพึงระวังและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเจรจาต่อรองและเรียนรู้จากสังเกตการณ์การปฏิบัติจริง

ทักษะที่ 2 การเขียนข้อตกลงมีระยะเวลาการฝึกอบรม 6 วัน

1. หมวดวิชา หลักการและรูปแบบของข้อตกลง ประกอบด้วย ความสำคัญและลักษณะของข้อตกลง ความเกี่ยวข้องระหว่างข้อตกลงกับผลประโยชน์ของประเทศ และความพึงพอใจของคู่ตกลง ข้อตกลงกับความได้เปรียบเสียเปรียบ ความเป็นธรรมและการเป็นผู้นำในการยกร่างข้อตกลงรูปแบบ และประเภทของข้อตกลงต่าง ๆ เส้นทางการเจรจาข้อตกลงประเภทต่าง ๆ และหน่วยงานหลักที่มีบทบาทเกี่ยวข้องวิเคราะห์และอภิปรายข้อตกลง

2. หมวดวิชา กฎหมายและภาษาเฉพาะในข้อตกลง ประกอบด้วย ข้อตกลงกับกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แนวทางการวิเคราะห์กฎหมายในการจัดทำข้อตกลง ลักษณะเฉพาะของภาษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลง การใช้ถ้อยคำสำนวนหรือคำศัพท์ในข้อตกลงที่ถูกต้องเหมาะสม วิเคราะห์และอภิปรายกฎหมายและข้อตกลง

3. หมวดวิชา การยกร่างข้อตกลง กรอบการตกลงจากการเจรจาและความเชื่อมโยงกับการยกร่างข้อตกลง หลักการวิธีการและเทคนิคการเขียนเนื้อหาข้อตกลง ข้อกำหนดและเงื่อนไขเฉพาะของข้อตกลง การจัดเตรียมและแนวทางการพิจารณาเอกสารแนบท้ายข้อตกลง ปัญหาที่มักพบในการร่างข้อตกลงและปฏิบัติการยกร่างข้อตกลง

4. หมวดวิชา การตรวจสอบร่างข้อตกลง ประกอบด้วย การพิจารณาผลผูกพันของข้อตกลงแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบของข้อตกลง เทคนิคการตรวจแก้ร่างข้อตกลง แนวทางการหาข้อยุติระหว่างคู่ตกลง เพื่อการปรับแก้ข้อตกลง ปัญหาในการนำข้อตกลงไปปฏิบัติภายในประเทศ และแนวทางการปรับแก้ข้อตกลงเพื่อให้เกิดการปฏิบัติได้ ปฏิบัติการตรวจสอบร่างข้อตกลงวิเคราะห์ และอภิปรายปัญหาในการนำข้อตกลงไปปฏิบัติ

ทักษะที่ 3 การทำบันทึกการประชุมระหว่างประเทศมีระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน

1. หมวดวิชา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประชุมระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ความสำคัญและลักษณะของการประชุมระหว่างประเทศประเภทต่าง ๆ ความสำคัญของบันทึกการประชุม และการนำไปใช้ประโยชน์หรือขยายผลต่อเนื่องบทบาทหน้าที่และความสำคัญของผู้บันทึกการประชุม

2. หมวดวิชา การพัฒนาทักษะการฟังและจับประเด็น ประกอบด้วย หลักการและวิธีการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ กลวิธีเรียบเรียงความคิด และเทคนิคการสรุปเนื้อหาจากการฟัง เทคนิคการจับใจความสำคัญและ

รวบยอดประเด็นความคิดจากการฟัง ปฏิบัติการพัฒนาทักษะการฟังและจับประเด็น หมวดวิชาเทคนิคการจดบันทึกการประชุม ประกอบด้วย หลักการและแนวทางการจดบันทึกการประชุม เทคนิคการจดบันทึกการประชุม เทคนิคการทวนซ้ำ ตรวจสอบข้อมูลและการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม และปฏิบัติการจดบันทึกการประชุม

3. หมวดวิชา วิธีการเขียนรายงานการประชุม ประกอบด้วย รูปแบบและองค์ประกอบรายงานการประชุมที่เป็นสากล หลักการและแนวทางการเขียนรายงานการประชุม การใช้กรอบการประชุมและเอกสารประกอบการประชุมเพื่อสนับสนุนการเขียนรายงานการประชุม ปัญหาและข้อพึงระวังในการเขียนรายงานการประชุม การตรวจและแก้ไขร่างรายงานการประชุม และปฏิบัติการเขียนรายงานการประชุม

งบประมาณ

สำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบค่าอาหารกลางวันและค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่มในระหว่างการอบรม สำหรับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขอให้ผู้เข้าร่วมการอบรมเบิกจ่ายจากต้นสังกัด

ที่ปรึกษาโครงการ

นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ รองเลขาธิการ ก.พ. และนางรัตนา อุบลสิงห์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์ประสานการพัฒนาข้าราชการ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

ตัวอย่างที่ 7 การจัดการโลจิสติกส์อาเซียนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ASEAN Logistics Management for Local Administration)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายและให้ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการโลจิสติกส์จากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ในการเสริมสร้างศักยภาพที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถชี้แนะช่องทางในการขับเคลื่อนนโยบายองค์กรที่เกี่ยวกับการจัดการโลจิสติกส์ที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในองค์กรยุคใหม่ การพัฒนาวิสัยทัศน์และเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

1. ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ 6 ขึ้นไป และข้าราชการการเมืองท้องถิ่น

2. ข้าราชการและพนักงานท้องถิ่น ระดับ 6 ขึ้นไป หรือเทียบเท่า
3. บุคลากรของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

โครงสร้างหลักสูตร

1. วิชาพื้นฐานโลจิสติกส์
2. วิชาสัมมนาการบูรณาการโลจิสติกส์
3. วิชาสัมมนาโลจิสติกส์อาเซียน (ระหว่างศึกษาปฏิบัติงานในประเทศและต่างประเทศ)
4. ศึกษาปฏิบัติงานในประเทศ 1 วัน
5. ศึกษาปฏิบัติงานต่างประเทศ 4 วัน

หัวข้อวิชาในการศึกษาอบรม

หมวดวิชาในการอบรมมีทั้งสิ้นจำนวน 12 รายวิชาดังนี้

AMT 101 ข้อตกลงประชาคมอาเซียนต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของประเทศ (2 ชั่วโมง)

AMT 102 ลักษณะและแนวโน้มประชากรเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุนในประชาคมอาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 103 การจัดการโลจิสติกส์ของประเทศและเส้นทางขนส่งระหว่างประเทศและความเชื่อมโยงเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจของอาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 104 ความสามารถในการแข่งขันของประเทศกับโลจิสติกส์ (3 ชั่วโมง)

AMT 111 สัมมนาเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจผลกระทบต่อประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 112 สัมมนาการปรับตัวและการเตรียมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 113 สัมมนาการศึกษาดูงาน 1 ไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 114 สัมมนาการศึกษาดูงาน 2 ต่างประเทศ (3 ชั่วโมง)

AMT 133 สัมมนาการศึกษาดูงาน 3 ภาพรวมของการศึกษา (3 ชั่วโมง)

AMT 801 ศึกษาปฏิบัติงานในประเทศ (8 ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการและกิจกรรมของหลักสูตรจะเป็นการศึกษาโดยการฟังการบรรยาย การสัมมนาวิชาการและการศึกษาดูงาน โดยมีจุดมุ่งเน้นให้มีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมด้านโลจิสติกส์ของประชาคมอาเซียน สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาวิสัยทัศน์และมุมมองการพัฒนาการบริหารองค์กรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเนื้อหาหลักสูตรในการบรรยายการสัมมนาฝึกภาคปฏิบัติ

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้าอบรมต้องมีเวลาศึกษาอบรมตลอดทั้งหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เข้าอบรมต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาอบรมตามกรอบการศึกษาอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ผู้เข้าอบรมต้องไม่มีความประพฤติเสียหายและไม่ดำเนินการใด ๆ อันนำไปสู่ความเสียหายของสถาบัน
4. ผู้เข้าอบรมต้องอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจในการนำความรู้ด้านโลจิสติกส์อาเซียนไปเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

ตัวอย่างที่ 8 กรอบความร่วมมืออาเซียนพลัสสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายและให้ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการเตรียมความพร้อมรองรับกรอบความร่วมมืออาเซียนพลัส จากหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในการเสริมสร้างศักยภาพที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถชี้แนะช่องทางในการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องจากกรอบความร่วมมืออาเซียนพลัสที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในองค์กรยุคใหม่ การพัฒนาวิสัยทัศน์ และเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียนจากกรอบความร่วมมืออาเซียนพลัส

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

1. ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ 6 ขึ้นไป รวมถึงข้าราชการฝ่ายการเมืองและข้าราชการและพนักงานของ อปท. ที่เทียบเท่าระดับ 6 ขึ้นไป

2. บุคลากรของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
3. นายกองค้การส่วนจังหวัด
4. นายกเทศมนตรี
5. นายกองค้การบริหารส่วนตำบล

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

โครงสร้างหลักสูตร

1. วิชาพื้นฐานกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ
2. วิชาสัมมนาข้อมูลพื้นฐานรายประเทศ
3. วิชาสัมมนาการบูรณาการ
4. วิชาสัมมนากรอบความร่วมมืออาเซียนพลัส (ระหว่างศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ)
5. ศึกษาดูงานต่างประเทศ 5 วัน
6. ศึกษาดูงานในประเทศ 1 วัน

หัวข้อวิชาในการศึกษาอบรม

หมวดวิชาในการอบรม มีทั้งสิ้นจำนวน 12 รายวิชาดังนี้

AMT 201 ลักษณะและแนวโน้มประชากรเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุนในกรอบความร่วมมือประชาคมอาเซียนพลัส (2 ชั่วโมง)

AMT 202 ทิศทางและข้อตกลงล่าสุดของกรอบความร่วมมืออาเซียนพลัสต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของประเทศ (3 ชั่วโมง)

AMT 203 อิทธิพลทางการค้าการลงทุนของเกาหลีและญี่ปุ่นต่อทิศทางของประเทศไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 204 อิทธิพลทางเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของประเทศจีนต่อทิศทางของประเทศไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 211 สัมมนาการพัฒนาเศรษฐกิจตามกรอบอาเซียนพลัสผลกระทบต่อประเทศไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 221 สัมมนาการปรับตัวและการเตรียมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าสู่อาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 131 สัมมนาการศึกษาดูงาน 1 ไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 232 สัมมนาการศึกษาดูงาน 2 ในกลุ่มประเทศอาเซียนพลัส (6 ชั่วโมง)

AMT 233 สัมมนาการศึกษาดูงาน 3 ภาพรวมของการศึกษา (3 ชั่วโมง)

AMT 801 ศึกษาดูงานในประเทศ (8 ชั่วโมง)

AMT 902 ศึกษาดูงานต่างประเทศในกลุ่มอาเซียนพลัส (40 ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการและกิจกรรมของหลักสูตรจะเป็นการศึกษา โดยการฟังการบรรยาย การสัมมนาวิชาการ และการศึกษาดูงาน โดยมีจุดมุ่งเน้นให้มีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมของประชาคมอาเซียน สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาวิสัยทัศน์และมุมมองการพัฒนาการบริหารองค์กร เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเนื้อหาหลักสูตรในการบรรยาย การสัมมนา ฝึกภาคปฏิบัติ

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้าอบรมต้องมีเวลาศึกษาอบรมตลอดทั้งหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เข้าอบรมต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาอบรมตามกรอบการศึกษาอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ผู้เข้าอบรมต้องไม่มีความประพฤติเสียหายและไม่ดำเนินการใดๆอันนำไปสู่ความเสียหายของสถาบัน
4. ผู้เข้าอบรมเข้าอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจและเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

ตัวอย่างที่ 9 การพัฒนาผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ยุคท้องถิ่นทันสมัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายและให้ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ ไปสู่ยุคท้องถิ่นทันสมัยบนพื้นฐานของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งจากหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในการเสริมสร้างศักยภาพที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถชี้แนะช่องทางในการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องจากการจัดการชุมชนบนพื้นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในองค์กรยุคใหม่ การพัฒนาวิสัยทัศน์และเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาศึกษาและฝึกอบรม

1. ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและข้าราชการฝ่ายการเมืองท้องถิ่น
2. ข้าราชการและพนักงานท้องถิ่นระดับ 7 ขึ้นไป หรือเทียบเท่า
3. บุคลากรของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

โครงสร้างหลักสูตร

1. วิชาพื้นฐานการพัฒนาเมืองสู่ยุคทันสมัย 2. วิชาสัมมนาการบูรณาการพัฒนาเมือง การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ 3. วิชาสัมมนาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (ระหว่างศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ) และ 4. ศึกษาดูงานต่างประเทศ 8 วัน และศึกษาดูงานในประเทศ 1 วัน

หัวข้อวิชาในการศึกษาอบรม

หมวดวิชาในการอบรมมีทั้งสิ้นจำนวน 12 รายวิชาดังนี้

AMT 301 ประชาคมอาเซียนและการพัฒนาภูมิภาค (2 ชั่วโมง)

AMT 302 ลักษณะและแนวโน้มประชากรเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในประชาคมอาเซียน (3 ชั่วโมง)

AMT 303 ทิศทางและข้อตกลงล่าสุดของประชาคมอาเซียนต่อเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม (3 ชั่วโมง)

AMT 307 แนวโน้มการขยายตัวของเมืองและการพัฒนาท้องถิ่นไทยสู่เมืองน่าอยู่ (3 ชั่วโมง)

AMT 308 การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเข้าสู่ยุคทันสมัย (3 ชั่วโมง)

AMT 313 สัมมนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการเป็นเมืองสีเขียวกับอนาคตท้องถิ่นไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 314 สัมมนาการพัฒนาเมืองภูมิภาคกับการพัฒนาประเทศ (3 ชั่วโมง)

AMT 315 สัมมนาทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นและบทเรียนในการพัฒนา (3 ชั่วโมง)

AMT 331 สัมมนาการศึกษาดูงาน 1 ไทย (3 ชั่วโมง)

AMT 332 สัมมนาการศึกษาดูงาน 2 ต่างประเทศ (3 ชั่วโมง)

AMT 333 สัมมนาการศึกษาดูงาน 3 ภาพรวมของการศึกษา (3 ชั่วโมง)

AMT 832 ศึกษาดูงานในประเทศ (8 ชั่วโมง)

AMT 931 ศึกษาดูงานต่างประเทศ (48 ชั่วโมง)

วิธีการฝึกอบรม

วิธีการและกิจกรรมของหลักสูตรเป็นการศึกษา โดยการฟังการบรรยาย การสัมมนาวิชาการ และการศึกษาดูงาน โดยมีจุดมุ่งเน้นให้มีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมด้านการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประชาคมอาเซียน สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาวิสัยทัศน์และมุมมอง การพัฒนาการบริหารองค์กรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเนื้อหาหลักสูตรในการบรรยายสัมมนา ฝึกภาคปฏิบัติ

การประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม

1. ผู้เข้าอบรมต้องมีเวลาศึกษาอบรมตลอดทั้งหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

2. ผู้เข้าอบรมต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาอบรมตามกรอบการศึกษาอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ผู้เข้าอบรมต้องไม่มีความประพฤติเสียหายและไม่ดำเนินการใด ๆ อันนำไปสู่ความเสื่อมเสียของสถาบัน
4. ผู้เข้าอบรมต้องอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจในการนำความรู้ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์อาเซียนไปเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

ตัวอย่างที่ 10 หลักสูตรการสร้างตระหนักรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ส่วนกลาง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและผลกระทบของประชาคมอาเซียนที่มีต่อประเทศและระบบราชการไทย
2. เพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนรวมถึงยุทธศาสตร์และการปรับตัวของระบบราชการไทยที่มีต่อประชาคมอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม

ข้าราชการพลเรือนของส่วนราชการต่างๆ เข้ารับการอบรมแบ่งเป็น 4 รุ่น ๆ ละ 500 คน

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

ประกอบด้วย 6 วิชาการ ระยะเวลาการฝึกทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

วิชาที่ 1 ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนแม่บทในการดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการบูรณาการแผนการปฏิบัติการในภาพรวม เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์สาระสำคัญของยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการประเมินศักยภาพของประเทศในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ใน พ.ศ. 2558

วิชาที่ 2 การพัฒนามุมมองระดับสากล จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทโลกาภิวัตน์และการพึ่งพิงกันระหว่างประเทศไทยต่อนานาชาติ ประโยชน์ โอกาส และความเสี่ยงของประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ พร้อมกับข้อนำในการใช้ประโยชน์จากโลกยุคใหม่ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้ชนะในระบอบโลกปัจจุบัน

วิชาที่ 3 ความรู้เรื่องการเมืองและความมั่นคงความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จำนวน 1 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community Blueprint) แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Community Blueprint) และกฎบัตรอาเซียน รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและกลไกการทำงานของอาเซียนในด้านการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ทั้งในระดับอาเซียนและภายในประเทศ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ประโยชน์ โอกาส และความเสี่ยงของประเทศ เพื่อสร้างความรู้เท่าทันให้กับบุคลากรภาครัฐในบริบทความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน

วิชา 4 ความรู้เรื่องเศรษฐกิจไทยในบริบทประชาคมอาเซียนและผลกระทบ จำนวน 3 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community Blueprint) พร้อมสรุปสถานการณ์และข้อตกลงต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศคู่เจรจาในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงการสร้างความรู้ถึงบทบาทการสนับสนุนของภาครัฐไทย ที่มีส่วนในการสร้างศักยภาพในการแข่งขันในเขตเศรษฐกิจเสรีอาเซียน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ประโยชน์โอกาสและความเสี่ยงของประเทศไทย เพื่อสร้างความรู้เท่าทันให้กับบุคลากรภาครัฐในบริบทการเปิดเสรีด้านเศรษฐกิจของอาเซียน

วิชาที่ 5 การเตรียมพร้อมข้าราชการในเรื่องความเปลี่ยนแปลงด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม จำนวน 2 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio Cultural Community Blueprint) รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ภายใต้คำขวัญ One Vision One Identity One Community ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนา ของประชาชนอาเซียน โดยการพัฒนาความตระหนักรู้ของข้าราชการในการเตรียมพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการพัฒนาศักยภาพเสริมสร้างขีดความสามารถของข้าราชการในด้านต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์เชิงประยุกต์ เป็นต้น

วิชาที่ 6 ประชาคมอาเซียนและบทบาท สำนักงาน ก.พ. ในการเตรียมความพร้อมข้าราชการ จำนวน 1 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของภาคราชการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น แผนบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์พัฒนาข้าราชการ การดำเนินการของสำนักงาน ก.พ. และบทบาทของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งสร้างความรู้เกี่ยวกับความรู้ทักษะและสมรรถนะที่ข้าราชการยุคใหม่พึงมี ในการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาข้าราชการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน

งบประมาณ

สำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบค่าอาหารกลางวันและค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่มในระหว่างการอบรม
สำหรับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขอให้ผู้อบรมเบิกจ่ายจากต้นสังกัด

ที่ปรึกษาโครงการ

- รองเลขาธิการ ก.พ. (นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์)
- ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (นางรัตนา อุบลสิงห์)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์ประสานการพัฒนาข้าราชการ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ

ตัวอย่างที่ 11 หลักสูตรการสร้างความตระหนักรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ส่วนภูมิภาค)

1. เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและผลกระทบของประชาคมอาเซียนที่มีต่อประเทศและระบบราชการไทย
2. เพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมถึงยุทธศาสตร์ประเทศ พ.ศ. 2556-2561 และการปรับตัวของระบบราชการไทยที่มีต่อประชาคมอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม

ข้าราชการประเภททั่วไประดับปฏิบัติงานถึงอาวุโส และประเภทวิชาการระดับปฏิบัติการถึงชำนาญการพิเศษ ในส่วนภูมิภาค ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

ประกอบด้วย 6 วิชาการระยะเวลาการฝึกทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

วิชาที่ 1 ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. 2558 จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนแม่บทในการดำเนินการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการบูรณาการแผนการปฏิบัติการ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์สาระสำคัญของยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการประเมินศักยภาพของประเทศในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558

วิชาที่ 2 การพัฒนามุมมองระดับสากล จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทโลกาภิวัตน์และการพึ่งพิงกันระหว่างประเทศไทยต่อนานาชาติ ประโยชน์ โอกาส และความเสี่ยงของประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ พร้อมกับข้อแนะนำในการใช้ประโยชน์จากโลกยุคใหม่ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้ชนะในระยะเบียดโลกปัจจุบัน

วิชาที่ 3 ความรู้เรื่องการเมืองและความมั่นคงความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จำนวน 1 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community Blueprint) แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Community Blueprint) และกฎบัตรอาเซียน รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและกลไกการทำงานของอาเซียนในด้านการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ทั้งในระดับอาเซียนและภายในประเทศ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ประโยชน์ โอกาส และความเสี่ยงของประเทศ เพื่อสร้างความรู้เท่าทันให้กับบุคลากรภาครัฐในบริบทความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียน

วิชา 4 ความรู้เรื่องเศรษฐกิจไทยในบริบทประชาคมอาเซียนและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จำนวน 3 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community Blueprint) พร้อมสรุปสถานการณ์และข้อตกลงต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศคู่เจรจาในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ถึงบทบาทการสนับสนุนของภาครัฐไทยที่มีส่วนในการสร้างศักยภาพในการแข่งขันในเขตเศรษฐกิจเสรีอาเซียน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ประโยชน์ โอกาส และความเสี่ยงของประเทศไทย เพื่อสร้างความรู้เท่าทันให้กับบุคลากรภาครัฐในบริบทการเปิดเสรีด้านเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน

วิชาที่ 5 การเตรียมพร้อมข้าราชการในเรื่องความเปลี่ยนแปลงด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม จำนวน 2 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio Cultural Community Blueprint) รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ภายใต้คำขวัญ One Vision One Identity One Community ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อก้าวไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของประชาชนอาเซียน โดยการพัฒนาความตระหนักรู้ของข้าราชการในการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการพัฒนาศักยภาพเสริมสร้างขีดความสามารถของข้าราชการในด้านต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์เชิงประยุกต์ เป็นต้น

วิชาที่ 6 ประชาคมอาเซียนและบทบาท สำนักงาน ก.พ. ในการเตรียมความพร้อมข้าราชการ จำนวน 1 ชั่วโมง

เป็นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของข้าราชการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น แผนบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์พัฒนาข้าราชการ การดำเนินการของสำนักงาน ก.พ. และบทบาทของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งสร้างความรู้ความตระหนัก

รู้เกี่ยวกับความรู้ทักษะและสมรรถนะที่ข้าราชการยุคใหม่พึงมี ในการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาข้าราชการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน

งบประมาณ

สำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบค่าอาหารกลางวันและค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่มในระหว่างการอบรม สำหรับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขอให้ผู้อบรมเบิกจ่ายจากต้นสังกัด

ที่ปรึกษาโครงการ

- รองเลขาธิการ ก.พ. (นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์)
- ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (นางรัตนา อุบลสิงห์)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์ประสานการพัฒนาข้าราชการ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ตัวอย่างที่ 12 หลักสูตรการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับองค์กรปกครองท้องถิ่นสัญญาณ จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องประชาคมอาเซียน
2. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่อง ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) และสร้างความตระหนักใน ความสำคัญและผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ทั้งที่เป็นโอกาสและความเสี่ยง เพื่อสามารถนำมาปรับใช้พัฒนา องค์กรและท้องถิ่นต่อไป

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

ผู้บริหาร / สมาชิกและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 60 คน

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

1. ประชาคมอาเซียน 3 ชั่วโมง

- จุดเริ่มต้นของอาเซียน	- สมาชิกอาเซียน
- นโยบายการดำเนินงานของอาเซียน	- การก่อตั้งประชาคมอาเซียน
- วัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งองค์กร	- เหตุที่ต้องสร้างประชาคมอาเซียน

- ประเทศไทยกับประชาคมอาเซียน - อาเซียน: วิสัยทัศน์ในอนาคต
- การประชาคมเพื่อการปฏิบัติ (Community of Action)
- การประชาคมเพื่อการเชื่อมโยงและติดต่อสื่อสารกันอย่างใกล้ชิด (Community of Connectivity)
- การประชาคมเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง (Community of People)
- ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับ: ด้านดุลการค้า / ด้านคมนาคม

2. ประชาคมอาเซียนปี 2558 ใน 3 เสาหลัก 3 ชั่วโมง

- ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community - ASC) ผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคง
- ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Economic Community - AEC) ผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี 8 สาขา
- ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (Economic Socio-Cultural Community - ASCC) ผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ผลกระทบในด้านการรักษาความเป็นกลางของอาเซียน แผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
- ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเป็นสมาชิกอาเซียน
- ความสำเร็จของอาเซียน

3. การปรับตัวขององค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3 ชั่วโมง

- การเปิดโลกทัศน์เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงการค้นหาตัวเองเพื่อให้องค์กรท้องถิ่นปรับตัวให้ทันเหตุการณ์
- การแสวงหาโอกาสใหม่ ๆ ที่จะเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน / ชุมชน
- การมองการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อสร้างเครือข่าย
- การลดปัจจัยทางลบที่จะเกิดขึ้นกับท้องถิ่นในอนาคต

4. Workshop / สรุป 3 ชั่วโมง

- จุดแข็งและโอกาส (Opportunities) –ยุทธวิธีในการฉกฉวยโอกาสจาก ASC AEC และ ASCC ที่เหมาะสมของไทย
- จุดอ่อนและความเสี่ยง (Risks) –ยุทธวิธีในการลดความเสี่ยง ASC AEC และ ASCC ที่เหมาะสมของไทย
- บรรยายสรุป

วิธีการฝึกอบรม

การฝึกอบรมในครั้งนี้อาศัยรูปแบบกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม เน้นผู้เข้ารับการอบรมเป็นสำคัญ อาทิ การบรรยายเชิงปฏิบัติการ การถ่ายทอดประสบการณ์ ให้ข้อเสนอแนะ

การประเมินผล

- แบบประเมินผลการอบรม
- สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติของผู้เข้ารับการอบรม

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ตัวอย่างที่ 13 การฝึกอบรมหลักสูตร Singapore-Thailand Leadership Development Programme

การฝึกอบรมหลักสูตร Singapore-Thailand Leadership Development Programme เป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือด้านราชการพลเรือนระหว่างไทยกับสิงคโปร์ ภายใต้กรอบ Civil Service Exchange Programme (CSEP) โดย สำนักงาน ก.พ. ในฐานะตัวแทนส่วนราชการของไทยรับผิดชอบสาขาความร่วมมือด้านราชการพลเรือนร่วมกับ Public Service Department และ Civil Service College ซึ่งเป็นตัวแทนส่วนราชการในสาขาเดียวกันของสิงคโปร์ ได้จัดดำเนินการกิจกรรมด้านการพัฒนาข้าราชการพลเรือนหลายกิจกรรม เช่น การจัดฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อข้าราชการและระบบราชการของทั้งสองประเทศ และในการประชุม CSEP ครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 19-20 มกราคม 2554 ณ ประเทศไทย ได้มีข้อตกลงร่วมกันจัดทำความร่วมมือในหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำ (Singapore - Thailand Leadership Development Programme) สำหรับข้าราชการผู้มีศักยภาพสูงของทั้งสองประเทศ ให้ได้มีโอกาสดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างเครือข่ายผู้มีศักยภาพสูงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและสร้างเครือข่ายของข้าราชการผู้มีศักยภาพสูงของประเทศไทยและสิงคโปร์ให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และแนวความคิดใหม่ ๆ รวมถึงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในระดับสากล
2. เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างส่วนราชการและประเทศทั้งสองมากขึ้น บรรลุเจตนารมณ์ของความร่วมมือภายใต้กรอบ Thailand -Singapore Civil Service Exchange Programme (CSEP)

กลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. ผู้มีศักยภาพสูงฝ่ายประเทศไทย จำนวน 15 คน
2. ผู้มีศักยภาพสูงฝ่ายสิงคโปร์ จำนวน 15 คน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาศึกษาและฝึกอบรม

1. เป็นข้าราชการพลเรือนประเภทวิชาการ ซึ่งมีอายุไม่เกิน 35 ปี นับถึงวันปิดรับสมัครและ

2. เป็นผู้ที่สามารถฝึกรวมหลักสูตรการพัฒนาผู้นำคนรุ่นใหม่ในราชการไทย จัดโดยสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. หรือเป็นข้าราชการที่อยู่ในกระบวนการของระบบข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance and Potential System- HiPPS) หรือเคยอยู่ในกระบวนการ HiPPS แต่พ้นจากระบบ เนื่องจากดำรงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษแล้ว ที่มีอายุราชการไม่น้อยกว่า 3 ปี และมีประสบการณ์เพียงพอที่จะแลกเปลี่ยนในระดับสากลได้

3. เป็นผู้ที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

4. หากผู้สมัครเคยได้รับทุนรัฐบาลหรือทุนอื่นไปศึกษาหรือฝึกรวมในต่างประเทศมาแล้วต้องกลับมาปฏิบัติราชการแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันปิดรับสมัคร

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกรวม

1. ภาพรวมของระบบราชการประเทศไทยและสิงคโปร์
2. ระบบบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของไทยและสิงคโปร์
3. ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลของไทยและสิงคโปร์
4. นวัตกรรมการบริหารจัดการภาครัฐ
5. ระบบคุณธรรมจริยธรรมภาครัฐ
6. ศึกษาดูงานหน่วยงานด้านนโยบายและให้คำปรึกษาภาครัฐ
7. การบริการภาครัฐ
8. กิจกรรมการสร้างทีมงานและการประสานสัมพันธ์

วิธีการฝึกรวม

1. การบรรยาย การประชุม อภิปราย
2. การแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น
3. การศึกษาดูงาน

การประเมินผล

ผู้เข้ารับการฝึกรวมจะต้องมีระยะเวลาการฝึกรวมทั้งในชั้นเรียนและการศึกษาดูงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 กรณีขาดการฝึกรวมโดยไม่แจ้งเหตุผลจะไม่ได้รับประกาศนียบัตร

ที่ปรึกษาโครงการ

1. นายนนทิกร กาญจนะจิตรา เลขานุการ ก.พ.
2. นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์ รองเลขานุการ ก.พ.
3. นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

4. นางฐิติมา ศิริวิโรจน์ นักทรัพยากรบุคคลเชี่ยวชาญ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ตัวอย่างที่ 14 หลักสูตรหลักสูตรเสริมสร้างความรู้เปิดประตูสู่อาเซียนรุ่นที่ 1 (สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียน เช่น ภาษา วัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศสมาชิก สำหรับหน่วยงานราชการและเอกชนให้มากขึ้น
2. เพื่อเป็นสร้างความตระหนักและตื่นตัวเรื่องประชาคมอาเซียน และรับทราบผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชนผู้มารับบริการกลุ่มต่าง ๆ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ และปรับเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติงานในภาคเอกชนเพื่อให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษและฝึกอบรม

ผู้สนใจเข้าร่วมอบรมที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดตรัง สตูล พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส จำนวน 120 คน

รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

หลักสูตรสำหรับบุคลากรภาครัฐ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

- ประชาคมอาเซียน: ความเป็นมา ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก
- การเตรียมความพร้อมของไทย: ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การศึกษา
- เรียนรู้ประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน
- การปรับตัวของหน่วยงานภาครัฐเพื่อเตรียมพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วิธีการฝึกอบรม

บรรยาย และตอบข้อซักถาม อภิปรายแบ่งกลุ่มปฏิบัติ ประชุมระดมความคิดเห็น

การประเมินผล

ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการ วิทยากรและความรู้ที่ได้รับ โดยการกรอกข้อมูลลงในแบบประเมินผลโครงการและแบบประเมินผลวิทยากร

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีเวลาเข้าอบรมภาคบรรยายไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และเข้าร่วมกิจกรรมประชุมระดมความคิดเห็นจะได้รับวุฒิบัตรรับรองผลการฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฝ่ายส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง วิทยาเขตหาดใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2.2.1 หน่วยงานตัวอย่างของประเทศในอาเซียนในการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

1) **มาเลเซีย** มีการเน้นการวางแผนการศึกษาโดยเน้นการสร้างผู้นำรุ่นใหม่โดยให้การศึกษาแก่เยาวชนในหลายระดับอาทิ

ระดับชาติ

การศึกษาในโรงเรียนมีการสอนค่านิยมหลักไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อสร้างคุณลักษณะถึงความเป็นตัวตน ทั้งความเป็นประเทศมาเลเซียและความเป็นอาเซียนผ่านทางวิชาเฉพาะ เช่น อิสลามศึกษา และคุณธรรมการศึกษา และด้านการฝึกอบรมความเป็นผู้นำจะเกิดขึ้นในระหว่างกิจกรรมร่วมหลักสูตรตามนโยบายการมีส่วนร่วมภาคบังคับของนักเรียนทุกคน เช่น กีฬาและเข้าชมรม มีโปรแกรมส่งเสริมความเป็นผู้นำในภาคเอกชน มีการสร้างโปรแกรมเพื่อพัฒนาเยาวชน (Hitachi Young Leaders Initiative-HYLI) สำหรับผู้นำในอนาคตของเอเชีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของอาเซียน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่สร้างความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม ในขณะที่การขยายมุมมองของพวกเขาในประเด็นระดับภูมิภาคและระดับโลก

การมีส่วนร่วมในระดับอาเซียน

โครงการนักเรียนแลกเปลี่ยนอาเซียน: มุ่งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของจิตวิญญาณความเป็นอาเซียน โดยการปลูกฝังความรู้สึกรักของการรับรู้และความภาคภูมิใจของประเทศของตน นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครือข่ายโรงเรียนภายในประเทศอาเซียนและมีการจัดโครงการ ASEAN School Tour

2) **ฟิลิปปินส์** ภาคราชการของฟิลิปปินส์กำหนดแนวทางการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้ตั้งแต่ปี 2010 โดยดำเนินการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งประกอบไปด้วย 6 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ การพัฒนาให้ข้าราชการเป็นผู้มีสมรรถนะและความน่าเชื่อถือ การปฏิบัติงานที่เป็นตัวอย่างที่ดีและให้บริการที่เป็นเลิศ

การปลูกฝังให้มีความปรองดอง มีคุณธรรม และการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การสร้างความร่วมมือและปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเข้มแข็ง และการบริหารจัดการระบบสนับสนุน

ด้านความร่วมมือระดับภูมิภาค

1. เป็นที่ตั้งศูนย์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ ศูนย์ภูมิภาคซีมีโอ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา SEAMEO Regional Centre for Educational Innovation and Technology (SEAMEO INNOTECH) ศูนย์ภูมิภาคซีมีรอด้านการวิจัยและบัณฑิตศึกษาทางการเกษตรกรรม SEAMEO Regional Centre for Graduate Study and Research in Agriculture (SEAMEO SEARCA) ศูนย์ภูมิภาคซีมีรอด้านการสาธารณสุขและชีวอนามัย SEAMEO TROPMED Regional Centre for Public Health (SEAMEO TROPMED/Philippines) และ Columbo Plan Staff College (CPSC)

2. เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนที่จัดโดยองค์กรต่าง ๆ ภายในภูมิภาค

เพิ่มโอกาสในการร่วมมือระดับภูมิภาค

1. ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมโครงการต่าง ๆ ที่จัดโดย SEAMEO ASEAN และ APEC EdNET.

2. บุคลากรที่มีศักยภาพสูงซึ่งทำงานใน SEAMEO จัดทำร่างโครงการความร่วมมือต่าง ๆ

3. ครูชาวฟิลิปปินส์เป็นครูสอนภาษาอังกฤษให้แก่หลายประเทศในเอเชีย

4. มีบุคลากรทางด้านการศึกษาทำงานอยู่ในหลายประเทศ

3) **เวียดนาม** เน้นการปฏิรูประบบราชการโดยยึดหลักคุณธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ หลักการปฏิบัติงานที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และการสนับสนุนความเท่าเทียม การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การปฏิรูประบบราชการให้มีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง โดยผู้บริหารระดับกลางจะต้องมีความรู้และทักษะภาวะผู้นำ ทักษะการบริหารจัดการ มีความเป็นผู้นำและมีการศึกษาที่ดี

4) **สหภาพเมียนมา** มีการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ โดยการเพิ่มศักยภาพเพิ่มทักษะ สร้างความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

5) **บรูไน** รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ข้าราชการพลเรือนได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมงต่อปี ปัจจุบันมีหน่วยงานหลักที่ดูแลรับผิดชอบการพัฒนาข้าราชการพลเรือนคือ Civil Service Institute (CSI) และ Institute for Leadership, Innovation and Advancement (ILIA) ทั้งสองสถาบันมีหน้าที่พัฒนาข้าราชการในทุกๆระดับ นอกจากนั้นประเทศบรูไน ยังเป็นพันธมิตรในการพัฒนาข้าราชการร่วมกับ Civil Service College ของประเทศสิงคโปร์ และ INTAN ของประเทศมาเลเซีย จึงทำให้ข้าราชการของประเทศมีโอกาสที่ดีในการพัฒนาตนเอง รายละเอียดหน่วยงานหลักที่ดูแลรับผิดชอบการพัฒนาข้าราชการพลเรือน ดังนี้

ก. Civil Service Institute หรือ The Institute Perkhidmatan Awam (IPA)

Civil Service Institute (CSI) หรือเรียกชื่อตามภาษาท้องถิ่นว่า The Institute Perkhidmatan Awam (IPA) เป็นหน่วยงานหลักในการฝึกอบรมข้าราชการพลเรือนของประเทศ ทำหน้าที่ในการดำเนินการฝึกอบรมรวมทั้งการให้คำปรึกษา แนะนำ ออกแบบ และจัดหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ โดยมีบทบาทหน้าที่คล้ายกับสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนของ สํานักงาน ก.พ.

วิสัยทัศน์ เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

พันธกิจ ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำการเรียนรู้และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่ข้าราชการพลเรือน ลูกจ้างหรือผู้รับบริการทั้งในและต่างประเทศ โดยให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

บทบาท ฝึกอบรม (Training) ให้คำปรึกษาแนะนำ (Consultation) ทำวิจัยในบริษัทที่เกี่ยวข้อง (Research)

Shared Values

- ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) - ความเป็นมืออาชีพ (Professional) - ความมีคุณภาพ (Quality) - ความมุ่งมั่นที่ลูกค้าหรือผู้รับบริการ (Customer Focused)

กลยุทธ์ เพื่อสร้างข้าราชการพลเรือนยุคใหม่ที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ และเพื่อเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์และปลูกฝังวัฒนธรรมการทำงานในเชิงบวกให้กับข้าราชการ

ประเด็นการเรียนรู้ที่สำคัญ

- Civil Service Institute หรือ IPA มีการปรับรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานใหม่ โดยเพิ่มความสำเร็จเกี่ยวกับการตลาดและลูกค้า (Marketing Perspective / Customer Oriented) มากขึ้น สนับสนุนความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการในบริษัทที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การทำวิจัย เป็นต้น

- เนื่องจากเน้นความสำคัญที่ลูกค้า ดังนั้น IPA จึงยกระดับความสำคัญของหน่วยงานวิจัยให้มากขึ้นตามไปด้วย โดยวางกลยุทธ์การดำเนินงานอย่างเป็นระบบสมเหตุสมผลและสามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่บนพื้นฐานความจำเป็นและตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าได้อย่างเต็มที่ (Customer Needs)

- IPA มีแผนที่จะดำเนินการ Rebranding องค์กรเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจนและเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง

- หลักสูตรในการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดย IPA มีดังตาราง

ตาราง 7 จำนวนหลักสูตรฝึกอบรมของสถาบันข้าราชการพลเรือน (IPA) ของประเทศบรูไน

CLUSTERS	Number of Courses
Leadership Development (LD)	23
Organizational Analysis and Development	24
Communication and Customer Service	28
Management and Supervisory	85
Information Communication Technology	17
TOTAL	177

6) Institute for Leadership, Innovation and Advancement

Institute for Leadership, Innovation and Advancement หรือ ILIA เป็นส่วนหนึ่งของ มหาวิทยาลัยบรูไน (UBD: Universiti Brunei Darussalam) และถือเป็น Business Wing ของสถานศึกษาดังกล่าว ILIA เป็นสถาบันแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศบรูไนที่รับผิดชอบการพัฒนาผู้นำและนวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ก่อตั้งขึ้น ใน เดือนมกราคม 2009 โดยมีจุดมุ่งหมาย (วิสัยทัศน์) ที่จะเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำในการฝึกอบรม และให้คำปรึกษาการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความท้าทายต่อความเจริญก้าวหน้าของบรูไน

ภารกิจ

ILIA มีบทบาทและความรับผิดชอบโดยตรงต่อการพัฒนาผู้นำ และการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีจุดเน้นที่การแสวงหาความก้าวหน้าทางวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นผู้นำนวัตกรรมความรับผิดชอบ รวมทั้งส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวในการพัฒนาผู้นำที่โดดเด่น ทั้งใน ภาครัฐ เอกชน และสังคม

ILIA ให้บริการทั้งการจัดหลักสูตรฝึกอบรมการจัด forum ทางวิชาการ และการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ส่วนราชการและหน่วยงานเอกชน โดยเป็นอีกหนึ่งหน่วยงานหลักที่เข้ามามีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาประเทศบรูไน และมีเป้าหมายว่าจะขยายบทบาทความสำคัญออกไปในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะการเป็นสะพานหรือตัวเชื่อมโยงในการยกระดับสถานะของมหาวิทยาลัยและการพัฒนาผู้นำในระดับชาติและระดับโลก

วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นศูนย์รวมการศึกษาวิจัยและการฝึกอบรม เพื่อประโยชน์สำหรับการเตรียมความพร้อมต่อการเผชิญหน้ากับทุกปัจจัยที่ท้าทายและมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ โดยเน้นที่การสร้างผู้นำและนวัตกรรม

- ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาควิชาการ และภาคสังคม ในการกำหนดและใช้ประโยชน์จากวิธีการและช่องทางการทำงานร่วมกันเพื่อการพัฒนาประเทศ
- เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมที่เน้นการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าและการพัฒนาประเทศ
- เพื่อสร้างความตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของภาวะผู้นำ ซึ่งจำเป็นต้องเกิดขึ้นในทุกบริบทและเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรและสถานการณ์ทางสังคมเพื่อความก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ
- เพื่อส่งเสริมให้มีวิธีการที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาและเผชิญหน้ากับความท้าทาย
- เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมผลการศึกษาค้นคว้าผ่านช่องทางเอกสารและการสัมมนา

ประเด็นการเรียนรู้ที่สำคัญ

- ILIA เป็นหน่วยงานหลักและหน่วยงานเดียวของประเทศในการฝึกอบรมผู้นำ (Leadership Program / Innovative Leadership) ผู้อำนวยการสถาบัน ILIA คนปัจจุบัน คือ Dr.Azaharaini HjMohd Jamil เป็นอดีตผู้อำนวยการสถาบัน IPA (หรือ Civil Service Institute – CSI) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาข้าราชการพลเรือน การเคลื่อนย้ายบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความต่อเนื่องในการพัฒนาข้าราชการของประเทศบรูไน ที่คัดสรรบุคคลเข้ามาทำหน้าที่บริหารหน่วยงาน ILIA โดยเลือกจากผู้มีประสบการณ์สูงในวิชาชีพการพัฒนาและฝึกอบรม
- การพัฒนาผู้นำของ ILIA มิได้จำกัดเฉพาะผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น เพราะด้วยสมมุติฐานที่ว่า “ต้องสร้างผู้นำให้เกิดขึ้นในทุกระดับ – Leader role should be everywhere” ILIA จึงจัดหลักสูตรเพื่อการพัฒนาผู้นำทั้งระดับต้น (Executive Development Program for Junior Management Staff) ระดับกลาง (Executive Development Program for Middle Management Offices) และระดับสูง (Executive Development Program for Senior Government Officers) รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอื่นที่จำเป็นสำหรับผู้นำ อาทิ การเจรจาต่อรอง และการบริหารความขัดแย้ง รวมถึงบริบทของการพัฒนาผู้นำในภาพรวม เป็นต้น
- รูปแบบการฝึกอบรมสำหรับผู้นำระดับสูงของ ILIA จะเน้นที่ใช้ Future Literacy Exercise (Scenario) เป็นหลัก เพื่อคาดการณ์อนาคตและใช้เป็นต้นแบบในการวางแผนงานและเตรียมคนไว้ล่วงหน้ามากกว่าที่จะใช้วิธีการอบรมในห้องเรียนทั่วไป
- ILIA ไม่เน้นการฝึกอบรมในชั้นเรียน แต่จะเน้นที่การกระตุ้นความคิดและการวางแผน และด้วยความที่เป็นประเทศที่มีอำนาจในการใช้จ่าย ILIA จึงสามารถจัด learning forum โดยเชิญกูรูระดับโลกมาเป็นผู้บรรยายให้กับข้าราชการได้อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งยังทำลาย “silo” ระหว่างภาครัฐและเอกชนด้วยการเปิด

โอกาสให้ผู้นำองค์กรทั้งของภาครัฐและเอกชนเข้ามาร่วมรับการอบรมด้วยกันในทุกหลักสูตร เพราะ ILIA เชื่อมั่นว่า เครือข่ายเป็นอีกหนึ่งปัจจัยของความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารระดับ

- การเข้ามาฝึกอบรมในหลักสูตรผู้นำของ ILIA ถือเป็นการได้ประโยชน์ร่วมกันระหว่าง ผู้เข้าร่วมอบรมและสถาบันการฝึกอบรม กล่าวคือ หากผู้เข้ารับการอบรมมีปัญหาหรือมีกรณีศึกษาในหน่วยงานของตนเองก็สามารถนำมาเป็นประเด็นวิเคราะห์หรือใช้เป็นกรณีศึกษาในชั้นเรียนได้ ทำให้หน่วยงาน ผู้เรียนไม่ต้องจ้างที่ปรึกษาเพื่อแนะนำหรือแก้ปัญหา อีกทั้งผู้จัดการฝึกอบรมก็ได้กรณีศึกษาของหน่วยงานนั้นเป็นวัตถุดิบในการพัฒนาผู้นำรุ่นต่อไป ซึ่งถือเป็นการสร้างองค์ความรู้ที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน
- สิงคโปร์มี The Civil Service College (CSC) ซึ่งเป็นสถาบันในการจัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ของทางภาครัฐของสิงคโปร์ โดยมีโปรแกรมการอบรมทักษะความสามารถต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น หลักสูตรภาวะผู้นำ หลักสูตรผู้บริหารการบริการรัฐกิจ ฯลฯ

ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

ในส่วนนี้เป็นการทบทวนเอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดหรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นอาเซียน มีจุดมุ่งหมาย เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนพัฒนาจังหวัดกับยุทธศาสตร์ด้านอาเซียน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างและพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนต่อไป การทบทวนเอกสารในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนย่อย ได้แก่ แผนพัฒนาจังหวัดของจังหวัดที่มีดินแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดด้วยเทคนิค SWOT

1.1 แผนพัฒนาจังหวัดของจังหวัดที่มีดินแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอแผนพัฒนาจังหวัดหรือยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด โดยเน้นเฉพาะยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับความร่วมมือของประชาคมอาเซียน 3 ด้าน หรือสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ ด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ผลการสรุปยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดที่มีภูมิประเทศติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ในระหว่างปี พ.ศ. 2557-2560 ประกอบด้วย จังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว มีสาระสำคัญในแต่ละจังหวัด ดังนี้

1.1.1 จังหวัดสุรินทร์

วิสัยทัศน์: เศรษฐกิจรากฐานมั่นคง สังคมร่มเย็น มุ่งเน้นสินค้าเกษตรอินทรีย์สู่สากล

ตาราง 8 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดสุรินทร์

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
1. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน		
1.1 ผลิตภัณฑ์ชุมชนและสินค้าเกษตรที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดสากล	ไม่มีข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ และมาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด เพิ่มช่องทางการตลาดให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนและสินค้าเกษตร ส่งเสริมธุรกิจการค้า การลงทุนทั้งในและต่างประเทศภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน รวมทั้งระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เกิดนวัตกรรม
1.2 อุตสาหกรรมบริการที่มีศักยภาพและยั่งยืน	ไม่มีข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเชิงอารยธรรมขอม เขิงนิเวศ เขิงเกษตร ให้เกิดความยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วม พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบโลจิสติกส์ พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการบริการ ส่งเสริมการตลาดสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งการประชาสัมพันธ์
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมให้ร่มเย็นและยั่งยืน		
2.1 ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ มีสุขภาพกายและจิตดี	ไม่มีข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมสุขภาพของประชาชนให้แข็งแรง พัฒนาคุณภาพบริการสาธารณสุข ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ พัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนวัยทำงาน มีงานทำ มีรายได้ และได้รับการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิ ส่งเสริมและพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
		9. ส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
2.2 การพัฒนาสังคมอยู่ดีมีสุข ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตามแนวพระราชดำริ	ไม่มีข้อมูล	1. ส่งเสริมศาสนสถานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 2. ส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้าน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน 4. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม
3. ยุทธศาสตร์การรักษาความมั่นคงชายแดน		
3.1 ชุมชนบริเวณชายแดนมีคุณภาพชีวิตที่ดี	ไม่มีข้อมูล	1. ปลุกจิตสำนึกความรักสามัคคี ส่งเสริมอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน 2. พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนและชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3.2 บริเวณชายแดนมีความสงบเรียบร้อยและปลอดภัย	ไม่มีข้อมูล	1. พัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคประชาชน 2. จัดระบบรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยพื้นที่ชายแดน 3. พัฒนาความร่วมมือและผนึกกำลังเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง
3.3 มีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	ไม่มีข้อมูล	1. พัฒนาความสัมพันธ์ด้านประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และกีฬา กับประเทศเพื่อนบ้าน 2. พัฒนาความสัมพันธ์ด้านการศึกษาและการสาธารณสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน 3. พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานส่วนราชการ เอกชนกับประเทศเพื่อนบ้าน

1.1.2 จังหวัดศรีสะเกษ

วิสัยทัศน์: ประตูกการค้าและการท่องเที่ยวสู่อารยธรรมขอมโบราณ ดินแดนเกษตรปลอดภัยได้

มาตรฐาน

ตาราง 9 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดศรีสะเกษ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
1. ยุทธศาสตร์การยกระดับเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้		
1. ประชาชนมีอาชีพและรายได้เพิ่ม 2. ศักยภาพการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน 2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนและ OTOP 3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว 4. จำนวนของผู้ประกอบการและแรงงานที่ได้พัฒนาสมรรถนะ 5. ร้อยละเพิ่มขึ้นของสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน	1. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. ส่งเสริมประชาชนที่มีความสามารถและทักษะเฉพาะทางสู่อาชีพ 3. ส่งเสริมการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยว 4. ส่งเสริมการเพิ่มและขยายโอกาสการมีงานทำทั้งในและนอกระบบ 5. พัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ 6. สร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิตเกษตรอินทรีย์ 7. ยกระดับศักยภาพผู้ค้าระหว่างประเทศกลุ่มอาเซียน 8. พัฒนาช่องทางการสื่อสารและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
2. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดี		
1. เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และตรงความต้องการของตลาดแรงงาน 2. ชาวศรีสะเกษมีศักยภาพในการแข่งขันสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 3. ประชาชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี พึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1. ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าร้อยละ 50 2. จำนวนชาวศรีสะเกษที่มีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 3. อัตราป่วยและตายด้วยโรคที่สำคัญของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษลดลง	1. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตลอดชีวิต 2. สนับสนุนการสื่อสารภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียน 3. เสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนต่อสายอาชีวศึกษา 4. พัฒนาระบบบริการสุขภาพให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน 5. เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัวให้มีภูมิคุ้มกันจากอบายมุข สิ่งเสพติด และปัญหาสังคมอื่นๆ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
3. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อย		
1. ชาวศรีสะเกษมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2. มีสัมพันธภาพอันดีกับประเทศในกลุ่มอาเซียน 3. เกิดความสมานฉันท์ในชุมชนและสังคม	1. ระดับคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของร้อยละการจับกุมผู้กระทำความผิดในคดีแต่ละกลุ่มที่เกิดขึ้น 2. ระดับความสำเร็จของการดูแลประชาชนตามแนวชายแดน 3. ระดับความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม 4. จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศในกลุ่มอาเซียน 5. ร้อยละของการไกล่เกลี่ยกรณีข้อพิพาท/ ข้อขัดแย้งในชุมชนให้ได้ผลลัพธ์ที่น่าพอใจสำหรับคู่กรณี	1. เสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2. พัฒนาเครือข่ายร่วมพิทักษ์พื้นที่เขตหลังหมู่บ้านตามแนวชายแดน 3. สร้างกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม 4. ส่งเสริมสัมพันธภาพกับประเทศกลุ่มอาเซียน 5. เสริมสร้างความรู้การไกล่เกลี่ยพิพาทสู่ชุมชน

1.1.3 จังหวัดบุรีรัมย์

วิสัยทัศน์: ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม เศรษฐกิจมั่นคง สังคมเป็นสุข

ตาราง 10 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดบุรีรัมย์

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
1. ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ “เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และผู้นำด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย”		
1. ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม 2. ผู้นำด้านสินค้าเกษตรปลอดภัย	1. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด 2. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนา 3. จำนวนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนา (คน) 4. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของเครือข่ายการท่องเที่ยว 5. จำนวน อปท. ที่ร่วมจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว 6. จำนวนประชาชนที่มารับบริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว (คน)	1. พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน 2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว 2. พัฒนาศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยว 3. พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว 4. ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว 5. พัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยว

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
	<ol style="list-style-type: none"> 7. ร้อยละที่ลดลงต้นทุนการผลิตต่อหน่วยพื้นที่ (ไร่) 8. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าไหม (ล้าน) 9. จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด (แห่ง) 10. จำนวนกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้เอง/จำหน่าย 11. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการจัดการคุณภาพสินค้า (ราย) 12. ร้อยละเกษตรกรที่ผ่านมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในระดับสากล 13. ร้อยละของผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของจังหวัดบุรีรัมย์ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) 14. จำนวนแหล่งน้ำ/พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น (แห่ง) 15. จำนวนที่เพิ่มขึ้นจากการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 16. เพิ่มพื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่) 1. จำนวนแรงงานได้รับการพัฒนาฝีมือให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ 2. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของฟาร์มปศุสัตว์ที่มีคุณภาพ 3. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของบ่อแก๊สชีวภาพภายในเกษตรกรรายย่อย 4. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร 	<ol style="list-style-type: none"> 6. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร 7. ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตร 8. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน 9. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร 10. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 11. พัฒนาการเกษตรให้มีความเข้มแข็ง 12. พัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตร 13. ส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 14. การบริหารจัดการทางการเกษตร

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
2. ยุทธศาสตร์ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต “คนบุรีรัมย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี ร่มเย็น เป็นสุข ในปี 2560”		
1. คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี 2. ชุมชนเข้มแข็งตามวิถีพอเพียง 3. สังคมร่มเย็นภายใต้การบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล (PMQA) รักษาอัตลักษณ์ (วัฒนธรรม)	1. ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาเพื่อลดจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. 2. ร้อยละของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจและผ่านเกณฑ์เป็นครัวเรือนอบอุ่น 3. จำนวนประชาชนที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนตลอดจนการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร 4. ร้อยละของราษฎรที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมและสามารถทำให้เกิดการจ้างงาน 5. มีการเชื่อมโยงเครือข่ายคมนาคมขนส่งระหว่างชุมชนให้มีความปลอดภัยมากขึ้น (สาย) 6. ระดับความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต 7. ร้อยละของสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ QA 8. ร้อยละของการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า 9. โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น 10. ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 11. ร้อยละของความพึงพอใจของผู้มารับบริการ 12. ระดับความสำเร็จของการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ 13. ระดับความสำเร็จของการเปิดโอกาส	1. พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนบุรีรัมย์ให้มีความมั่นคงเพิ่มขึ้น 2. ส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวให้มีความอบอุ่น 3. สร้างและพัฒนาเครือข่ายชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งตามวิถีพอเพียง 4. พัฒนาสังคมโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดความสงบสุขและร่มเย็น

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
	<p>ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมติดตามตรวจสอบการปฏิบัติราชการ</p> <p>14. ผู้ว่างงาน ผู้ถูกเลิกจ้าง นักเรียน นักศึกษา ได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สถานประกอบการและมีอาชีพสร้างรายได้</p> <p>15. ส่งเสริมและสร้างแนวทางพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่เพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย</p> <p>16. ร้อยละของอำเภอป้องกันควบคุมโรคเข้มแข็งอย่างยั่งยืน</p> <p>17. ร้อยละของอำเภอสุขภาพดีวิถีไทย</p> <p>18. ร้อยละของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน</p> <p>19. ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์</p> <p>20. ร้อยละชุมชนที่พัฒนาตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>21. ร้อยละของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ</p> <p>22. ร้อยละของการส่งเสริมวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยงานต่างๆ</p> <p>23. ระดับความสำเร็จในการสร้างความเข้มแข็งด้านวัฒนธรรมแก่ชุมชน</p> <p>24. ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา</p> <p>25. มีการส่งเสริมงานวิจัยด้านสังคมคนบุรีรัมย์</p>	

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
3. ยุทธศาสตร์ด้านรักษาความมั่นคงและความสงบ “ประชาสังคมมีความมั่นคง และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน”		
<ol style="list-style-type: none"> 1. สังคมปลอดภัยเสถียร 2. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 3. การจัดการแผนความมั่นคงภายใต้ความเข้มแข็งผสมกลมกลืนและความหลากหลายทางวัฒนธรรม 4. การสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีของประชาชนในจังหวัด 5. การบูรณาการจัดระเบียบสังคม 6. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและอุบัติเหตุทางถนน 7. การป้องกันและเฝ้าระวังภัยสุขภาพ 8. การบริหารจัดการที่มีคุณภาพภายใต้ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระดับความสำเร็จในการสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาพลังมวลชนเอาชนะยาเสพติด 2. ร้อยละของหมู่บ้านชายแดนเข้มแข็ง 3. ร้อยละของการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาเพื่อคืนคนดีสู่สังคม 4. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาจุดตรวจจุดสกัดกั้นยาเสพติด 5. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาเครือข่ายข่าวภาคประชาชน 6. ร้อยละของเครือข่ายข่าวภาคประชาชนที่เพิ่มขึ้น 7. ระดับความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามและแก้ไขปัญหาหายาเสพติดที่ยั่งยืน 8. ร้อยละของความสำเร็จในกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาหายาเสพติด 9. ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาสื่อและการประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหายาเสพติด 10. ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน 11. ร้อยละความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรม 12. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 13. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของชุดรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้าน 14. ระดับความสำเร็จในการพัฒนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างความเข้มแข็งและพัฒนาพลังมวลชนเอาชนะยาเสพติด 2. จัดให้มีการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหาหายาเสพติดอย่างยั่งยืน 3. พัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้สังคมปลอดภัยเสถียร 4. การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม 5. พัฒนาระบบความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 6. พัฒนาระบบเครือข่ายภาคประชาชน 7. พัฒนาความสัมพันธ์อันดีระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน 8. พัฒนาเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน 9. สนับสนุนส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 10. รักษาความมั่นคงภายในจังหวัด 11. ส่งเสริมให้เกิดความสมานฉันท์และความสามัคคีของประชาชนภายในจังหวัด 12. สร้างจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย 13. การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด 14. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการลดอุบัติเหตุทางถนน 15. ป้องกันและเฝ้าระวังภัยสุขภาพ 16. การส่งเสริมการบริหารกิจการ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
	<p>บุคลากรรักษาความสงบเรียบร้อย</p> <p>15. ร้อยละของเครือข่ายอำนวยความสะดวกที่เพิ่มขึ้น</p> <p>16. ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งและพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อความมั่นคง</p> <p>17. ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายยุติธรรมชุมชน</p> <p>18. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของศูนย์เครือข่ายยุติธรรมชุมชน</p> <p>19. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาเครือข่ายคุมประพฤติ</p> <p>20. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>21. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน</p> <p>22. ระดับความสำเร็จในการสนับสนุนส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p> <p>23. ระดับความสำเร็จรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด</p> <p>24. ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาระบบสมานฉันท์หมู่บ้าน</p> <p>25. ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมให้เกิดความสมานฉันท์และความสามัคคีของประชาชนภายในจังหวัด</p> <p>26. ระดับความสำเร็จในการสร้างจิตสำนึกให้กับผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย</p> <p>27. ระดับความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด</p> <p>28. ระดับความสำเร็จในการป้องกันและ</p>	<p>บ้านเมืองที่ดี</p>

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
	<p>บรรเทาสาธารณภัย</p> <p>29. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>30. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาเครือข่ายเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>31. ระดับความสำเร็จในการลดอุบัติเหตุบนท้องถนน</p> <p>32. ระดับความสำเร็จในการป้องกันและเฝ้าระวังภัยสุขภาพ</p> <p>33. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังภัยสุขภาพ</p> <p>34. ระดับความสำเร็จในการร่วมมือทางการแพทย์ระหว่างประเทศ</p> <p>35. ระดับความสำเร็จในการประชาสัมพันธ์ความรู้แก่ประชาชน</p> <p>36. ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพภายใต้การบริหารจัดการที่ดี</p>	

1.1.4 จังหวัดตราด

วิสัยทัศน์: ตราดเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สินค้าเกษตรคุณภาพ ทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน ท่องเที่ยวเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติ

ตาราง 11 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดตราด

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
1. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบโลจิสติกส์ โครงข่ายการคมนาคม และระบบการผ่านแดนทั้งการตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากร เพื่อสนับสนุนให้ตราดเป็นประตูการค้าระหว่างประเทศ		
1. จังหวัดตราด เป็นประตูการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและพื้นที่ภาคอื่น	<p>1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดน</p> <p>2. จำนวนหลักสูตรที่มีการจัดการความรู้ด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ภาษา</p>	1. พัฒนาและสนับสนุนให้มีบริการขนส่งโลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
	<p>ของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน</p> <p>3. จำนวนหลักสูตรที่ส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีความรู้ด้านโลจิสติกส์</p>	<p>2. พัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนและส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและอินโดจีน เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน</p> <p>3. เสริมสร้างความรู้ด้านสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในการรองรับประชาคมอาเซียน</p>
<p>2. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคมให้เพียงพอ รวมทั้งรักษาวัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อให้เมืองตราดน่าอยู่และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี</p>		
<p>1. สังคมมีความรัก ความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจในการพัฒนาท้องถิ่น โดยยึดหลักประชาธิปไตยตามวิถีตราด</p>	<p>1. ระดับความสำเร็จของการสนับสนุน/ส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ด้วยการมีส่วนร่วม</p> <p>2. สัดส่วนคนจนในพื้นที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. ร้อยละของหมู่บ้านที่ผ่านเกณฑ์การจัดระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>1. เสริมสร้างความเข้าใจ ความเข้มแข็งในการพัฒนาพื้นที่ด้วยวิถีตราด โดยยึดหลักประชาธิปไตย</p> <p>2. ส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี</p> <p>3. ส่งเสริมให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสมีสิทธิและบทบาททางสังคม</p>
<p>1. ครอบครัวอบอุ่น มีภูมิคุ้มกันทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการรักษาและสืบทอดประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืน</p>	<p>1. ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ผ่านเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2. อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าของประชากรกลุ่มอายุ 15-17 ปี</p> <p>3. ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาสังคมและคุณภาพชีวิต</p> <p>4. ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานอาหารปลอดภัยเพื่อคุ้มครองสุขภาพ</p> <p>5. ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการเพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล</p> <p>6. ร้อยละของครอบครัวที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง</p>	<p>1. ส่งเสริมวัด บ้าน โรงเรียน และชุมชนให้ยึดหลักธรรมทางศาสนาและมีภูมิคุ้มกันทางสังคม</p> <p>2. ส่งเสริมการเชื่อมโยงมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อสืบทอดวิถีตราด</p> <p>3. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนได้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม</p> <p>4. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต</p> <p>4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้กับประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี</p>

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
	7. ร้อยละของจำนวนแรงงานที่ได้รับ การบรรจุงานในประเทศ	
3. ยุทธศาสตร์เสริมสร้างการรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนและชายฝั่งทะเล รวมทั้ง ความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติ		
1. พื้นที่ตามแนวชายแดน ชายฝั่งทะเล พื้นที่หมู่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียงมีความสงบเรียบร้อย	1. ระดับความสำเร็จในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาอาชญากรรม 2. ระดับคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของ ร้อยละการจับกุมผู้กระทำผิดในแต่ละ กลุ่ม 3. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการ ตามแผนงานด้านความมั่นคง 4. ร้อยละของแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการ พิสูจน์สัญชาติได้รับใบอนุญาตทำงาน 5. ระดับความสำเร็จในการดำเนิน มาตรการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว เข้าเมืองผิดกฎหมาย 6. จำนวนกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับนานาชาติ 7. จำนวนครั้งต่อความขัดแย้งต่อนัน จนถึงระดับการใช้อาวุธ	1. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนตระหนัก และ มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความสงบ เรียบร้อยและความมั่นคงภายใน 2. เสริมสร้างความร่วมมือของหมู่บ้าน ตามแนวชายแดนทะเล เพื่อป้องกัน ปัญหาการสัญจรข้ามแดนหลบหนีเข้า เมือง ปัญหาอาชญากรรม และการ กระทำผิดกฎหมาย 3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติ

1.1.5 จังหวัดจันทบุรี

วิสัยทัศน์: ศูนย์กลางการผลิตและการค้าผลไม้คุณภาพ อัญมณีและเครื่องประดับชั้นเลิศ แหล่ง การค้าชายแดนเชื่อมโยงประชาคมอาเซียน และเมื่อนำเที่ยวมาอยู่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ตาราง 12 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดจันทบุรี

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
1. ยุทธศาสตร์พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการทั้งใน และต่างประเทศ		
1. เกษตรกรมีรายได้ที่เหมาะสมจากการ ผลิตสินค้าเกษตรสำคัญที่มีคุณภาพ	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการ จำหน่ายสินค้าเกษตรเพิ่มเป็น 3 %	ไม่มีข้อมูล
2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า	1. ร้อยละของจำนวนฟาร์ม/โรงงาน	ไม่มีข้อมูล

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
เกษตรกรให้มีคุณภาพมาตรฐาน	<p>ที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน (พืช: ทุเรียน มังคุด ลำไย ลองกอง) เพิ่มขึ้น 90 %</p> <p>2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าสินค้าเกษตรสำคัญผ่านการรับรอง GAP</p>	
3. สินค้าเกษตรคุณภาพสามารถจำหน่ายในต่างประเทศ	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการส่งออกสินค้าเกษตรคุณภาพ (ทุเรียน มังคุด ลำไย ลองกอง) เพิ่มขึ้น 70%	ไม่มีข้อมูล
2. ยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน		
1. เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อัญมณีและเครื่องประดับ	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายอัญมณี และเครื่องประดับเพิ่มขึ้น 20%	ไม่มีข้อมูล
2. เพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านอัญมณี	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของช่างฝีมือเครื่องประดับและอัญมณีที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น 30%	ไม่มีข้อมูล
3. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนและวัฒนธรรมสู่ประชาคมอาเซียน		
1. เพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น 20%	ไม่มีข้อมูล
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางเครือข่ายการค้าสินค้าเกษตร	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าสินค้าเกษตรที่นำเข้าและส่งออกเพิ่มขึ้น 10%	ไม่มีข้อมูล
4. ยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศกลุ่มอาเซียน		
1. การท่องเที่ยวมีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 15%	ไม่มีข้อมูล
2. เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวสู่ประชาคมอาเซียน	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น 25%	ไม่มีข้อมูล
3. เพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่ผ่านการอบรมตามที่กำหนดเพิ่มขึ้น 5 %	ไม่มีข้อมูล
5. ยุทธศาสตร์ยกระดับคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
1. คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีโอกาสได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง เป็นธรรม	1. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ	ไม่มีข้อมูล

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
2. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงขึ้น	1. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ การเรียนวิชาหลักระดับการศึกษา ชั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาติ เพิ่มขึ้น 2 % ต่อปี	ไม่มีข้อมูล
3. ประชาชนมีหลักประกันสุขภาพอย่าง ครบคลุม มีคุณภาพ และมีโอกาส เข้าถึงบริการได้อย่างเท่าเทียมกัน	1. ร้อยละของสถานบริการสุขภาพที่มี คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด (HA) เพิ่มขึ้นเป็น 12 แห่ง	ไม่มีข้อมูล
4. ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดี มี พฤติกรรม สุขภาพเหมาะสม สามารถควบคุม และลดปัจจัยเสี่ยง ต่อโรคเรื้อรัง ภัยพิบัติ และภัย สุขภาพ	1. ร้อยละของประชากร 35 ปีขึ้นไปต่อ ประชากรทั้งหมดได้รับการคัดกรอง เบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง เพิ่ม เป็น 90 % 2. อัตราการตายต่อชีพ 1,000 คน ลด เหลือ 7 คน	ไม่มีข้อมูล
5. ลดระดับความรุนแรงและ ผลกระทบต่อความมั่นคงและ ความสงบสุขจากปัญหาเสพติด	1. สถิติด้านปัญหาเสพติดมีอัตราลดลง และไม่ส่งผลกระทบต่อพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม	ไม่มีข้อมูล

3.1.6 จังหวัดสระแก้ว

วิสัยทัศน์: เมืองงามชายแดนบูรพาน่าอยู่ ประตูด่านอินโดจีน ถิ่นอุตสาหกรรมเกษตร เขต ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตาราง 13 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริบทอาเซียนของจังหวัดสระแก้ว

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
1. ยุทธศาสตร์ประตูอินโดจีน		
1. เพื่อเป็นศูนย์กลางรองรับและ กระจายสินค้าสู่อินโดจีนและจังหวัด ใกล้เคียง	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้า ชายแดน (จากฐานค่าเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณย้อนหลัง) ร้อยละ 5	1. การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน 2. การพัฒนาระบบ Logistics 3. การพัฒนาการค้าตลาดชายแดน 4. การเพิ่มประสิทธิภาพการผ่านแดน
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพคน		
1. เพื่อสร้างความมั่นคงและพัฒนาสังคม ให้มีสันติสุข 2. เพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชาชน	1. จำนวนครอบครัวได้รับการส่งเสริม พัฒนาให้เป็นครอบครัวอบอุ่น/ เข้มแข็ง 7,000 ครอบครัว	1. พัฒนาคนให้มีคุณธรรม นำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน 2. เสริมสร้างสุขภาวะคนสระแก้วให้มี

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
<p>ชุมชน สังคม มีคุณภาพตามมาตรฐาน</p> <p>3. พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา</p> <p>4. พัฒนาการเรียนรู้และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม</p>	<p>2. ร้อยละของบุคลากรภาครัฐได้รับการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 35</p> <p>3. ประชาชนอายุ 15 ปี ขึ้นไป ได้รับการคัดกรองความเสี่ยง และผู้มีความเสี่ยงได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ร้อยละ 60</p> <p>4. ร้อยละของนักเรียนที่เรียนต่อระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 55</p> <p>5. ร้อยละของนักเรียนที่เรียนต่อระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 68</p>	<p>สุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ</p> <p>3. เสริมสร้างคนสระแก้วให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข</p> <p>4. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>5. การพัฒนากำลังแรงงานและทักษะแรงงานให้รองรับการแข่งขัน</p> <p>6. ลดการแพร่ระบาดของยาเสพติด</p>
3. ยุทธศาสตร์เมืองงามชายแดนบูรพา		
<p>1. เพื่อให้ประชาชนมีสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี</p>	<p>1. ประชาชนมีความพึงพอใจ ร้อยละ 82</p> <p>2. ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครีวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ร้อยละ 50</p> <p>3. จำนวนพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกลดลงจากฐานเดิมปี 52 ลดลง ร้อยละ 30</p> <p>4. ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคดีแต่ละประเภทที่เกิดขึ้น และจับกุมได้ในแต่ละปีงบประมาณมากกว่าค่าเฉลี่ย การจับกุมย้อนหลัง 3 ปี</p>	<p>1. การดำเนินการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p> <p>2. การพัฒนาด้านบริการพื้นฐาน</p> <p>3. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แบบการมีส่วนร่วมของชุมชน</p> <p>4. การเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนและความปลอดภัยในชีวิต</p> <p>5. การพัฒนาความร่วมมือระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>6. การส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>7. การแก้ไขปัญหาสังคมความเดือนร้อนของประชาชน และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส</p>

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดข้างต้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเสาหลักของประชาคมอาเซียน พบว่าแต่ละจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้ความสำคัญกับความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ความร่วมมือในด้านสังคมวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) และความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political - Security Community - APSC) สรุปได้ดังนี้

1. จังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน คือ

ด้านเศรษฐกิจ มียุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และสินค้าเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดสากล

ด้านสังคมและวัฒนธรรม มียุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมให้ร่มเย็นและยั่งยืน โดยส่งเสริมให้ประชาชน มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ และพัฒนาสังคมอยู่ดีมีสุขภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการเมืองและความมั่นคง มียุทธศาสตร์ด้านการรักษาความมั่นคงชายแดน โดยพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคประชาชน จัดระบบความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในพื้นที่ชายแดน พัฒนาความร่วมมือและผนึกกำลังเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง รวมทั้งพัฒนาความสัมพันธ์ด้านประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา กีฬา การศึกษา สาธารณสุข กับประเทศเพื่อนบ้าน

2. จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน คือ

ด้านเศรษฐกิจ มีประเด็นยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ โดยมีเป้าประสงค์ให้พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าและบริการสู่ประชาคมอาเซียนและยกระดับเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ ทั้งนี้มีกลยุทธ์ด้วยการยกระดับศักยภาพผู้ค้าระหว่างประเทศกลุ่มอาเซียน และพัฒนาช่องทางการสื่อสารและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ด้านสังคมและวัฒนธรรม มียุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีเป้าประสงค์ให้ชาวศรีสะเกษมีศักยภาพในการแข่งขันสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยสนับสนุนการสื่อสารภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียน และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง

ด้านการเมืองและความมั่นคง มียุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อย โดยมีเป้าประสงค์ให้พลเมืองมีสัมพันธภาพอันดีกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและเกิดความสมานฉันท์ในชุมชนและสังคม ด้วยการพัฒนาเครือข่ายร่วมพิทักษ์พื้นที่เขตหลังหมู่บ้านตามแนวชายแดน ส่งเสริมสัมพันธภาพกับประเทศกลุ่มอาเซียน และเสริมสร้างความรู้การไกล่เกลี่ยพิพาทสู่ชุมชน

3. จังหวัดบุรีรัมย์ มีจุดแข็งในการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน คือ

ด้านเศรษฐกิจ มียุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและผู้นำด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย โดยมีเป้าประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและผู้นำด้านสินค้าเกษตรปลอดภัย

ด้านสังคมและวัฒนธรรม มียุทธศาสตร์ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต เพื่อให้คนบุรีรัมย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี ร่มเย็น และเป็นสุข โดยมีเป้าประสงค์ให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนเข้มแข็งตามวิถีพอเพียง และรักษาอัตลักษณ์ของตนเอง

ด้านการเมืองและความมั่นคง มียุทธศาสตร์ด้านรักษาความมั่นคงและความสงบ โดยมีเป้าประสงค์ให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีแผนความมั่นคงภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีของประชาชน ด้วยพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน และพัฒนาความมั่นคงตามแนวชายแดน

2. จังหวัดตราด มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนคือ

ด้านเศรษฐกิจ มียุทธศาสตร์พัฒนาระบบโลจิสติกส์โครงข่ายคมนาคม และระบบการผ่านแดน ทั้งการตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากร เพื่อสนับสนุนให้ตราดเป็นประตูการค้าระหว่างประเทศ โดยมีเป้าประสงค์ให้จังหวัดตราดเป็นประตูการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศกัมพูชาและอินโดจีน ด้วย 1) การพัฒนาและสนับสนุนให้มีบริการขนส่งโลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน 2) พัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนและส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและอินโดจีน เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3) เสริมสร้างความรู้ด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในการรองรับประชาคมอาเซียน

ด้านสังคมและวัฒนธรรม มียุทธศาสตร์พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคมให้เพียงพอรวมทั้งรักษาวัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อให้เมืองตราดน่าอยู่และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีเป้าประสงค์ 1) สังคมมีความรัก ความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจในการพัฒนาท้องถิ่นโดยยึดหลักประชาธิปไตยตามวิถีตราด และ 2) ครอบครัวอบอุ่น มีภูมิคุ้มกันทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการรักษาและสืบทอดประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ด้วย 1) เสริมสร้างความเข้าใจ ความเข้มแข็งในการพัฒนาพื้นที่ด้วยวิถีตราด โดยยึดหลักประชาธิปไตย 2) ส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี 3) ส่งเสริมให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสมีสิทธิและบทบาททางสังคม 4) ส่งเสริมวัด บ้าน โรงเรียน และชุมชน ให้ยึดหลักธรรมทางศาสนาและมีภูมิคุ้มกันทางสังคม 5) ส่งเสริมการเชื่อมโยงมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อสืบทอดวิถีตราด 6) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนได้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม 7) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต และ 8) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้กับประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ด้านการเมืองและความมั่นคง มียุทธศาสตร์เสริมสร้างการรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนและชายฝั่งทะเล รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติ โดยมีเป้าประสงค์พื้นที่ตามแนวชายแดน ชายฝั่งทะเล พื้นที่หมู่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียงมีความสงบเรียบร้อย ด้วย 1) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนตระหนักและมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน 2) เสริมสร้างความร่วมมือของหมู่บ้านตามแนวชายแดนทะเล เพื่อป้องกันปัญหาการสัญจรข้ามแดนหลบหนีเข้าเมือง ปัญหายาเสพติด และการกระทำผิดกฎหมาย และ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติ

3. จังหวัดจันทบุรี มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนคือ

ด้านเศรษฐกิจ มียุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนและวัฒนธรรมสู่ประชาคมอาเซียน ยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศกลุ่มอาเซียน

ด้านสังคมและวัฒนธรรม มียุทธศาสตร์ยกระดับคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าประสงค์เพื่อลดระดับความรุนแรง และลดผลกระทบต่อความมั่นคงและความสงบสุขจากปัญหายาเสพติด

4. **จังหวัดสระแก้ว** มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนคือ

ด้านเศรษฐกิจ มียุทธศาสตร์ประตูสู่อินโดจีน โดยมีเป้าประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางรองรับและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนและจังหวัดใกล้เคียง ด้วยกลยุทธ์ 1) การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน 2) การพัฒนาระบบ Logistics 3) การพัฒนาการค้าตลาดชายแดน และ 4) การเพิ่มประสิทธิภาพการผ่านแดน

ด้านการเมืองและความมั่นคง มียุทธศาสตร์เมืองงามชายแดนบูรพา โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยกลยุทธ์ 1) การเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนและความปลอดภัยในชีวิต และ 2) การพัฒนาความร่วมมือระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน

3.2 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดด้วยเทคนิค SWOT

ในส่วนนี้เป็นการทบทวนประเด็นการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ด้วยวิธีการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งแต่ละจังหวัดได้ประเมินศักยภาพของตนเองจากปัจจัยภายในจังหวัด (จุดแข็ง และจุดอ่อน) และปัจจัยภายนอกจังหวัด (โอกาส และข้อจำกัด) ดังนี้

จังหวัดศรีสะเกษ

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค	
<p>จุดแข็ง</p> <ol style="list-style-type: none"> มีพื้นที่เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจทำรายได้แก่ประชาชน เช่น ข้าวหอมมะลิ หอมแดงกระเทียม พริก เงาะทุเรียน มีกลุ่มองค์กร/สหกรณ์เข้มแข็ง มีแหล่งเรียนรู้ชุมชนที่เข้มแข็ง และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและทางนิเวศน์ที่มีศักยภาพ เยาวชน/ประชาชนตื่นตัวด้านกีฬา มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญหลายสายไหลผ่านสามารถพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตร สถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน มีจุดผ่านแดนถาวรที่ช่องสง่า อ.ภูสิงห์ เปิดสู่นครวัด-นครธม โดยมีเส้นทางช่องสง่า-อัลลองเวง-เสียมราฐ (ทางหลวงหมายเลข 67) ระยะทาง 135 กิโลเมตร และจังหวัดศรีสะเกษเป็น Sister Cities กับจังหวัดเสียมราฐ 	<p>จุดอ่อน</p> <ol style="list-style-type: none"> ระบบการบริหารจัดการแหล่งน้ำขาดประสิทธิภาพ เกษตรกรมีอัตราการว่างงานหลังจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวและปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีต้นทุนสูง ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ประชากรวัยแรงงานอพยพออกนอกพื้นที่ มีเด็กและคนชรา ก่อให้เกิดสังคมอ่อนแอ อัตราการเรียนต่อมัธยมปลายต่ำและขาดการเชื่อมโยงบูรณาการตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย อยู่ในอัตราสูงเกิดความแห้งแล้งทำให้เกิดผลกระทบทางการเกษตรและปัญหาสังคม และขาดระบบการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ ระบบสาธารณสุขไปรษณีย์พื้นฐานและการบริการคุณภาพยังไม่ได้มาตรฐาน ประชาชน และบุคลากรภาครัฐ ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือตามกรอบนโยบายสามเหลี่ยมมรกต และมีเส้นทางคมนาคมสะดวก (สนามบิน, รถไฟ, รถยนต์) เชื่อมโยงกับภูมิภาคอื่นและอินโดจีน ส่งผลให้เกิดการค้าการลงทุน การท่องเที่ยวในภูมิภาค 2. อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ เหมาะสมต่อการลงทุน 3. นโยบายส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน OTOB SMEs, โครงการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง และกองทุนหมู่บ้าน 4. กระแสความตื่นตัวภาวะโลกร้อน ทำให้จังหวัดตระหนักถึงความสำคัญ และหันมาใช้พลังงานทดแทนและเกษตรอินทรีย์ 5. ประชาคมอาเซียน ส่งผลดีต่อการเคลื่อนย้ายแรงงาน และการท่องเที่ยวของจังหวัด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดยากจน มีรายได้เฉลี่ย 36,142 บาทต่อคน/ปี และส่งผลกระทบต่อการศึกษา โดยมีเด็กออกกลางคัน ร้อยละ 1.03 2. กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้วิถีชีวิตและพฤติกรรมของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคมของจังหวัด ปัญหาอบายมุข ปัญหาเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ปัญหาครอบครัว 3. มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดและเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดสู่ภูมิภาคอื่น 4. สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดภัยธรรมชาติแก่จังหวัด เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม วาตภัย 5. มีปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดนเนื่องจากเส้นเขตแดนระหว่างประเทศยังไม่ชัดเจนและความหวาดระแวงจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กรณีปราสาทเขาพระวิหาร 6. การเปิดเสรีทางการค้า ส่งผลให้ถูกแย่งตลาดจากสินค้าราคาถูก 7. ภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย ส่งผลกระทบต่อการลงทุน

จังหวัดบุรีรัมย์

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาคเกษตรกรรมและปศุสัตว์ มีพืชเศรษฐกิจสำคัญ เช่น ข้าวหอมมะลิ มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ส่วนปศุสัตว์ที่สำคัญ เช่น สุกร ไก่เนื้อ โคเนื้อ โคนม กระบือ 2. มีพื้นที่และแรงงานจำนวนมาก 3. มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์กลางอารยธรรม แหล่งโบราณคดี โบราณคดี ที่มีศักยภาพสูงและมีวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลาย เช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ ภูเขาไฟที่ดับแล้ว อุทยานแห่งชาติตราพระยาและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 4. มีสนามกีฬาฟุตบอลที่มีชื่อเสียงและได้มาตรฐาน 5. มีผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง 6. มีพื้นที่ตั้งในเส้นทาง Gate way สู่อินโดจีนกับเขต 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบชลประทานและขาดการบริหารจัดการน้ำเชิงระบบ และทรัพยากรดินเสื่อมโทรม 2. มีอัตราการว่างงานสูง แรงงานไม่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานสูง 3. ขาดการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและการบริการ 4. กีฬาประเภทอื่นไม่ได้รับการสนใจและขาดการสนับสนุน 5. ขาดการลงทุนด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ใหม่ 6. มีการเคลื่อนย้ายคน สิ่งผิดกฎหมาย แรงงานเถื่อน 7. ความเป็นพหุวัฒนธรรม 8. มีผลิตภัณฑ์มวลรวมต่ำ 9. การขยายตัวด้านการลงทุนในพื้นที่อยู่ในระดับต่ำ

<p>ประกอบการนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออกและท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี</p> <p>7. มีปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นหลากหลายสาขา</p> <p>8. ความเป็นพหุวัฒนธรรม</p>	<p>10. หนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้น</p> <p>11. การคมนาคมขนส่งระหว่างจังหวัดยังเป็น 2 เส้นทาง</p>
<p style="text-align: center;">โอกาส</p> <p>1. นโยบายของรัฐบาลครอบคลุมการพัฒนาทุกๆ ด้าน เช่น นโยบายการประกันราคาพืชผลทางการเกษตร นโยบายเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอาหาร นโยบายส่งเสริมให้ปลูกพืชทดแทนพลังงาน เป็นต้น</p> <p>2. มีภูเขาไฟที่ดับแล้วหลายลูก เป็น unseen ที่น่าสนใจของประเทศ สามารถพัฒนาปากปล่องภูเขาไฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่</p> <p>3. ด้านการคมนาคม สามารถที่จะพัฒนาเป็นศูนย์กลางขนถ่ายสินค้าหรือจุดรวมสินค้า (Logistic center) เพื่อส่งออกตามเส้นทาง Gate way และ Eastern Seaboard</p> <p>4. มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน (กัมพูชา) สามารถพัฒนาด้านการค้าและการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม</p> <p>5. มีชาวต่างชาติที่มาแต่งงานกับคนไทยจำนวนมากที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัด</p>	<p style="text-align: center;">อุปสรรค</p> <p>1. การผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตไม่แน่นอน</p> <p>2. ภาวะเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนแปลง ทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันชะลอตัวทำให้เกิดปัญหาการว่างงานในพื้นที่มากขึ้น</p> <p>3. เป็นจังหวัดที่ประสบปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น ฤดูฝนน้ำท่วม ฤดูแล้งแห้งแล้ง</p> <p>4. เส้นทางคมนาคมหลักของจังหวัดยังคงเป็น 2 ช่องทางจราจร ซึ่งมีสภาพแคบจึงเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ</p> <p>5. นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p> <p>6. มีแรงงานอพยพออกนอกพื้นที่จำนวนมาก ทำให้ขาดแคลนแรงงานทุกภาคการผลิต</p>

จังหวัดตราด

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค	
<p style="text-align: center;">จุดแข็ง</p> <p>1. เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ และมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ชายหาด ป่าชายเลน และปะการังที่มีความโดดเด่น สมบูรณ์ และสวยงามโดยเฉพาะหมู่เกาะช้างที่กำลังพัฒนาสู่ระดับโลก</p> <p>2. เป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่มีชื่อเสียง เช่น ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่เป็นพืชหลักทางเศรษฐกิจ เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน รวมทั้งเป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลขนาดใหญ่</p> <p>3. เป็นเมืองชายแดนที่มีศักยภาพในด้านการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุน ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเป็นประตู</p>	<p style="text-align: center;">1. จุดอ่อน</p> <p>1. ระบบการศึกษาในพื้นที่ไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงานและคุณภาพการศึกษาของแรงงานค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และมีปัญหาขาดแคลนแรงงานในทุกระดับ</p> <p>2. การผลิตผลไม้ที่มีคุณภาพยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด</p> <p>3. โครงข่ายคมนาคมขนส่งยังไม่สามารถรองรับความต้องการได้เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาจราจรในตัวเมืองและเส้นทางท่องเที่ยวเกิดความสูญเสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางมาก</p> <p>4. การผลิตสินค้าเกษตรในเชิงพาณิชย์ ยังมีการใช้สารเคมีใน</p>

<p>เชื่อมโยงการคมนาคม การขนส่งไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของโลก</p> <p>4. ชุมชนมีการรวมกลุ่ม และเกิดทุนทางสังคมที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์</p> <p>5. ทุกภาคส่วนมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน</p>	<p>การผลิตจำนวนมาก มีผลต่อการส่งออกสินค้าจากมาตรการกีดกันทางการค้า รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน</p> <p>5. ปัญหาสังคมค่อนข้างสูง จากการขยายตัวของอุตสาหกรรม และการเปลี่ยนแปลงสังคมเกษตรเป็นสังคมเมือง โดยเฉพาะปัญหาเด็กและเยาวชนขาดภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมต่างประเทศ</p> <p>6. ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม และสิ่งแวดล้อมมีปัญหาด้านน้ำเสีย มลพิษทางอากาศ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน</p>
<p style="text-align: center;">โอกาส</p> <p>1. กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกให้ความสำคัญเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ธรรมชาติและ การร่วมรักษาดูแลธรรมชาติ</p> <p>2. กระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของโลก สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด</p> <p>3. กฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาโดยมีพื้นที่เป็นตัวตั้ง ประชาชนเป็นศูนย์กลาง ภาครัฐส่งเสริมและสนับสนุน</p>	<p style="text-align: center;">อุปสรรค</p> <p>1. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลกส่งผลให้ภูมิอากาศแปรปรวนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศ ภัยธรรมชาติ และส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตของจังหวัด</p> <p>2. แรงงานต่างด้าวและแรงงานที่อพยพหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ขาดทักษะและก่อปัญหาหลายด้าน อาจส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว</p> <p>3. อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีผลกระทบด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว</p> <p>4. หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในพื้นที่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมตัวเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558</p> <p>5. การสาธารณสุขของประเทศเพื่อนบ้านยังไม่มีศักยภาพเพียงพอ เกิดปัญหาโรคระบาดตามแนวชายแดนและกลุ่มแรงงานต่างด้าว</p> <p>6. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอาจเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น การโจรกรรมข้อมูลธุรกิจ ข้อมูลด้านบุคคล การก่อการร้าย เป็นต้น</p> <p>7. พื้นที่ชายแดนทางทะเลและทางบก ไม่มีแนวเขตอย่างชัดเจน เกิดปัญหาการลักลอบ ยึดครอง และการปะทะต่อสู้กันระหว่างกองกำลังตามแนวชายแดน</p>

จังหวัดจันทบุรี

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค	
<p>จุดแข็ง</p> <ol style="list-style-type: none"> ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรจำนวนมากมีความรู้มีภูมิปัญญา ทำให้เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายผลไม้และสินค้าเกษตรคุณภาพ และมีปริมาณมากเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ มีช่องทางการค้าชายแดน (จุดผ่านแดนถาวร 2 จุด และจุดผ่อนปรน 3 จุด) เชื่อมโยงประเทศกัมพูชาและประเทศเวียดนาม และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นศูนย์กลางการกระจายและแปรรูปผลิตภัณฑ์อัญมณี ประชาชนของจันทบุรีมีฐานะดี ดังจะเห็นได้จากรายได้ต่อหัวสูงกว่าระดับประเทศ และสัดส่วนคนจนน้อยกว่าระดับประเทศ ด้านสาธารณสุขมีความเข้มแข็งในการดำเนินงานดูแลสุขภาพในพื้นที่ และมีสถาบันการศึกษาหลายระดับรองรับ มีทรัพยากรป่าไม้ทั้งบกและเลนทำให้จังหวัดมีความอุดมสมบูรณ์ และมีพื้นที่ป่าสงวน ป่าอนุรักษ์ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่หลากหลายและมีศักยภาพ 	<p>จุดอ่อน</p> <ol style="list-style-type: none"> การบริหารจัดการด้านการเกษตร อัญมณี และการท่องเที่ยวยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ขาดการบริหารจัดการน้ำที่เป็นระบบ เกิดน้ำท่วมในฤดูฝนภัยแล้งในฤดูแล้ง ก่อให้เกิดความเสียหายในพื้นที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร และอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวในฤดูฝนที่ยาวนาน ระบบโครงสร้างพื้นฐาน (สาธารณูปโภค) ไม่เพียงพอกับความต้องการในปัจจุบัน การใช้สารเคมีในด้านการเกษตรและประมงมากเกินไป ส่งผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม พื้นที่ติดต่อกับชายแดนทำให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงความปลอดภัยในชีวิต เช่น โรคติดต่อและสิ่งผิดกฎหมาย คุณภาพการศึกษาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ เช่น ศักยภาพครูผู้สอนไม่เท่าเทียมกันระหว่างชนบทกับในเมืองและฐานะของผู้ปกครอง การบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้ การกัดเซาะชายฝั่ง สิ่งล่องล้าล้ำน้ำ คุณภาพน้ำปนเปื้อนสาร และมีน้ำเสียจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง รวมถึงน้ำเสียจากการใช้สารเคมีภาคการเกษตร
<p>โอกาส</p> <ol style="list-style-type: none"> นโยบายรัฐบาลในการจัดทำโซนนิ่งการเกษตร การบริหารจัดการน้ำ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2 ล้านล้านบาท นโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) การอำนวยความสะดวกในการนำเข้าวัตถุดิบอัญมณี การค้าชายแดน การส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทน และการปลูกป่า ฯลฯ ตลาดทั้งในและต่างประเทศมีความต้องการผลไม้และสินค้าเกษตรคุณภาพ นักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศ นิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้น เป็นโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 	<p>อุปสรรค</p> <ol style="list-style-type: none"> ความผันผวนของราคาผลผลิตทั้งภายในและภายนอกประเทศ ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร การขาดแคลนแรงงานทำให้ต้องใช้แรงงานต่างด้าว ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพและอาชญากรรม ความผันผวนของราคาปัจจัยการผลิตด้านการเกษตร กฎระเบียบของทางราชการบางประการไม่เอื้อต่อการค้าการลงทุน ขาดการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้ด้านการกระจายในอัญมณีจันทบุรี

<p>4. การขยายการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวสู่ประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>5. การเปิดประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เป็นโอกาสด้านการค้า ลงทุน ท่องเที่ยว ส่งออก อันจะมีผลต่ออัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจของจังหวัดที่สูงขึ้น</p> <p>6. ความนิยมอัญมณีและเครื่องประดับเป็นความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p> <p>7. วัฒนธรรมและประเพณีของจันทบุรีสามารถสร้างโอกาสและรายได้ให้แก่ประชาชนจันทบุรี</p>	<p>7. ขาดกลไกที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากส่วนกลาง</p>
--	---

จังหวัดสระแก้ว

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>1. ศูนย์กลางการค้า การขนส่งเชื่อมโยงภูมิภาค และประเทศอินโดจีน</p> <p>2. มีอุทยานแห่งชาติที่เป็นมรดกโลก และมีความพร้อมในการพัฒนาเชิงอนุรักษ์/เชิงนิเวศน์</p> <p>3. สถานบริการที่เป็นแหล่งมั่วสุ่มมีน้อย</p> <p>4. เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจ และแหล่งแปรรูปเป็นพลังงานทดแทน</p> <p>5. มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสทางการศึกษาอย่างพอเพียง</p> <p>6. มีหน่วยทหาร ตำรวจที่สนับสนุนระบบเศรษฐกิจ และการป้องกันปัญหาสังคม</p>	<p>1. การขาดแคลนแหล่งน้ำ</p> <p>2. การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในหมู่บ้านและชุมชน ยังไม่อยู่ในขั้นมาตรฐาน และมีคุณภาพ</p> <p>3. ประชาชนขาดความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมกับภาครัฐ และผู้นำท้องถิ่น</p> <p>4. ขาดแคลนแรงงานทางด้านเกษตร</p> <p>5. ผลผลิตด้านการเกษตรตกต่ำ</p> <p>6. ระบบการขนส่งระหว่างจังหวัด และระหว่างประเทศยังไม่สะดวก</p> <p>7. ปัญหาเรื่องเขตแดนยังเป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดน</p>
โอกาส	อุปสรรค
<p>1. เป็นเมืองชายแดน ซึ่งมีโอกาสเป็นศูนย์กลาง Logistic</p> <p>2. พัฒนาสินค้าการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้นเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่</p> <p>3. โอกาสในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนวชายแดน</p> <p>4. เป็นเมืองชายแดนที่มีโอกาสในการพัฒนาเส้นทางคมนาคม และพัฒนาเมือง</p> <p>5. เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าไปยังประเทศอินโดจีน</p> <p>6. เป็นแหล่งผลิตพืชพลังงานทดแทนที่สำคัญ</p>	<p>1. ระบบการศึกษาของชาติขาดความยืดหยุ่น และไม่สะท้อนความต้องการหรือเป้าหมายหลักของชนชาติ</p> <p>2. ปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น</p> <p>3. มีการกระจายยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>4. ความไม่แน่นอนทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>5. การปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศเพื่อนบ้านที่ไม่เป็นมาตรฐาน ทำให้หนักท่องเที่ยวขาดความเชื่อถือ</p>

ตอนที่ 4 การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

มีการออกแบบงานวิจัยนี้ ตามแนวคิดกระบวนการวิจัยเพื่อหาความต้องการจำเป็น เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมและจัดฝึกอบรม พร้อมประเมินผลการฝึกอบรมและภาพรวมของหลักสูตรโดยมีรายละเอียด ตามที่ ศุภชัย ยาวะประภาฯ (2548) กล่าวถึงกระบวนการจัดฝึกอบรมโครงการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอน 1 สำรวจปัญหา และความจำเป็นในการพัฒนาข้าราชการ และนำผลการดำเนินการมาประกอบ ในการสร้างหลักสูตร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ เนื้อหาของหลักสูตร สื่อการสอน โดยวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อพัฒนาข้าราชการในส่วนภูมิภาคให้มีความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติราชการ

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อให้ข้าราชการในส่วนภูมิภาคได้มีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สำหรับ ความจำเป็นในการฝึกอบรม มักเป็นความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติราชการสำหรับข้าราชการเป้าหมาย การพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในงานด้านต่าง ๆ รวมถึงคุณลักษณะเฉพาะในการทำงานแต่ละพื้นที่

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการอบรม ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการถ่ายทอดเนื้อหา ใบบาง ชุดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการถ่ายทอดในการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดเน้นเนื้อหา สถานการณ์ ใช้วิธีการเรียนรู้ตาม จุดมุ่งหมายหลักสูตร และกำกับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหัวข้อวิชา

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินการของผู้จัดอบรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เข้าอบรม ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการอบรมตามวัตถุประสงค์ พร้อมแผนการติดตามผล

รูปแบบของการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม สามารถจัดจำแนกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1) รูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Based Models) รูปแบบการประเมินแนวนี้ เน้นการตัดสินคุณค่าตามจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนงาน โครงการ หรือหลักสูตร การประเมิน จึงมีลักษณะของการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับผลที่คาดหวังไว้ ดังนั้นจุดมุ่งหมายเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์จึงถูกใช้เป็นเกณฑ์สำหรับตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงาน ผู้นำความคิดการประเมินแนวนี้ คนสำคัญ ได้แก่ Tyler (1950, 1986) และ Hammond (1959) เป็นต้นทั้งนี้ Tyler (1950) ได้เสนอแนวทางการ ประเมิน โดยมีขั้นตอนดังนี้ ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Goals) กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral objectives) ให้ชัดเจนกำหนดสถานการณ์ / เนื้อหา / เทคนิควิธีการวัดสร้างเครื่องมือวัดเก็บ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ถ้าผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ถือว่าเกิด สัมฤทธิ์ผล แต่ถ้าไม่บรรลุผลตามที่กำหนดไว้จะต้องตัดสินใจปรับปรุงหลักสูตรใหม่ นอกจากนี้ Tyler (1986) ได้ เสนอแนวคิดใหม่ว่าการประเมินหลักสูตรควรประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร การประเมินความเป็นไปได้ของแผนการเรียนรู้ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ประเมินการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของหลักสูตร ตลอดจนการติดตามประเมินหลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

2) รูปแบบการประเมินที่ยึดเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลัก (Criterion - Based Models) รูปแบบการประเมินแนวนี้เน้นการตัดสินคุณค่าตามเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลักที่มาของเกณฑ์หรือมาตรฐาน อาจกำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานหรือองค์กรวิชาชีพอันเป็นที่ยอมรับ ผู้นำแนวความคิดการประเมินแนวนี้คนสำคัญ ได้แก่ Stake (1967) และ Provus (1971) ตามที่ Stake (1967) ได้เสนอแนวทางการประเมินเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก การบรรยายหลักสูตร (Description Matrix) ซึ่งประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์หลักสูตรและ 2) การบรรยายการใช้หลักสูตรด้านปัจจัย (Antecedents) การปฏิบัติ (Transactions) และผลลัพธ์ (Outcomes) ส่วนที่สอง การตัดสินคุณค่าของหลักสูตร (Judgment Matrix) ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานของหลักสูตรและ 2) การตัดสินคุณค่าของหลักสูตรด้านปัจจัยการปฏิบัติและผลลัพธ์ ศิริชัย กาญจนวาสี (ม.ป.ป.)

3) รูปแบบการประเมินที่ยึดความต้องการตัดสินใจเป็นหลัก (Decision-Based Model) รูปแบบการประเมินแนวนี้ต้องการเสนอสารสนเทศ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม (Stufflebeam, 1971; Stufflebeam & Shinkfield, 2007) ได้เสนอโมเดล CIPP สำหรับการประเมินบริบท (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ของหลักสูตรเพื่อช่วยผู้บริหารหลักสูตรตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนหลักสูตร (Planning Decision) การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร (Structuring decisions) การนำหลักสูตรไปใช้จริง (Implementing decisions) และการตัดสินใจทบทวนหลักสูตร (Recycling decisions)

4) การประเมินหลักสูตรแบบ The Kirkpatrick Approach ซึ่งเป็นรูปแบบประเมินที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ในระหว่างการฝึกอบรม ทั้งนี้ เคิร์คแพทริก (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 3-15) ได้นำเสนอโมเดลการประเมินผลที่พัฒนาขึ้น เพื่อใช้กับการประเมินผลการฝึกอบรมโดยเฉพาะและมุ่งเน้นผลการประเมินในทางลึกหรือผลสัมฤทธิ์ โดยเริ่มจาก

1. การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยการสอบถามจากผู้เข้ารับการอบรมผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา ลูกค้า โดยให้ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบหรือพิจารณาจากแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
2. การตั้งวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม โดยพิจารณาว่าต้องการผลลัพธ์การฝึกอบรม เช่น ผลผลิต คุณภาพ เป็นต้น ต้องใช้พฤติกรรมอะไรในการบรรลุผลลัพธ์นี้และต้องใช้ความรู้ทักษะและทัศนคติที่จำเป็นใด
3. การเลือกเนื้อหาวิชาที่จะใช้ฝึกอบรม โดยพิจารณาเลือกหัวข้อที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมและสอดคล้องกับวิทยากรที่จะเชิญมาบรรยายและงบประมาณที่ตั้งไว้
4. การคัดเลือกผู้เข้าอบรม โดยพิจารณาจากผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากการอบรมหรือเลือกจากข้อบังคับ อาจเลือกโดยสมัครใจหรือเจาะจง อาจแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมตามระดับความสามารถก่อนเข้าอบรม

5. การจัดตารางการฝึกอบรม ควรพิจารณาจากความพร้อมของผู้เข้าอบรม ผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการอบรม และช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้
6. การเลือกสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม
7. การคัดเลือกวิทยากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดฝึกอบรม ควรเลือกวิทยากรที่มีความรู้ในหัวข้อการฝึกอบรม มีความมุ่งมั่นที่จะสอนมีทักษะการสื่อสาร และสามารถดึงผู้เข้าอบรมให้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและคำนึงถึงงบประมาณที่ตั้งไว้ด้วย
8. การเลือกและเตรียมวัสดุทัศนูปกรณ์เพื่อช่วยในการดึงความสนใจ และสื่อสารระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรม
9. การประสานงานที่ดีของทุกฝ่ายระหว่างจัดฝึกอบรมโดยมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลโดยเฉพาะ
10. การประเมินผลการฝึกอบรม

เคิร์คแพทริก (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 16-20) จะประเมินประสิทธิผลของโครงการฝึกอบรมใน 4 ด้าน ได้แก่

1. การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction evaluation) เป็นระดับการประเมินที่สำคัญและง่ายในทางปฏิบัติ ผู้จัดฝึกอบรมควรมีการประเมินขั้นนี้ในทุกหลักสูตรฝึกอบรม เนื่องจากการประเมินขั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสนใจ ความตั้งใจ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม ทราบถึงความรู้สึกของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรม รวมถึงความรู้สึกพึงพอใจชอบหรือไม่ชอบต่อการจัดฝึกอบรมในภาพรวม โดยผู้จัดการฝึกอบรมต้องมองผู้เข้ารับการอบรมในมุมมองของลูกค้าและมุ่งจัดฝึกอบรมเพื่อสนองความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ในทางปฏิบัติมักทำการประเมินหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม ซึ่งนิยมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก โดยมักแจกให้ผู้รับการอบรมประเมินโดยมีประเด็นต่าง ๆ เช่น หลักสูตรเนื้อหาสาระการสอนของวิทยากร การดูแลอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่จัดฝึกอบรม เอกสาร สถานที่ทัศนูปกรณ์ระยะเวลา เป็นต้น และพอใจมากน้อยเพียงใด การประเมินปฏิกิริยาตอบสนองนั้นต้องการได้รับข้อมูลที่เป็นปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความหมายและมีความเป็นจริง เพราะข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของการฝึกอบรมผู้ประเมินควรยึดหลัก อย่างไรก็ตามผู้จัดการฝึกอบรมควรตระหนักว่าการประเมินปฏิกิริยาไม่ควรจะรอให้การฝึกอบรมสิ้นสุดเท่านั้น เนื่องจากถ้าผลออกมาว่ามีระดับความพึงพอใจน้อยจะไม่สามารถแก้ไขได้ ดังนั้นสิ่งที่ควรทำ คือการประเมินระหว่างการดำเนินการฝึกอบรมควบคู่ไปด้วย เพื่อวัดสิ่งไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขณะจัดฝึกอบรมและสามารถแก้ไขได้ โดยการสังเกตการณ์หรือการสัมภาษณ์สอบถามผู้เข้าอบรมในช่วงพักอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อผู้จัดการฝึกอบรมได้ผลการประเมินแล้วควรใช้ผลการประเมินและรายงานผลต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินหลักสูตร ฝึกอบรมต่อไปด้วย โดยการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองมีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 กำหนดให้แน่นอนชัดเจนว่าต้องการได้รับข้อมูลอะไร เช่น ปฏิกริยาตอบสนองของเนื้อหาหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม วิทยากร สถานที่ฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม บรรยากาศการฝึกอบรม เป็นต้น
- 1.2 ออกแบบของเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม
- 1.3 ข้อคำถามที่ใช้ควรเป็นชนิดที่เมื่อได้รับข้อมูลหรือได้คำตอบแล้วสามารถนำมาแปลงเป็นตัวเลขแจกแจงความถี่และวิเคราะห์ในเชิงปริมาณได้
- 1.4 กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เขียนแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อคำถาม
- 1.5 ไม่ควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนชื่อตนเองลงในแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมกล้าแสดงปฏิกริยาตอบสนองผ่านแบบสอบถามตามความเป็นจริง (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 27-41)

2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเปลี่ยนแปลงของผู้เข้าอบรมใน 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ผู้จัดการฝึกอบรมกำหนดไว้ว่าต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านใด ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอาจได้รับความรู้พัฒนาทักษะหรือมีทัศนคติอะไรบางอย่างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ล้วนเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการอบรมในโอกาสต่อไป เป็นการวัดว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดฝึกอบรมในส่วนของการเรียนรู้หรือไม่ ซึ่งถ้ามีการจัดฝึกอบรมเกิดขึ้นแล้วแต่ไม่มีการเรียนรู้เกิดขึ้นหรือไม่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ถือว่าการจัดฝึกอบรมที่สูญเปล่า ซึ่งในการประเมินส่วนนี้ในปัจจุบันมักใช้แบบสอบถาม โดยมีการให้ผู้เข้าอบรมทำแบบสอบถามทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่ย่างและสะดวก นอกจากนี้วัดความรู้คงต้องมีการทดสอบ (Test) การวัดทักษะคงต้องให้ทดลองปฏิบัติจริงแต่ที่ยากที่สุด คือทัศนคติ ซึ่งอาจใช้การสังเกตพฤติกรรมและสัมภาษณ์ประกอบ โดยผู้ประเมินควรยึดหลักดังนี้

- 2.1 ไม่จำเป็นต้องวัดทั้งความรู้ ทักษะและทัศนคติของผู้เข้าอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม เช่น ในกรณีของความรู้ใหม่ ๆ อาจไม่จำเป็นต้องวัดความรู้ก่อนการฝึกอบรม แต่ในกรณีที่ความรู้นั้นเป็นแนวคิด ทฤษฎีที่ผู้เข้ารับการอบรมพอทราบอยู่บ้าง ก็จำเป็นที่จะต้องวัดความรู้ทั้งผู้เข้าอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม เพื่อนำมาเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้ เป็นต้น ส่วนการวัดทัศนคติอาจไม่ต้องให้ผู้เข้าอบรมระบุชื่อเพื่อที่จะได้ทราบทัศนคติและข้อมูล
- 2.2 วิเคราะห์คะแนนรายข้อและคะแนนรวมโดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม
- 2.3 ถ้าเป็นไปได้ควรใช้กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มของผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมแล้วเปรียบเทียบคะแนนความรู้ทักษะและทัศนคติของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 42-51)

3. การประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึง

ประสงค์หรือไม่ สามารถนำความรู้ทักษะและทัศนคติจากการฝึกอบรมไปใช้ในงานหรือไม่ กระบวนการการประเมินผลในขั้นนี้ค่อนข้างยากและใช้เวลามากกว่าการประเมินผลในสองขั้นแรก เพราะจะต้องติดตามประเมินผลในสถานที่ทำงานจริง ๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม อาจใช้การสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามปลายเปิดด้วยประโยคง่าย ๆ เช่น หลังจากเข้าอบรมท่านได้ปฏิบัติงานแตกต่างไปจากเดิมหรือไม่อย่างไร โดยผู้ประเมินยึดหลักดังนี้

3.1 ควรวัดพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม และอาจมีการใช้กลุ่มควบคุมมาช่วยในการเปรียบเทียบผลของพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป

3.2 ระยะเวลาระหว่างการฝึกอบรมกับการประเมินผลหลังการฝึกอบรมนั้น ควรจะให้ห่างกันพอสมควร เพื่อให้แน่ใจว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้เกิดขึ้นจริง ๆ ทางที่ดีควรจะประเมินหลาย ๆ ครั้งเป็นระยะ ๆ ไป เช่น ประเมินทุก 1-3 เดือน เป็นต้น (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 52-62)

4. การประเมินผลลัพธ์ (Results evaluation) การประเมินในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่าการฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานหรือองค์การอย่างไรบ้าง เป็นการประเมินผลที่ต้องการจะเกิดขึ้นกับหน่วยงาน เช่น การลดค่าใช้จ่าย การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน การเพิ่มปริมาณการขาย และการผลิตอัตราการลาออกลดลง เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นการประเมินผลที่ยากที่สุด เพราะความเป็นจริงนั้นมีตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมาย นอกเหนือจากการฝึกอบรมที่มีผลกระทบต่อหน่วยงานและตัวแปรเหล่านั้น บางทีก็ยากต่อการควบคุม ฉะนั้นอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นแก่หน่วยงานในทางที่ดี จึงสรุปได้ยากกว่าเป็นผลจากโปรแกรมการฝึกอบรม จึงควรจัดสถานการณ์หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ก่อนการฝึกอบรมเอาไว้ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับสถานการณ์ภายหลังการฝึกอบรม โดยใช้ข้อมูลที่สังเกตได้หรือวัดได้ และพยายามควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน วิธีหนึ่งพอจะทำได้ คือการใช้กลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง (Kirkpatrick & Kirkpatrick, 2006: 63-69)

สรุปได้ว่าการประเมินผลการฝึกอบรมครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกวิธีการประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมแบบ Kirkpatrick Approach ถูกพัฒนาขึ้นมาสำหรับใช้ในการประเมินการฝึกอบรม และเป็นเครื่องมือในการประเมินรายละเอียดปลีกย่อยภายในหลักสูตร โดยเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวผู้เข้าอบรมเป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการฝึกอบรม ทั้งการประเมินประสิทธิภาพ และการประเมินประสิทธิผล

4.1 ความหมาย องค์ประกอบ และความสำคัญของหลักสูตร

4.1.1 ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาได้นิยามความหมายหลักสูตรอย่างมากมายขึ้นอยู่กับแนวคิดพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ยึดถือ มีทั้งความหมายกว้างและแคบ ซึ่งออนสไตน์และฮันกินส์ (Ornstein and Hunkins, 2004) ได้รวบรวมและสรุปออกเป็น 5 ความหมาย ดังนี้

หลักสูตรคือแผน (Curriculum as a plan) หลักสูตรเป็นเอกสารที่กำหนดกลวิธีในการปฏิบัติที่ทำให้บรรลุเป้าหมายความต้องการของหลักสูตร ซึ่งเน้นแนวคิดพื้นฐานทางพฤติกรรมนิยม (Behavioral approach) มีลำดับขั้นตอนและกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบนักการศึกษาที่ได้ให้ความหมายในแนวนี้

หลักสูตรคือประสบการณ์ (Curriculum as the experiences) ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่กำหนดไว้แล้วเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรรวมถึงโปรแกรมต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนหลักสูตรนี้เป็นแนวคิดพื้นฐานทางมนุษยนิยม (Humanistic approach)

หลักสูตรคือระบบ (Curriculum as a system) เป็นกระบวนการจัดระบบให้กับบุคลากรและการนำระบบไปใช้หลักสูตรนี้เป็นแนวคิดพื้นฐานทางด้านการจัดการและแนวคิดเกี่ยวกับระบบ (Managerial and system approach)

หลักสูตรคือสาขาความรู้ที่ศึกษา (Curriculum as a field of study) หลักสูตรนี้เน้นเกี่ยวกับความรู้ทางทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติหลักสูตรนี้สนใจเรื่องประวัติศาสตร์ปรัชญาและสังคมเป็นแนวคิดพื้นฐานทางวิชาการ (Academic approach)

หลักสูตรคือเนื้อหาวิชาที่เรียน (Curriculum as subject matter) หลักสูตรนี้เน้นรายวิชาหรือกลุ่มวิชาที่เรียนไม่มีแนวคิดพื้นฐานใดโดยเฉพาะที่ใช้ในการอธิบายหลักสูตรด้านนี้

จากความหมายของหลักสูตร สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง เนื้อหากระบวนการและกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียนให้ได้รับความรู้ความเข้าใจ พัฒนาทักษะ และเปลี่ยนทัศนคติให้คิดและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องตามความสามารถ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถการจัดการศึกษาทุกระดับ หลักสูตรเป็นแผนและแนวทางในการจัดการศึกษาและเป็นเครื่องมือในการควบคุมมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

4.1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

มีผู้ให้แนวคิดในการจำแนกองค์ประกอบของหลักสูตรมีลักษณะแตกต่างกันไปในด้านหลักการและสาระสำคัญ แต่จะมีความสอดคล้องกันแนวทางเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้

ไทเลอร์ (Tyler,1950) ได้เสนอองค์ประกอบของหลักสูตร 4 ประการ คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 2) การเลือกเนื้อหา 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และ 4) การประเมินหลักสูตร

บุญชม ศรีสะอาด (2546) เสนอว่าในการพัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการพัฒนาในองค์ประกอบพื้นฐานทั้ง 4 องค์ประกอบตามลำดับ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย สาระความรู้ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล โดยเริ่มต้นที่กำหนดจุดประสงค์ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาเป็นความคาดหวังที่ต้องให้ผู้เรียนมีหรือปฏิบัติได้ แต่องค์ประกอบที่เต็มรูปแบบของหลักสูตรมีมากกว่า 4 องค์ประกอบ เช่น การเพิ่มองค์ประกอบของหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง มาตรฐานการเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักสูตรที่สำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย สารการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ การวัดและประเมินผลและมีองค์ประกอบเพิ่มเติมอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละหลักสูตร

4.1.3 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากประการหนึ่ง คือ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ทำให้มีแนวทางกำหนดว่าผู้เรียนควรเรียนรู้อะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยแค่ไหน ควรได้รับการฝึกอบรมให้มีทักษะด้านใด และควรควรมีพัฒนาการในด้านร่างกายจิตใจสังคมและปัญญา (อึ้ง บั้วศรี, 2542) นอกจากนี้ กัญญาคุณรักษ์ (2527) ยังได้เสนอว่าหลักสูตรเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ปรัชญาหรือความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุผลสมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาหลักสูตรเป็นข้อกำหนดและแนวปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ หลักสูตรทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงได้ เพราะเมื่อต้องการสร้างคุณลักษณะของประชาชนในชาติกำหนดและเนื้อหาที่จะพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เยาวชนเป็นไปตามที่ต้องการ

4.2 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรครอบคลุมความหมาย 2 ลักษณะ คือการทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือเป็นการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรมาก่อน ในการพัฒนาหลักสูตรนั้น สังก์ อุทรานันท์ (2532) กล่าวว่า ประกอบด้วย 3 ระบบ คือ

1. ระบบการสร้างหลักสูตรประกอบด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ คือวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดมุ่งหมาย คัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ กำหนดวิธีการประเมินผล อาจมีการทดลองใช้หลักสูตร ทำการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จแล้วและปรับปรุงหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้
2. ระบบการใช้หลักสูตรจะต้องประกอบด้วย ขั้นตอนการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เตรียมบุคคลบริหารและบริการหลักสูตร ดำเนินการสอนตามหลักสูตรและนิเทศการใช้หลักสูตร
3. การประเมินผลหลักสูตรจะประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร และการประเมินระบบหลักสูตรทั้งหมด

4.3 ทฤษฎีและรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร

ทฤษฎีและรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร มีนักการศึกษาได้เสนอไว้จำนวนมาก กล่าวไว้โดยสรุปได้ดังนี้

- 1) ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler) กล่าวถึงหลักเกณฑ์จัดทำหลักสูตรควรตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ ความมุ่งหมายของการศึกษามีอะไรบ้าง มีประสบการณ์อะไรที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมาย จะจัดประสบการณ์ให้มีประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพอย่างไร และจะประเมินผลอย่างไรจึงจะตัดสินใจว่าได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ สรุปดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมี 2 ขั้นตอน ในขั้นแรกเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายชั่วคราวโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสังคมศึกษาผู้เรียนและการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการปรัชญาสังคม

การศึกษาชั้นสอง การกลั่นกรองให้จุดประสงค์ที่สำคัญและสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ใช้จริง โดยมุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงผู้เรียน

ขั้นที่ 2 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์ความต่อเนื่องการจัดเรียงลำดับก่อนหลังยากง่ายและบูรณาการขององค์ประกอบของหลักสูตร

ขั้นที่ 3 การประเมินผลโดยพิจารณาจากจุดประสงค์ที่จะวัดวิเคราะห์สถานการณ์ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม การสร้างเครื่องมือการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พิจารณาถึงการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้น

2) ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba, 1962) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรควรคำนึงถึงองค์ประกอบของหลักสูตรเป็นสำคัญ และเน้นจุดเด่นอยู่ที่ยุทธวิธีการสอนและการจัดประสบการณ์เรียนรู้สรุปเป็นลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหา

ขั้นที่ 4 จัดลำดับเนื้อหา

ขั้นที่ 5 จัดประสบการณ์การเรียนการสอน

ขั้นที่ 6 เรียงลำดับประสบการณ์ที่ควรจัดให้ผู้เรียน

ขั้นที่ 7 กำหนดวิธีการประเมินและแนวทางในการปฏิบัติ

ส่วนออเดรย์นิโคลล์และฮาร์ดนิโคลล์ (Nicholls and Nicholls, 1976) ได้เสนอกระบวนการการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะวงจร โดยมีแนวคิดพื้นฐานว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่พัฒนาต่อเนื่องและไม่สิ้นสุด

ภาพประกอบ 1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

1. การวิเคราะห์สถานการณ์เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปใช้กำหนดเป้าหมายของหลักสูตร โดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้สอน ผู้เรียน สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก
 2. การเลือกวัตถุประสงค์ โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเรียนรู้และประเมินผลวัตถุประสงค์จำเป็นต้องมีความชัดเจนและความเที่ยงตรง
 3. การเลือกและจัดเนื้อหาสาระประกอบไปด้วย เนื้อหาประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เนื้อหาที่เป็นความรู้ ทักษะทัศนคติ และค่านิยม สำหรับเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาพิจารณาได้จากความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความสำคัญ ความน่าสนใจ และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน
 4. การเลือกและวิธีการจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ควรมีการเชื่อมโยงทั้งในแนวลึกและแนวกว้าง คือการจัดประสบการณ์เชื่อมโยงทั้งในรายวิชาเดียวกันและรายวิชาอื่น ๆ
 5. การประเมินผลเป็นการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร การประเมินผลควรจะเน้นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนมากกว่าจะเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ
- สำลี ทองฉิว (2555) เสนอกระบวนการการพัฒนาหลักสูตรมี 5 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่
1. ขั้นการศึกษาบริบทสังคมเพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนในสังคมหนึ่ง ๆ (วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ) ศึกษาความต้องการจำเป็นเฉพาะที่หลักสูตรที่กำลังจะพัฒนาขึ้น จะต้องทำให้ตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคม ต้องทำให้ผู้เรียนเข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นปัจจุบันและสามารถใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพอยู่ในบริบทสังคมนั้นๆได้
 2. กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องเข้าใจบริบทสังคมในมิติต่าง ๆ อย่างรอบด้าน เข้าถึงจุดยืนและเป้าหมายชีวิตของคนในสังคมได้แล้ว ในกรณีหลักสูตรอาเซียนนี้ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องศึกษาทำความเข้าใจอย่างรอบด้านในทุกมิติของประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน เป้าหมายการรวมกลุ่ม ศักยภาพและปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นในแต่ละประเทศในอันที่จะทำหรือไม่ ทำให้เป้าหมายที่เขียนไว้เป็นปฏิญญาร่วมกันบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่อย่างไร ซึ่งถ้าผู้พัฒนาหลักสูตรยังไม่ได้ศึกษาวิจัยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่รอบด้านและรัดกุมพอ คงทำให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรในขั้นนี้ผ่านได้ เช่น ผู้ที่จะพัฒนาหลักสูตรสาระหลักที่เป็นหัวใจของการศึกษาได้จะต้องมีองค์คณะ ที่ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของคนในสาขานั้นอย่างกว้างขวางอย่างน้อยสองถึงสามคนร่วมกับนักการศึกษาพัฒนาหลักสูตร กรอบแนวคิดนี้หรือทิศทางที่กำหนดไว้เนืองจะถูกนำมาใช้เป็นจุดเริ่มต้นของความต่อเนื่องเชื่อมโยงในภาพรวมขององค์ประกอบทั้งหมดของหลักสูตร กำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตรทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมาย วัตถุประสงค์ โดยเฉพาะเรื่องความลุ่มลึกของเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์ทั้งหลายทั้งปวง กรอบโครงสร้างเวลาเรียน จุดหมายปลายทางที่เกิดจากการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ ไปจนถึงวิธีการวัดและประเมินผลและความสอดคล้องในภาพระหว่างสิ่งที่จัดไว้ในหลักสูตรกับเป้าหมายและปณิธานที่ตั้งไว้ในหลักสูตรในขั้นนี้ คือ ขั้นการวางแผนสร้างกรอบการดำเนินงานนั่นเอง

3. การคิดสรรเนื้อหาสาระประสบการณ์และการลำดับจัดกระทำเนื้อหาสาระในรูปแบบหรือลักษณะที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด และสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4. ขั้นตอนการคิดสรรวิธีการเรียนรู้ที่สนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนของผู้เรียน และบริบทวัฒนธรรมการเรียนรู้ของสังคมขณะนั้น

5. ขั้นตอนการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลผู้เรียน ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับหลักการและสนองตอบความต้องการจำเป็นของบริบทสังคมนั้น ระบุวิธีการวัด (เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแหล่งข้อมูลประเภทข้อมูลการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า) การประเมินผลข้อมูลและการสรุปผลการประเมิน

เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรแม้ว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรในภาพรวม

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรอาเซียน สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ได้ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบภายใต้แนวคิดการพัฒนาตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2552-2556 และเน้นการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยมีการหารือร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิรับฟังความคิดเห็นจากส่วนราชการและกลุ่มข้าราชการเป้าหมาย ประกอบด้วย การวิเคราะห์หน้าที่ความรับผิดชอบ คุณลักษณะสำหรับตำแหน่งงานด้านอาเซียนของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็น รวมถึงการพิจารณาความหลากหลายของผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการทำงานภาครัฐให้แก่ส่วนราชการ และนำเสนอแนวทางการพัฒนาต่อคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (อ.ก.พ.) ที่รับผิดชอบเพื่อพิจารณาความครบถ้วนสมบูรณ์

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภชัย วิทยุศาสตร์ (หัสยา ไทยานนท์, 2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประชาคมอาเซียน 2558: อนาคตและการปรับกระบวนทัศน์ประเทศไทย” (Thailand’s Outlook & Paradigm Shift Towards ASEAN Community 2015) โดยใช้รายงานผลการทางวิชาการ (Working Paper) มาเป็นฐานในการ “จำลองเหตุการณ์” (Simulation Technique) เพื่อเป็นการคาดการณ์อนาคต (Outlook) ด้วยการฉายภาพรวมของสถานะแวดล้อมที่มีความหลากหลายให้เห็นตั้งแต่ระดับโลก ระดับภูมิภาค มาจนถึงระดับประเทศไทย ผ่านมิติพลังอำนาจของชาติทั้ง 3 ด้าน คือ มิติด้านการเมืองความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านสังคมวัฒนธรรม และพิจารณาขีดความสามารถในการตั้งรับ รวมไปถึงการคาดการณ์ประเทศไทยถึงศักยภาพอุปสรรคและการเตรียมความพร้อมต่อการปรับกระบวนทัศน์ของประเทศไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 บนพื้นฐานการให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลในทุกมิติอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวมมีการเตรียมความพร้อมอย่าง “มีเหตุผล” เพื่อให้ “มีภูมิคุ้มกันที่ดี” ภายใต้เงื่อนไขที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิตเศรษฐกิจและสังคมที่มีความก้าวหน้าอย่างสมดุลมั่นคงและยั่งยืน ตามคำขวัญของประชาคมอาเซียนที่ว่า “หนึ่งวิสัยทัศน์หนึ่งเอกลักษณ์หนึ่งประชาคม” หรือ “One Vision, One Identity, One

Community” ผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน ภายใต้แผนงานการจัดตั้งประชาคม 3 เสาหลัก คือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC Blueprint) ควรดำเนินการโดย (ก) พัฒนากฎบัตรอาเซียนและการศึกษาถึงช่องโหว่และข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นกับไทย: ระบบเขงเกนวีซ่า (ข) ผลิตนักรกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อรองรับกับอาเซียน: การเปิดเสรีอาเซียน ปี 2558 ผลกระทบต่อพัฒนาการกฎหมายไทย (ค) ปลูกฝังจริยธรรมบนพื้นฐานของประชาธิปไตย: ภาวะถดถอยของผู้นำทางการเมืองของไทย 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) ควรดำเนินการโดย (ก) เตรียมความพร้อมคลังสมองทางอาชีพ: วิถีการศึกษาไทยบนถนนสายอาเซียน (ข) ยับยั้งภาวะแรงงานสมองไหล: การเคลื่อนย้ายแรงงานบริการอย่างเสรี (ค) การลดหรือจำกัดความขัดแย้ง: สถานการณ์เปลี่ยนสนามการค้าเป็นสนามรบ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC Blueprint) ควรดำเนินการโดยปลูกฝังการเปลี่ยนถ่ายวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน: ความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังได้สรุปภาพรวมแนวทางการเตรียมความพร้อมของไทยบนเส้นทางสู่ประชาคมอาเซียน คือ 1) ทำความเข้าใจต่อประชาชนของประเทศสมาชิกต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน 2) ปลูกฝังการสร้างค่านิยมและแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้านต่าง ๆ เช่น การไม่ใช้กำลังยึดหลักสันติวิธีและการไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อสร้างความสงบสันติภายในภูมิภาค 3) การสร้างขีดความสามารถของอาเซียนในการเผชิญกับภัยคุกคามทางความมั่นคงบนพื้นฐานความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนการประสานจัดทำข้อมูลกลางในส่วนของอาชญากรรมข้ามชาติในอาเซียน เพื่อแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย การค้ายาเสพติด การประพตผิดกฎหมายและอาชญากรรมข้ามชาติ 4) เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านความมั่นคงเพื่อสร้างความไว้วางใจและป้องกันความขัดแย้งที่รุนแรง 5) ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรในสาขาต่าง ๆ อาทิ ภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น เนื่องจากอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการประสานงานส่วนภาษาท้องถิ่น ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารและอำนวยความสะดวกต่อประชาชนและนักท่องเที่ยวของสมาชิก 6) ศึกษาตัวบทกฎหมายของสมาชิกแต่ละประเทศ เนื่องจากมีความแตกต่างกันเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความร่วมมือและป้องกันความขัดแย้งระหว่างประเทศ และ 7) ศึกษาวัฒนธรรมของสมาชิกโดยเฉพาะประเทศที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติต่อประชาชนเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง

กระทรวงการต่างประเทศ (2556) ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมของไทยในการเข้าสู่อาเซียน พบว่า เอแบคโพลได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจการรับรู้และตระหนักเกี่ยวกับ “อาเซียน” ของคนไทยในการก้าวสู่การเป็น “ประชาคมอาเซียน” ในปี พ.ศ. 2558 หลังจากที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ท้องถิ่นและสถาบันการศึกษา มีความตื่นตัวในการแสวงหาและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว เป็นที่น่าสนใจว่าคนไทยรู้จักและรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้นเพียงใด ในการนี้ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” ของสถาบันวิจัยและพัฒนาบริหารศาสตร์ ได้ทำการสำรวจการรับรู้และตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนของประชาชนชาวไทยเมื่อช่วงต้นปีที่ผ่านมา โดยกระจายกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศในหลายช่วงอายุและหลากหลายอาชีพ รวมทั้งสิ้น 2,503 คน

จนได้ผลสำรวจในรอบที่ 1 สรุปได้ว่า 1) ประชาชนที่คิดว่าตนมีความพร้อมในการเป็นประชาชนในประชาคมอาเซียนคิดเป็นร้อยละ 51.4 2) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุกระจายเสียง นิตยสาร/วารสาร และหนังสือ ตามลำดับ 3) ประชาชนที่คิดว่าทำให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในประเด็นเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนมีความสำคัญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมาเป็นเรื่องการเมืองและความมั่นคง (ร้อยละ 13.9) ซึ่งให้ความสำคัญไม่ต่างกันมากนักกับเรื่องสังคมและวัฒนธรรม (ร้อยละ 13.3) 4) ประชาชนที่คิดว่าเตรียมความพร้อมด้านฝีมือแรงงานเป็นเรื่องจำเป็นมาก คิดเป็นร้อยละ 96 5) ประชาชนที่คิดว่าส่งเสริมให้มีการเรียนภาษาอังกฤษหรือภาษาประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นเรื่องจำเป็นมากคิดเป็นร้อยละ 81 แสดงให้เห็นว่าประชาชนไทยเริ่มตื่นตัวและรู้สึกว่าคุณมีความพร้อมในการเป็นประชาชนในประชาคมอาเซียนพอสมควร ร้อยละ 51.4 ซึ่งเกินกว่าครึ่งของจำนวนประชาชนที่สำรวจนับว่า คนไทยมีความรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนดีขึ้น เมื่อเทียบกับผลสำรวจก่อนหน้านี้จากการศึกษาเรื่องทัศนคติและการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน: ข้อค้นพบจากการสำรวจสิบประเทศ (Attitudes and Awareness toward ASEAN: Findings of a Ten Nation Survey) ของมูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) เมื่อปี พ.ศ. 2551 โดย ดร.อีริค ทอมป์สัน (Dr. Eric Thompson) จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ และผศ.ดร. จุฬินี เทียนไทย จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้สำรวจนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ (อาทิ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ มหาวิทยาลัยมลายา และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) จำนวนประเทศละ 200-220 คน รวมทั้งสิ้น 2,170 คน ผลปรากฏว่านักศึกษาไทยมีความรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนค่อนข้างต่ำ และอยู่ในระดับที่ต่ำกว่านักศึกษาจากสปป.ลาว และกัมพูชา โดยนักศึกษาไทยจดจำปีที่มีการก่อตั้งอาเซียนได้น้อยที่สุด แม้อาเซียนจะถือกำเนิดในประเทศไทยก็ตาม โดยตอบถูกเพียงร้อยละ 27.5 เท่านั้น ขณะที่ค่าเฉลี่ยของชาติอาเซียนทั้งหมด คือร้อยละ 49.5 นอกจากนี้ในขณะที่ร้อยละ 76.8 ของนักศึกษาอาเซียนทั้งหมดเห็นด้วยว่าตนเป็นพลเมืองอาเซียน ส่วนนักศึกษาไทยเห็นด้วยร้อยละ 67 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้จากการสำรวจของนิด้าโพล พบว่า คนไทยมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนมากพอสมควร ซึ่งนับว่าดีขึ้นกว่าช่วงที่ผ่านมา ช่องทางหลักที่คนไทยได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน คือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ คนไทยให้ความสำคัญกับประเด็นทางเศรษฐกิจของอาเซียนมากที่สุด ในขณะที่สนใจประเด็นด้านการเมืองความมั่นคงและสังคมวัฒนธรรมค่อนข้างน้อย และยังจำเป็นต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มขึ้นอีก จากความพยายามของหลายภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐในการเผยแพร่เกี่ยวกับอาเซียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข่าวรายการโทรทัศน์ การ์ตูน สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือและแผ่นพับ ทำให้ชาวไทยมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จะเป็นสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้การที่ไทยมี ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน เป็นระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2551-2555) ก็มีส่วนเพิ่มความสนใจและความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้นด้วย ตัวอย่างความรับรู้ที่มีมากขึ้น อาทิ ร้อยละ 82.5 ของกลุ่มตัวอย่างของนิด้าโพลรับรู้ว่ามี AFTA

เป็นเขตการค้าเสรีของอาเซียน อีกทั้งยังมีผู้ตระหนักว่า “จำเป็นต้องพัฒนาฝีมือแรงงาน” สูงถึงร้อยละ 96 และผู้
คิดว่า “จำเป็นต้องพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษตลอดจนภาษาเพื่อนบ้าน” สูงถึงร้อยละ 81 แสดงให้เห็นว่า สถิติชาว
ไทยผู้ที่พร้อมจะเป็นประชาคมอาเซียน จากการสำรวจของนิด้าโพลยังไม่ถือว่าอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้จากการ
สำรวจเรื่อง “ความเข้าใจอันดีต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” ของบริษัทที่ปรึกษาทางธุรกิจ Ipsos Business
Consulting เมื่อปี พ.ศ. 2555 พบว่าคนไทยเพียงร้อยละ 25 มีความเข้าใจดังกล่าว ซึ่งอยู่ในอันดับ 5 โดยที่
อันดับ 1 คือ มาเลเซีย อยู่ที่ร้อยละ 56 ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจของนิด้าโพลที่พบว่า เกือบร้อยละ 50 ของคน
ไทยที่สำรวจ ยังคิดว่าการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะเริ่มในวันที่ 1 มกราคม 2558 ในขณะที่เพียงเกือบร้อยละ 20
ตอบได้อย่างถูกต้องว่าเป็นวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ จากการสำรวจของนิด้าโพลยังพบว่า
ประชาชนจะให้ความสำคัญกับประเด็นเศรษฐกิจการค้าการลงทุนหรือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด โดยสูง
ถึงร้อยละ 70 ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจได้ ในขณะที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประเด็นด้านการเมืองความมั่นคง และด้าน
สังคมวัฒนธรรมของอาเซียน นักคิดเป็นตัวเลขประมาณ ร้อยละ 13 เท่านั้น แม้ว่าการสำรวจทั้ง 3 สำนักที่กล่าวมา
จะแตกต่างกันไปบ้างในด้านเนื้อหาใจความในการสำรวจและกลุ่มตัวอย่าง แต่น่าจะสรุปได้ว่าทุกภาคส่วนต่าง ๆ ใน
ประเทศไทยยังต้องเพิ่มความพยายามขึ้นอีก เพื่อให้มีอัตราส่วนประชาชนที่รับรู้เข้าใจ อีกทั้งมีความพร้อมต่อการ
เข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งควรเร่งรัดเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นด้านการเมืองความ
มั่นคงและสังคมวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของความเป็นประชาคมอาเซียนมากขึ้นด้วย (กระทรวง
การต่างประเทศ, 2556)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

การสร้างและพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัด ที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว ครั้งนี้ คณะวิจัยได้ดำเนินการตามกรอบขอบเขตงาน (Term of reference :TOR) ของสำนักงาน ก.พ. เพื่อออกแบบการศึกษาในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หลักสูตรฝึกอบรม ตามกระบวนการวิจัยโดยเริ่มจากการค้นหาปัญหาและความต้องการจำเป็น โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อนำมาสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งวิธีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้มีการดำเนินการวิจัยเพื่อค้นหาความต้องการจำเป็นในการสร้างหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร ได้แก่ บุคลากรภาครัฐระดับชำนาญการถึงระดับเชี่ยวชาญหรือเทียบเท่าที่ปฏิบัติงานในกระทรวง สำนักงานทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 315,161 คน (ข้อมูลจากสำนักงาน ก.พ. ปี พ.ศ.2555)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรภาครัฐระดับชำนาญการถึงระดับเชี่ยวชาญหรือเทียบเท่าที่ปฏิบัติงานเฉพาะในส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น 2 ระยะ ได้แก่ **กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1** ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อใช้ในการสำรวจเพื่อหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมจาก 76 จังหวัดยกเว้นกรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มีการกำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตรยามาน่ที่กำหนดความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% จากประชากรประมาณ 320,000 คน ด้วยสูตร $n = N / 1 + N(e)$ 2 จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ $(320,000 / 1 + (320,000 * .0025))$ เท่ากับ 400 คนสำหรับขนาดกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ แต่เนื่องจากงานวิจัยนี้มีการรวบรวมข้อมูลให้มีการกระจายครบทั้ง 6 จังหวัด โดยใช้การสุ่มอย่างมีระบบแบบแบ่งชั้นภูมิตามโควตา (Quota Stratified random sampling) จึงกำหนดให้จังหวัดเป็นตัวแทนแบ่งชั้นให้ได้จังหวัดละ 50- 70 คนรวม 350 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายบุคลากรภาครัฐตามกระทรวงและส่วนราชการกับข้าราชการท้องถิ่น ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เพื่อป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำหลักสูตร ได้แก่ ประเด็นสัมภาษณ์ความคาดหวังของผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียนในภูมิภาค รวมจำนวน 2 คน สัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในด้านการทำงานอาเซียนของภาครัฐในพื้นที่ภูมิภาครวม 2 คนจากบุคคลทั้งภาครัฐ เอกชน และ NGO **กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 2** เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์การ

ฝึกอบรม ได้แก่ บุคลากรภาครัฐระดับชำนาญการถึงระดับเชี่ยวชาญหรือเทียบเท่าที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดนที่ได้มาจากกลุ่มประชากรจาก 31 จังหวัด มีจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมฝึกอบรม จำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน

สำหรับการดำเนินการจัดฝึกอบรมในการศึกษาระยะที่ 2 คณะวิจัยดำเนินการประสานงานกับสำนักงานจังหวัด 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งในที่นี้หมายถึงประเทศกัมพูชา เพื่อสรรหาและคัดเลือกบุคลากรภาครัฐตามคุณสมบัติเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ให้ได้กลุ่มเป้าหมายที่ครอบคลุมส่วนราชการในภูมิภาคและท้องถิ่น พร้อมจัดทำทำเนียบผู้สมัครเข้าฝึกอบรม และทำเนียบผู้เข้ารับการอบรมครบตลอดหลักสูตรเพื่อการเก็บข้อมูลประเมินและติดตามผลต่อไป

2. ขอบเขตการศึกษา

การทบทวน TOR และทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นในด้านยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของจังหวัด การพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านอาเซียนของไทยและของประเทศอาเซียน ร่วมกับแนวคิดการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับแนวการสัมภาษณ์ ความคาดหวังของผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียนในภูมิภาค และสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในด้านการทำงานอาเซียนของภาครัฐในพื้นที่ภูมิภาคจากบุคคลทั้งภาครัฐ เอกชน และ NGO สามารถสรุปเป็นกรอบแนวทางการดำเนินโครงการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค เพื่อรู้เท่าทันอาเซียนและสร้างความร่วมมือและความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคต่อไป โดยคณะวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมประเมิน ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมทำวิจัยผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ได้จากการสัมภาษณ์และสอบถามในกลุ่มนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ นักพัฒนาหลักสูตร นักการศึกษาอาเซียน และผู้ปฏิบัติงานด้านอาเซียนในส่วนภูมิภาค โดยประยุกต์ใช้กรอบการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมในเชิงปฏิบัติการ และกรอบการรู้เท่าทันอาเซียนที่ประกอบด้วยทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคมและการปฏิบัติ มากำหนดองค์ประกอบของกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ในหลักสูตร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แผนการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสำรวจในการศึกษาระยะที่ 1 โดยมีกลุ่มที่คาดว่าจะใช้ ในวางแผนการส่งและตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จังหวัดละประมาณ 50-70 ชุด มี 6 จังหวัด โดยจัดส่งแบบสอบถามแนบจดหมายนำจาก สำนักงาน ก.พ. ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และประสานงานเพื่อเก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นการภายใน ร่วมด้วยกับหัวหน้าสำนักงานจังหวัด เพื่อเก็บข้อมูลเฉพาะผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องด้านอาเซียน และบุคลากรในตำแหน่งด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

สำหรับบุคลากรภาครัฐที่สังกัดกระทรวงอื่น คณะวิจัยติดต่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านกรมหรือสำนักงานนั้นๆ เช่น สำนักอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรมการแพทย์ทหาร สาธารณสุขจังหวัด เป็นต้น พร้อมทั้งประสานงานเพื่อเก็บข้อมูลด้วยตนเองร่วมด้วย สำหรับพื้นที่ที่คณะที่ปรึกษามีผู้ประสานงานภายใน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รวดเร็วขึ้นเพื่อให้ได้แบบสอบถามตอบกลับสมบูรณ์ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละจังหวัด ประกอบด้วย

1. ข้าราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่
 - 1) ข้าราชการพลเรือนสามัญ
 - 2) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3) ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
 - 4) ข้าราชการตำรวจ
 - 5) ข้าราชการอัยการและตุลาการ
 - 6) ข้าราชการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
2. ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนตำบล และเทศบาล

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1. ทบทวนวรรณกรรมด้านอาเซียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านอาเซียนของประเทศไทยและชาติสมาชิกของประชาคมอาเซียนและวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. กำหนดร่างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านอาเซียน (ASEAN Training Needs) และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจพร้อมแก้ไข และนำเสนอผ่านการรับรองงานจาก สำนักงาน ก.พ.
3. นำแบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านอาเซียน (ASEAN Training Needs) ไปใช้เก็บข้อมูลจริง

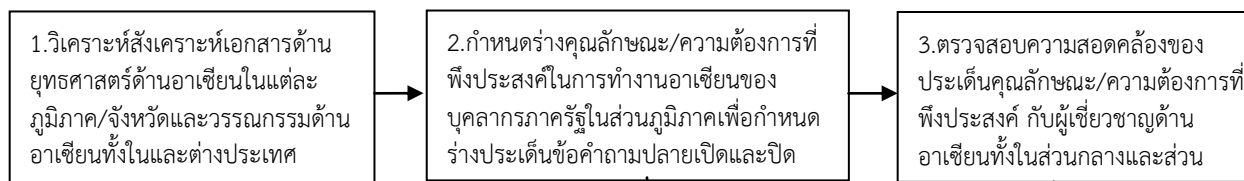
5. สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกต ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การพรรณนา และตีความ
2. ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการสำรวจตามแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index- PNI)
3. ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ใช้สถิติค่าที่ สถิติสหสัมพันธ์ เป็นต้น

สามารถสรุปผลการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรได้ตามขั้นตอนได้ ดังภาพประกอบ 2

ระยะที่ 1 – ศึกษาความต้องการจำเป็นและความคาดหวัง

ขั้นเตรียมการ

ระยะที่ 2 – พัฒนาหลักสูตรและจัดอบรม

ขั้นดำเนินการ

กิจกรรมที่ 2 สำรวจความต้องการจำเป็นและความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานด้านอาเซียน

- สัมภาษณ์ความคาดหวังของผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียนใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 2 คน
- สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทำงานอาเซียนใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งภาครัฐ เอกชน และ NGO
- สำรวจแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา/ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานด้านอาเซียน ในกลุ่มนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านอาเซียนในส่วนงานต่างๆ ประจำจังหวัด

กิจกรรมที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นและผลการสังเคราะห์เอกสาร

- กำหนดร่างหลักสูตร ที่ประกอบด้วย ที่มา วัตถุประสงค์ หัวข้อวิชา ขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลาฝึกอบรมของรายวิชา วิธีการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมาย วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และบรรยากาศการจัดฝึกอบรม และแบบประเมิน ทำเนียบวิทยากรพื้นที่และส่วนกลางจำแนกตามภูมิภาค

กิจกรรมที่ 4 วิพากษ์หลักสูตร

- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในกลุ่มผู้ใช้หลักสูตร เพื่อวิพากษ์และประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย วิทยากร ผู้ร่วมจัดอบรมในภูมิภาค นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานด้านอาเซียน นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาค 1 ครั้ง 2 วัน รวม 62 คน

กิจกรรมที่ 5 วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผลการวิพากษ์หลักสูตร

- นำผลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้วิพากษ์หลักสูตรมาปรับปรุงและจัดทำหลักสูตรที่สมบูรณ์ เป็นหลักสูตรแกนกลางสำหรับพัฒนาบุคลากรภาครัฐผู้ปฏิบัติงานด้านอาเซียนในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย

กิจกรรมที่ 6 ใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามกระบวนการวิจัยใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

- เตรียมพื้นที่เป้าหมายในจังหวัดชายแดนเพื่อเป็นสถานที่จัดอบรมตามหลักสูตรแกนกลางร่วม 6 จังหวัดเป็นเวลา 3 วัน
- จัดอบรมตามหลักสูตร 3 วัน จำนวน 120-140 คนให้แก่บุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน (สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ ตราด จันทบุรี สระแก้ว)

ขั้นประเมินผล

กิจกรรมที่ 7 ติดตามประเมินผลและสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

- ทำการประเมินผลปฏิบัติการเรียนรู้ ระหว่างจัดอบรม สิ้นสุดการอบรมทันทีและสุ่มติดตามผลการปฏิบัติงานและการประสานงานเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาค ผ่านกลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์ภายหลังการอบรม

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ตาราง 14 แผนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

กิจกรรม	ปี พ.ศ. 2557							
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
1.จัดทำรายละเอียดโครงการและเขียนแผนการดำเนินโครงการ	↔							
2.วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	↔							
3.สร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือจากวรรณกรรมและผู้ทรงคุณวุฒิ	↔							
4.สัมภาษณ์ความคาดหวังของผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียนในภูมิภาค และสรุปข้อมูล								
6.สัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในงานอาเซียนของภาครัฐในภูมิภาค	↔							
7.ปรับปรุงแบบสอบถามเพิ่มเติมจากผลการสัมภาษณ์		↔						
8.เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อหาความต้องการจำเป็นจากบุคลากรภาครัฐ		↔						
9.ประมวลผลข้อมูลและเสนอกรอบการพัฒนาบุคลากรภาครัฐของรายกลุ่มจังหวัด			↔					
10.จัดทำร่างหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่เป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์หัวข้อวิชาและขอบเขตเนื้อหาระยะเวลาการฝึกอบรมของรายวิชาวิธีการฝึกอบรมและกลุ่มเป้าหมายของแต่ละหลักสูตร เป็นต้น			↔					
11.จัดประชุมชี้แจงผลการศึกษาเพื่อวิพากษ์หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคและรับฟังข้อเสนอแนะจากจังหวัดชายแดน				↔				
12.จัดทำรายงานผลการประชุมชี้แจงผลการศึกษาส่งสำนักงาน ก.พ. ประกอบด้วย 1) รายงานผลการจัดประชุม 2) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมและ 3) หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่ปรับปรุงหลังประชุม					↔			
13. จัดทำร่างเอกสารส่งสำนักงาน ก.พ. ประกอบด้วย 1) กรอบแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐในบริบทอาเซียน 2) หลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่ปรับปรุง และ 3) รายชื่อที่อยู่สำหรับเตรียมจัดส่งเอกสารเผยแพร่ให้จังหวัดชายแดน					↔			
14. ดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่เป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านให้แก่บุคลากรภาครัฐ จำนวน 3 วัน ไม่น้อยกว่า 120 คน						↔		
15.จัดทำรายงานผลการดำเนินการจัดฝึกอบรมส่ง สำนักงาน ก.พ.							↔	
16.ประเมินผลและสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาค								↔
17.จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์และเอกสารเผยแพร่ทั้งหมด								↔

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว ครั้งนี้ คณะวิจัยได้ออกแบบการศึกษาในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หลักสูตรฝึกอบรม ตามกระบวนการวิจัยโดยเริ่มจากกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อค้นหาปัญหา และความต้องการจำเป็น ด้วยวิธีแบบคู่ขนานทั้งในเชิงปริมาณ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ของจังหวัด และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อนำมาสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้มีประสิทธิผลต่อไป โดยแบ่งผลการศึกษาออกเป็น ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์สร้างหลักสูตร

ตอนที่ 3 ผลการออกแบบหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ในการวิจัยเพื่อค้นหาความต้องการจำเป็นในการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูล 3 วิธีหลัก ได้แก่

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียน ของตัวอย่าง 6 จังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านกับยุทธศาสตร์ของประเทศ
2. ผลการสัมภาษณ์สภาพปัญหา และความคาดหวังที่มีต่อบุคลากรภาครัฐในจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านในการปฏิบัติงานด้านอาเซียน
3. ผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index – PNI) จากผลการสำรวจจากบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของจังหวัดกับยุทธศาสตร์ของประเทศ

เมื่อเปรียบเทียบแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดของ 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านกับเสาหลักของประชาคมอาเซียน พบว่า จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านให้ความสำคัญกับความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ความร่วมมือในด้านสังคมวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) และความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political - Security Community - APSC) โดยแต่ละจังหวัดมีประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนโดยภาพรวมมีดังนี้

1. จังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน คือ

- **ด้านเศรษฐกิจ** มียุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขัน โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและสินค้าเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดสากล
- **ด้านสังคมและวัฒนธรรม** มียุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมให้ร่มเย็นและยั่งยืน โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ และพัฒนาสังคมอยู่ดีมีสุขภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- **ด้านการเมืองและความมั่นคง** มียุทธศาสตร์ด้านการรักษาความมั่นคงชายแดน โดยพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคประชาชน จัดระบบความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในพื้นที่ชายแดน พัฒนาความร่วมมือและผนึกกำลังเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง รวมทั้งพัฒนาความสัมพันธ์ด้านประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา กีฬา การศึกษา สาธารณสุข กับประเทศเพื่อนบ้าน

2. จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน คือ

- **ด้านเศรษฐกิจ** มีประเด็นยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ โดยมีเป้าประสงค์ให้พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าและบริการสู่ประชาคมอาเซียน และยกระดับเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ ทั้งนี้มีกลยุทธ์ด้วยการยกระดับศักยภาพผู้ค้าระหว่างประเทศกลุ่มอาเซียน และพัฒนาช่องทางการสื่อสารและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- **ด้านสังคมและวัฒนธรรม** มียุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีเป้าประสงค์ให้ชาวศรีสะเกษ มีศักยภาพในการแข่งขันสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยสนับสนุนการสื่อสารภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียน และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง
- **ด้านการเมืองและความมั่นคง** มียุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อย โดยมีเป้าประสงค์ให้พลเมืองมีสัมพันธภาพอันดีกับประเทศในกลุ่มอาเซียน และเกิดความสมานฉันท์ในชุมชนและสังคม ด้วยการพัฒนาเครือข่ายร่วมพิทักษ์พื้นที่เขตหลังหมู่บ้านตามแนวชายแดน ส่งเสริมสัมพันธภาพกับประเทศกลุ่มอาเซียน และเสริมสร้างความรู้การไกล่เกลี่ยพิพาทสู่ชุมชน

3. จังหวัดบุรีรัมย์ มีจุดแข็งในการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน คือ

- **ด้านเศรษฐกิจ** มียุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมขอมและผู้นำด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย โดยมีเป้าประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและผู้นำด้านสินค้าเกษตรปลอดภัย

- **ด้านสังคมและวัฒนธรรม** มียุทธศาสตร์ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต เพื่อให้คนบุรีรัมย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี ร่มเย็น และเป็นสุข โดยมีเป้าประสงค์ให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนเข้มแข็งตามวิถีพอเพียง และรักษาอัตลักษณ์ของตนเอง

- **ด้านการเมืองและความมั่นคง** มียุทธศาสตร์ด้านรักษาความมั่นคงและความสงบ โดยมีเป้าประสงค์ให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีแผนความมั่นคงภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีของประชาชน ด้วยพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน และพัฒนาความมั่นคงตามแนวชายแดน

4. จังหวัดตราด มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนคือ

- **ด้านเศรษฐกิจ** มียุทธศาสตร์พัฒนาระบบโลจิสติกส์โครงข่ายคมนาคม และระบบการผ่านแดนทั้งการตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากรเพื่อสนับสนุนให้ตราดเป็นประตูการค้าระหว่างประเทศ โดยมีเป้าประสงค์ให้จังหวัดตราดเป็นประตูการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงใต้สู่ประเทศกัมพูชาและอินโดจีนด้วย 1) การพัฒนาและสนับสนุนให้มีบริการขนส่งโลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน 2) พัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนและส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและอินโดจีนเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3) เสริมสร้างความรู้ด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในการรองรับประชาคมอาเซียน

- **ด้านสังคมและวัฒนธรรม** มียุทธศาสตร์พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคมให้เพียงพอ รวมทั้งรักษาวัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อให้เมืองตราดน่าอยู่และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีเป้าประสงค์ 1) สังคมมีความรัก ความสามัคคี ร่วมมือ ร่วมใจในการพัฒนาท้องถิ่นโดยยึดหลักประชาธิปไตยตามวิถีตราด และ 2) ครอบครัวอบอุ่น มีภูมิคุ้มกันทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการรักษาและสืบทอดประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ด้วย 1) เสริมสร้างความเข้าใจ ความเข้มแข็งในการพัฒนาพื้นที่ด้วยวิถีตราด โดยยึดหลักประชาธิปไตย 2) ส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี 3) ส่งเสริมให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสมีสิทธิและบทบาททางสังคม 4) ส่งเสริมวัด บ้าน โรงเรียน และชุมชน ให้ยึดหลักธรรมทางศาสนา และมีภูมิคุ้มกันทางสังคม 5) ส่งเสริมการเชื่อมโยงมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อสืบทอดวิถีตราด 6) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนได้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม 7) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต และ 8) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้กับประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

- **ด้านการเมืองและความมั่นคง** มียุทธศาสตร์เสริมสร้างการรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนและชายฝั่งทะเล รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติ โดยมีเป้าประสงค์พื้นที่ตามแนวชายแดน ชายฝั่งทะเล พื้นที่หมู่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียงมีความสงบเรียบร้อย ด้วย 1) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนตระหนัก และมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงภายใน 2) เสริมสร้างความร่วมมือของหมู่บ้านตามแนวชายแดนทะเลเพื่อป้องกันปัญหาการสัญจรข้ามแดนหลบหนีเข้าเมือง ปัญหายาเสพติด และการกระทำผิดกฎหมาย และ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติ

5. จังหวัดจันทบุรี มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนคือ

- **ด้านเศรษฐกิจ** มียุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนและวัฒนธรรมสู่ประชาคมอาเซียน ยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศกลุ่มอาเซียน

- **ด้านสังคมและวัฒนธรรม** มียุทธศาสตร์ยกระดับคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าประสงค์เพื่อลดระดับความรุนแรงและลดผลกระทบต่อความมั่นคงและความสงบสุขจากปัญหายาเสพติด

6. จังหวัดสระแก้ว มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนคือ

- **ด้านเศรษฐกิจ** มียุทธศาสตร์ประตูสู่อินโดจีน โดยมีเป้าประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางรองรับและกระจายสินค้าสู่อินโดจีนและจังหวัดใกล้เคียง ด้วยกลยุทธ์ 1) การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน 2) การพัฒนาระบบ Logistics 3) การพัฒนาการค้าตลาดชายแดน และ 4) การเพิ่มประสิทธิภาพการผ่านแดน

- **ด้านการเมืองและความมั่นคง** มียุทธศาสตร์เมืองงามชายแดนบูรพา โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยกลยุทธ์ 1) การเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนและความปลอดภัยในชีวิต และ 2) การพัฒนาความร่วมมือระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน

จากผลการทบทวนยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และวิเคราะห์ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ของจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว (ตาราง 10) พบว่า ยุทธศาสตร์ของจังหวัดที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุดคือ **ด้านเศรษฐกิจ** โดยมีเป้าประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางเครือข่ายการค้าและกระจายสินค้าสู่ชายแดนโดยการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันการพัฒนาระบบ Logistics และการพัฒนาการค้าตลาดชายแดน ส่วน**ด้านการเมืองและความมั่นคง** และ**ด้านสังคมและวัฒนธรรม** มีความสอดคล้องในลำดับเท่ากัน ซึ่งด้านการเมืองและความมั่นคง มีเป้าประสงค์เพื่อสร้างความสมานฉันท์ จัดการแผนความมั่นคงภายใต้ความเข้มแข็ง และพัฒนาความมั่นคงและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่วน

ด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยมีเป้าประสงค์เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดี และสนับสนุนการสื่อสารภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียน

ตาราง 15 ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก

ความร่วมมือด้านอาเซียน	ประเด็นยุทธศาสตร์	จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน					
		สุรินทร์	ศรีสะเกษ	บุรีรัมย์	ตราด	จันทบุรี	สระแก้ว
ด้านเศรษฐกิจ	เพื่อเป็นศูนย์กลางเครือข่ายการค้าและกระจายสินค้าสู่ชายแดนโดยการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันการพัฒนาระบบ Logistics และการพัฒนาการค้าตลาดชายแดน	/	/	/	/	/	/
ด้านสังคมวัฒนธรรม	เสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดี และสนับสนุนการสื่อสารภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียน	/	/	/	/	/	
ด้านการเมืองและความมั่นคง	สร้างความสมานฉันท์ จัดการแผนความมั่นคงภายใต้ความเข้มแข็ง และพัฒนาความมั่นคงและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	/	/	/	/		/

ผลการสัมภาษณ์สภาพปัญหาและความคาดหวังที่มีต่อบุคลากรภาครัฐในจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านในการปฏิบัติงานด้านอาเซียน

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในกลุ่มผู้บริหารที่กำกับงานด้านอาเซียน ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มงานด้านอาเซียน หัวหน้ากลุ่มงานด้านความมั่นคง และหัวหน้ากลุ่มงานด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย รวมทั้งเจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในงานอาเซียนทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น รองประธานอุตสาหกรรมจังหวัด และกรรมการหอการค้าและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงของการจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัดที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนและการนำไปใช้สู่การปฏิบัติ

การจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัดที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนในปัจจุบันส่วนใหญ่มีแผนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนที่จะพัฒนาบุคลากรต่างๆ ซึ่งในแต่ละจังหวัดมีความพร้อมอยู่แล้ว เมื่อมีแผนแล้วสามารถนำมาปฏิบัติมีความเป็นไปได้สูงในระดับพื้นที่ที่มีความกระตือรือร้น โดยเฉพาะจังหวัดติดชายแดน แต่ยังไม่ได้บูรณาการในเชิง

มีอาชีพ อาจมีอุปสรรคจากเหตุการณ์ทางการเมืองทำให้การดำเนินงานล่าช้า แผนบางที่ทำแล้วก็อาจจะไม่ได้นำไปใช้จริง

2. สภาพที่เป็นจริงในด้านการเตรียมพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน NGO ของไทยในเวทีประชาคมอาเซียน และความพร้อมหรือสมรรถนะเพื่อการทำงานในประชาคมอาเซียนของข้าราชการไทยใน ส่วนภูมิภาค

มุมมองเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในภาครัฐ แบ่งออกเป็น 2 มุมมอง ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งมองว่าประเทศไทยยังเตรียมความพร้อมไม่มาก ควรจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ที่กระจายไปถึงประชาชนทั่วประเทศ การให้ความรู้ที่ทั่วถึง เรื่องของภาษามีความสำคัญมากในการที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเรียนรู้รากเหง้าของแต่ละประเทศ สมรรถนะของข้าราชการต้องมีคือ เรื่องการสื่อสารการใช้ภาษา ภูมิหลังรากเหง้าของประเทศเพื่อนบ้าน และการเจรจาต่อรอง โดยไม่เอาเปรียบประเทศอื่น และการเปลี่ยนทัศนคติที่คนไทยมีต่อประเทศเพื่อนบ้านโดยมองว่าเค้าด้อยกว่า

ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งมองว่า ประเทศไทยมีความพร้อมสูงและมีความกระตือรือร้น ในระดับต้น ๆ ของประเทศในอาเซียน เช่น การทำความรู้จักประวัติความเป็นมา การทำธงอาเซียน เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความกระตือรือร้นระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับหน่วยงานเอกชนคิดว่า ต่างกันที่ระดับความเข้มข้น โดยธรรมชาติขององค์กรเอกชน มีความกระตือรือร้นมาก เพราะเป็นหน่วยงานเชิงธุรกิจ ส่วนหน่วยงานราชการมีข้อแตกต่างตรงที่โครงสร้างกระทรวง เนื่องจากผู้บริหารกำลังเกษียณอายุราชการ ดังนั้น ความกระตือรือร้นในระดับผู้บริหารอาจไม่มาก ผู้บริหารอาจไม่เมินเฉยแต่ไม่กระตือรือร้นและขาดวิสัยทัศน์ที่จะวางแผนไปข้างหน้า หากจะต้องจัดฝึกอบรมข้าราชการ ควรไปเน้นหนักข้าราชการที่กำลังจะก้าวขึ้นใหม่หรือที่ยังมีอายุราชการน้อย

3. ลักษณะของข้าราชการไทยที่ทำงานติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของข้าราชการไทยที่ต้องทำงานติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ผู้ให้ข้อมูลมองว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ในเนื้องานตามตำแหน่งของตนเองอยู่แล้ว ส่วนสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานไม่รู้คือ นโยบายของประเทศเพื่อนบ้าน มุมมองของนักการทูต การติดต่อกับต่างประเทศ ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานควรมีวิธีการเจรจาทางการทูต การติดต่อกันระหว่างประเทศควรมีความเป็นสากลในการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนั้นควรรู้ถึงการแพร่ระบาดของยาเสพติด รู้ถึงโครงสร้างแต่ละประเทศ รู้ประเภทของยา กลุ่มที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด จะเน้นที่เรื่องของยาเสพติด หรือมีทักษะการสังเกต ทำหน้าที่วิเคราะห์ปัญหา การวิเคราะห์นโยบาย และส่งข้อมูลกลับมาอย่างส่วนกลาง ส่วนผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในงานด้านอาเซียนได้เสนอแนะว่าข้าราชการในส่วนภูมิภาคควรได้รับการพัฒนาด้านภาษา สังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ การเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือความร่วมมือของกลุ่มอาเซียน การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเกี่ยวกับอาเซียน

คุณลักษณะของข้าราชการไทยในแต่ละกระทรวงที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับอาเซียน เช่น กระทรวงมหาดไทย ควรจะต้องเปลี่ยนมุมมองในการทำงาน ต้องเน้นการให้บริการไม่เน้นใช้กฎหมายบังคับเพื่อเอาประโยชน์จากคนอื่น ส่วนศุลกากร ต้องเป็นมิตร และอำนวยความสะดวก เจ้าหน้าที่ต้องซื่อสัตย์สุจริต สำหรับ ทหารและตำรวจตามบริเวณชายแดนที่มีหน้าที่ปกป้องรักษาต้องมีจิตบริการ ดูแลชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศ ไม่ควรข่มขู่

4. วิธีการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับข้าราชการในส่วนภูมิภาคเป็นเวลา 3 วัน เพื่อสร้างให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในอนาคตในการทำงานด้านอาเซียนร่วมกัน

เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีลักษณะให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการศึกษาดูงาน ทั้งนี้ต้องมีสิ่งจูงใจในการอบรม เช่น การขึ้นเงินเดือน หรือการเลื่อนตำแหน่ง เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาได้จริง โดยเฉพาะกลุ่มระดับชำนาญการ สิ่งที่ได้อบรมมาต้องสามารถนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างเส้นทางการประกอบอาชีพ (Career path) นอกจากนี้ควรมีกิจกรรมการพูดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายด้านอาเซียน โดยแบ่งเป็นทีมขนาดเล็ก หรือให้ทุนอาเซียนสำหรับข้าราชการไปศึกษาดูงานในประเทศสมาชิกอาเซียน แล้วนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาถ่ายทอดให้กับบุคลากรในหน่วยงาน สำหรับหัวข้อในการอบรม ควรมีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงเครือข่ายที่ดีต่อกันระหว่างผู้เข้ารับการอบรม และควรมีกิจกรรมแทรกระหว่างการอบรมเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการอบรม

สำหรับเนื้อหาของอบรมควรมีลักษณะที่เป็นรูปธรรมที่ประกอบด้วยประเด็นความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน กฎหมายเกี่ยวกับอาเซียน การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าการลงทุน เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีแนวปฏิบัติที่นำเสนอให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบว่าเมื่อเข้าสู่อาเซียนแล้วจะเกิดอะไรขึ้น ต้องทำอะไรบ้าง เพื่อเตรียมตัวได้ถูก โดยพูดหรือบรรยายให้เห็นเป็นรูปธรรม เช่น กรณีงานทะเบียนมรณะบัตร หากผู้แจ้งเป็นคนต่างชาติ เจ้าหน้าที่จะทำอย่างไร เป็นความรับผิดชอบของส่วนใด หรือใครจะรับแจ้งการเกิดตายของคนต่างชาติ

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาด้านอาเซียนของพื้นที่จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ควรเริ่มจากงานราชการ ควรให้ความรู้กับทุกสถานประกอบการทุกระดับ ทั้งขนาดครัวเรือนจนถึงขนาดใหญ่ ให้ได้รับความรู้ทุกเสาหลัก และควรเจาะเสาหลักที่สถานประกอบการนั้นๆ สนใจเป็นพิเศษหรือเกี่ยวข้องโดยตรง ควรพัฒนาเรื่อง ภาษา วัฒนธรรม กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อปฏิบัติและให้ความรู้แก่ประชาชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ และบุคลากรภาครัฐที่ควรได้รับการพัฒนาด้านอาเซียนคือ ผู้ทำงานด้านศุลกากร กรมสรรพสามิต เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index – PNI) จากผลการสำรวจจากบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

จากการพิจารณาผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมจากแบบสอบถามด้านความรู้จำนวน 28 ข้อ ด้านทัศนคติ จำนวน 11 ข้อ ด้านทักษะจำนวน 28 ข้อ และด้านบรรยากาศในการทำงาน 6 ข้อ โดยพิจารณาจากการจัดลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) ที่ได้มาจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังลบด้วยคะแนนเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน แล้วหารด้วยคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวัง โดยมีค่าดัชนีที่เข้าใกล้ 1 แสดงว่า เป็นเนื้อหาที่ควรกำหนดไว้ในหัวข้อหรือรายวิชาที่ควรจัดไว้ในหลักสูตรตามลำดับ ดังตาราง

ตาราง 16 ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้านความรู้ ทัศนคติ และทักษะที่จำเป็น

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
ด้านความรู้					
1. กฎหมายด้านอาเซียนสำหรับข้าราชการ	2.380	0.925	3.868	0.856	0.385
2. ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นงานด้านอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน	2.500	0.852	3.842	0.804	0.349
3. เทคนิคเจรจาต่อรองกับผู้ปฏิบัติงานราชการในอาเซียน	2.406	0.878	3.669	0.917	0.344
4. จิตวิทยาเพื่อบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน	2.444	0.877	3.726	0.822	0.344
5. การเผชิญปัญหาและการปรับตัวของการบริหารงานจังหวัดและท้องถิ่นไทยให้เท่าทันอาเซียน	2.526	0.778	3.850	0.860	0.344
6. จิตวิทยาความมั่นคงจากการเปิดเสรีอาเซียน	2.429	0.863	3.696	0.811	0.343
7. การรู้เท่าทันยุทธศาสตร์ตามระเบียบเศรษฐกิจชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน	2.511	0.857	3.808	0.910	0.341
8. การประยุกต์แนวคิดทฤษฎีแบบไทยเพื่อสร้างความมั่นคงและความอยู่รอดในระบบทุนนิยมอาเซียน	2.523	0.830	3.816	0.864	0.339
9. ตลาดการศึกษาอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน	2.647	0.821	3.959	0.778	0.331
10. กรอบความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างจังหวัดกับเมืองในประเทศเพื่อนบ้านชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.590	0.843	3.857	0.904	0.328
11. อาชีพ/งานที่ต้องเร่งพัฒนาในกลุ่มพื้นที่จังหวัด/ในจังหวัดท่านเพื่อรองรับการขยายฐานเศรษฐกิจอาเซียน	2.613	0.808	3.872	0.877	0.325
12. เส้นทางพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นไทยสู่เพื่อนบ้านอาเซียน	2.681	0.886	3.970	0.890	0.325
13. ความพร้อมในการทำงานด้านอาเซียนของประเทศไทยเมื่อเทียบเคียงกับประเทศสมาชิกอาเซียน	2.620	0.749	3.868	0.717	0.323
14. การพัฒนาการคิดอย่างไทยสู่การคิดอย่างอาเซียน	2.620	0.788	3.857	0.783	0.321
15. ระบบโลจิสติกส์อาเซียนสู่โอกาสทางเศรษฐกิจกับคุณภาพชีวิตของคนไทยในจังหวัดและระหว่างประเทศใกล้เคียง	2.575	0.836	3.786	0.888	0.320
16. การสร้างนวัตกรรมสินค้า/บริการ/ลงทุน/แรงงานระดับจังหวัดของ	2.609	0.799	3.831	0.897	0.319

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
ท่านเพื่อความเข้มแข็งของไทยในเวทีอาเซียน					
17. Road Map ในการแก้ปัญหาและเส้นทางการค้าที่ผิดกฎหมายตามแนวชายแดนที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตท้องถิ่น	2.587	0.937	3.793	0.910	0.318
18. การเท่าทันปัญหาสาธารณสุขไทยกับการเปิดเสรีอาเซียน	2.711	0.925	3.914	0.794	0.307
19. หลักธรรมสากลเพื่อการทำงานกับประเทศเพื่อนบ้าน	2.684	0.872	3.872	0.819	0.307
20. ความก้าวหน้าในงานสาธารณสุขไทยและอาเซียน	2.722	0.939	3.884	0.814	0.299
21. การค้า/การบริการ/การลงทุน/การเคลื่อนย้ายแรงงานของจังหวัดสู่ประเทศอาเซียน	2.744	0.892	3.906	0.879	0.297
22. เส้นพัฒนาธรรม/สินค้าของจังหวัดสู่เศรษฐกิจอาเซียน	2.838	0.911	4.023	0.810	0.294
23. สภาพปัจจุบันและแนวโน้มโครงการลงทุนของภาครัฐและเอกชนในจังหวัดที่ท่านอยู่กับประเทศเพื่อนบ้าน	2.752	0.872	3.887	0.854	0.292
24. การนำนโยบายและกลยุทธ์ด้านอาเซียนของประเทศและจังหวัดมาใช้ในการปฏิบัติงานราชการในจังหวัดของท่าน	2.688	0.794	3.790	0.778	0.291
25. ปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่จากการเปิดเสรีอาเซียน	2.617	0.913	3.669	0.888	0.287
26. วิสัยทัศน์ของอาเซียน ของไทยและรายจังหวัดเพื่อการแข่งขันและความร่วมมือในเวทีอาเซียนของจังหวัดท่าน	2.722	0.780	3.811	0.813	0.286
27. ความอ่อนไหวทางการเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน	2.782	0.926	3.707	0.926	0.249
28. ความอ่อนไหวต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยกับเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.835	0.839	3.681	0.971	0.230
ด้านทัศนคติ					
1. ความเข้าใจในความเชื่อและค่านิยมที่ต่างกันระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดท่าน	2.744	0.866	3.861	0.721	0.289
2. การสร้างจิตสำนึกร่วมความรับผิดชอบของประชาชนไทยในฐานะพลเมืองอาเซียน	2.895	0.888	4.019	0.822	0.28
3. รู้สึกท้าทายกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ในการทำงานอาเซียน	2.891	0.911	3.981	0.724	0.274
4. การเรียนรู้ความสำเร็จที่นำภัยออกจากประวัติศาสตร์/บุคคลสำคัญของประเทศเพื่อนบ้าน	2.808	0.867	3.865	0.740	0.273
5. แนวความคิดในระดับสากล (Global Mindset)	2.887	0.848	3.947	0.760	0.269
6. การยอมรับคุณค่าของสันติภาพ เพื่อสร้างความมั่นคงของประชาชนในชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน	2.944	0.96	4.011	0.779	0.266
7. ความคิดเชิงบวกต่อเพื่อนบ้านอาเซียนโดยไม่ยึดติดอดีต	2.906	0.857	3.947	0.765	0.264
8. การเห็นคุณค่าด้านวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.970	0.927	4.038	0.741	0.264
9. การยอมรับคุณค่า ค่านึงถึงสิทธิมนุษยชนอาเซียน	2.959	0.925	4.004	0.760	0.261
10. ความสำคัญของการพึ่งพาซึ่งกันและกันและการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้าน	3.004	0.934	4.034	0.774	0.255

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
11. การเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของคนจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.970	0.935	3.989	0.831	0.255
ด้านทักษะ					
1. ทักษะการใช้ภาษาเพื่อนบ้านในการทำงานกับเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.361	0.942	3.899	0.972	0.394
2. ทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานอาเซียนของข้าราชการ	2.376	0.874	3.917	0.932	0.393
3. เทคนิคเชื่อมโยงงานอาเซียนกับความก้าวหน้าในงาน	2.361	0.897	3.853	0.858	0.387
4. ทักษะการสร้างเครือข่ายการทำงานตามแนวชายแดน	2.338	0.872	3.797	0.862	0.384
5. เทคนิคบริหารความเสี่ยงในการทำงานอาเซียน	2.320	0.886	3.767	0.918	0.384
6. เทคนิคการทำงานข้ามวัฒนธรรมและท่ามกลางความหลากหลายวัฒนธรรมอาเซียนอย่างสันติ	2.376	0.895	3.808	0.836	0.376
7. ทักษะบริหารจัดการภัยพิบัติแห่งอาเซียนและจังหวัด	2.414	0.908	3.831	0.841	0.370
8. เทคนิคการประสานงานกับบุคลากรของหน่วยงานในประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.432	0.966	3.853	0.863	0.369
9. ทักษะการให้บริการราชการอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ร่วมกับออฟไลน์อย่างมีมาตรฐานอาเซียนและสากล	2.459	0.882	3.895	0.822	0.369
10. ทักษะภาวะผู้นำในบริบทอาเซียนและบริบทนานาชาติ	2.425	0.909	3.838	0.806	0.368
11. ทักษะการทำวิจัยชุมชนเพื่อสร้างความได้เปรียบคู่เจรจาการค้า/บริการ/การลงทุน/การใช้แรงงานกับเพื่อนบ้าน	2.414	0.920	3.820	0.818	0.368
12. ทักษะการทำงานแบบบูรณาการสหสาขาอาชีพของข้าราชการไทยและข้าราชการในประเทศอาเซียน	2.436	0.863	3.853	0.863	0.368
13. ทักษะจำเป็นต่องานอาเซียน เช่น ความเป็นมืออาชีพในงาน (Professional) ความเป็นสากล (International) เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่ดี (Facilitator) และอื่นๆ	2.511	0.874	3.932	0.866	0.361
14. เทคนิคการบริหารจัดการข้อมูลของจังหวัดเพื่อนำเสนอทางเลือกที่ดึงดูดการลงทุน/ท่องเที่ยวของชาติอาเซียน	2.474	0.847	3.868	0.878	0.361
15. ทักษะการออกแบบกิจกรรมโครงการเพื่อแก้ปัญหาในการทำงานอาเซียนในภูมิภาค	2.429	0.876	3.797	0.836	0.360
16. ทักษะบริการในงานราชการที่เน้นประชาชนอาเซียนเป็นศูนย์กลางบนฐานพหุวัฒนธรรมที่หลากหลาย	2.417	0.826	3.771	0.826	0.359
17. การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดเพื่อพร้อมรับวิกฤตจากผลกระทบเชิงลบของการเปิดเสรีอาเซียน	2.447	0.881	3.820	0.841	0.359
18. แนวทางปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียนของข้าราชการในส่วนภูมิภาค	2.500	0.865	3.861	0.864	0.352
19. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนไทยในท้องถิ่นบนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมอาเซียน	2.508	0.857	3.865	0.808	0.351
20. การสร้างพลังใจเพื่อก่อเกิดชุมชนแห่งปัญญาของจังหวัดในการ	2.493	0.878	3.838	0.820	0.351

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
เตรียมพร้อมรับแข่งขันในเวทีอาเซียน					
21. เทคนิคการถ่ายทอด/การสอนแนะ/การสร้างแรงบันดาลใจเพื่อบริหารจัดการงานอาเซียนให้มีประสิทธิภาพ	2.519	0.857	3.868	0.811	0.349
22. แนวทางส่งเสริมและฟื้นฟูทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดอย่างยั่งยืนเพื่อการบริการและการลงทุนข้ามพรมแดน	2.530	0.847	3.865	0.794	0.345
23. เทคนิคการสร้างบรรยากาศกัลยาณมิตรเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน	2.579	0.883	3.914	0.817	0.341
24. ความหยุดยั้งต่อการใช้ชีวิตและการทำงานอาเซียน	2.511	0.839	3.812	0.835	0.341
25. เทคนิคการเจรจาเพื่อยุติความขัดแย้ง เพิ่มความร่วมมือและสร้างผลประโยชน์ร่วมกันในอาเซียน	2.538	0.829	3.842	0.790	0.340
26. เทคนิคการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อความร่วมมือในการทำงานร่วมกันในประชาคมอาเซียน	2.579	0.905	3.880	0.782	0.335
27. เทคนิคการสร้างเชื่อมั่นให้กับประชาชนไทยให้ยอมรับการปรับตัวต่อการแข่งขันในเวทีอาเซียน	2.605	0.863	3.861	0.842	0.325
28. เทคนิคการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีและความอบอุ่นต่อคนในประเทศอาเซียน	2.782	0.775	3.902	0.725	0.287
ด้านบรรยากาศการทำงาน					
1. หน่วยงานภาคีเครือข่ายในการทำงานด้านอาเซียน ที่ท่านรู้จักสามารถขอความร่วมมือได้อย่างสะดวกใจ	2.410	0.843	3.816	0.851	0.368
2. การศึกษาดูงานในหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่ประสบความสำเร็จในงานด้านอาเซียนของจังหวัดที่ท่านอยู่	2.395	0.914	3.771	0.913	0.365
3. หน่วยงานของท่านมีการถ่ายทอดนโยบาย กลยุทธ์และตัวชี้วัดสู่การทำงานด้านอาเซียนไว้อย่างชัดเจน	2.414	0.874	3.767	0.881	0.359
4. การสนับสนุนของหน่วยงาน เพื่อให้บุคลากรเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอาเซียน	2.617	0.853	3.876	0.862	0.325
5. บรรยากาศในที่ทำงานท่านเอื้อต่อการทำงานอาเซียน	2.598	0.838	3.805	0.851	0.317
6. ผู้บริหารท่านมีความรู้และพร้อมต่อการทำงานอาเซียน	2.737	0.850	3.951	0.820	0.307

จากตาราง 16 จะเห็นว่าบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคของ 6 จังหวัดพิเศษที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว มีความต้องการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในประเด็นย่อยๆ ของด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านทัศนคติ และด้านบรรยากาศในการทำงานมาน้อยแตกต่างกัน ดังนั้น ในการกำหนดประเด็นหัวข้อรายวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต ผู้วิจัยจึงดำเนินการกำหนดหัวข้อรายวิชาจากข้อมูล 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนแรก ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการ

ฝึกอบรมโดยใช้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) ส่วนที่สอง เป็นข้อมูลจากการสังเคราะห์ยุทธศาสตร์ ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดพิเศษที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และส่วนที่สาม เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการทำงานอาเซียนของภาครัฐ

สำหรับวิธีการกำหนดหัวข้อรายวิชาจากข้อค้นพบส่วนแรกที่พิจารณาจากความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมโดยใช้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) นั้น ผู้วิจัยนำค่าดัชนี PNI รายด้านเป็นเกณฑ์เลือกประเด็นย่อย (ตาราง 20) ดังนี้ ค่าดัชนี PNI ของด้านทักษะ เท่ากับ 0.359 ค่าดัชนี PNI ของด้านบรรยากาศในการทำงาน เท่ากับ 0.340 ค่าดัชนี PNI ของด้านความรู้ เท่ากับ 0.316 และค่าดัชนี PNI ของด้านทัศนคติ เท่ากับ 0.268 ซึ่งหมายความว่า รายข้อใดของด้านทักษะ ด้านบรรยากาศในการทำงาน ด้านความรู้ และด้านทัศนคติ มีค่าดัชนี PNI มากกว่าหรือเท่ากับค่าดัชนี PNI ของแต่ละด้าน จะถูกนำมากำหนดเป็นหัวข้อรายวิชา หลังจากคัดเลือกประเด็นย่อยในแต่ละด้านได้แล้ว ผู้วิจัยจึงจัดหมวดหมู่ของประเด็นย่อยที่คล้ายกันไว้เป็นเรื่องเดียวกัน ดังนี้

ด้านทักษะ แบ่งออกเป็น หัวข้อภาษา หัวข้อเทคนิคการทำงานและการบริหารงาน และหัวข้อการเป็นผู้นำ

ด้านความรู้ แบ่งออกเป็น หัวข้อเศรษฐกิจ หัวข้อการเมืองและความมั่นคง และหัวข้อสังคมและวัฒนธรรม

ด้านทัศนคติ แบ่งออกเป็น หัวข้อการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน และหัวข้อการรู้เท่าทันอาเซียน

ผลการพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของจังหวัด และผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นประเด็นหัวข้อเพื่อการพัฒนาได้ดังตาราง 17

ตาราง 17 ความสอดคล้องของแหล่งความต้องการจำเป็นที่นำไปสู่ประเด็นหัวข้อที่ใช้ในการฝึกอบรม

ความสอดคล้องของแหล่งข้อมูลที่กำหนดความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม			
ผลการทบทวนวรรณกรรม	ผลวิเคราะห์ยุทธศาสตร์	ผลการสัมภาษณ์	ผลความต้องการจำเป็น จากค่าดัชนีความต้องการจำเป็น(PNI) ที่ได้จากการสำรวจจากบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก
หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค (Capacity Building for Provincial Public Service)	1. ศูนย์กลางและเครือข่ายการค้าและการกระจายสินค้าสู่ชายแดน 2. ระบบโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงอาเซียน 3. การค้าตลาดชายแดน	1. ความท้าทายในการเรียนรู้และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ 2. การทำงานที่เน้นอาเซียนเป็นศูนย์กลาง 3. การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง	1. กฎหมายด้านอาเซียนสำหรับข้าราชการ 2. ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นงานด้านอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน 3. เทคนิคเจรจาต่อรองกับผู้ปฏิบัติงานราชการในอาเซียน 4. จิตวิทยาเพื่อบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน 5. การเผชิญปัญหาและการปรับตัวของการ

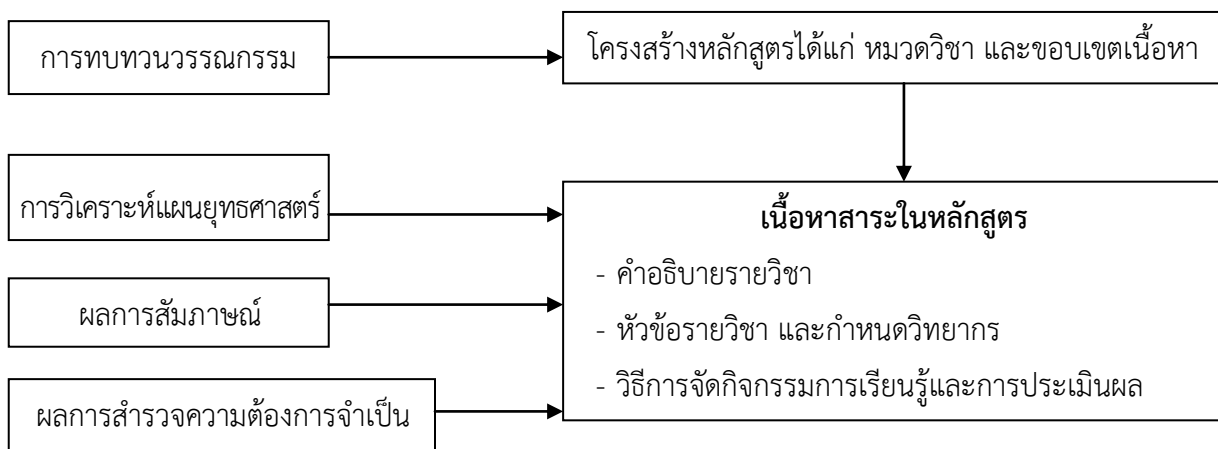
ความสอดคล้องของแหล่งข้อมูลที่กำหนดความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม			
ผลการทบทวนวรรณกรรม	ผลวิเคราะห์ยุทธศาสตร์	ผลการสัมภาษณ์	ผลความต้องการจำเป็น จากค่าดัชนีความต้องการจำเป็น(PNI) ที่ได้จากการสำรวจจากบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
		4. การบริการราชการแนวใหม่ 5. เจรจาต่อรองในงานราชการอาเซียน	บริหารงานจังหวัดและท้องถิ่นไทยให้เท่าทันอาเซียน 6. จิตวิทยาความมั่นคงจากการเปิดเสรีอาเซียน 7. การรู้เท่าทันยุทธศาสตร์ตามระเบียบเศรษฐกิจชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน 8. การประยุกต์แนวคิดทฤษฎีแบบไทยเพื่อสร้างความมั่นคงและความอยู่รอดในระบบทุนนิยมอาเซียน 9. ตลาดการศึกษาอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน 10. กรอบความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างจังหวัดกับเมืองในประเทศเพื่อนบ้านชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน 11. อาชีพ/งานที่ต้องเร่งพัฒนาในกลุ่มพื้นที่จังหวัด/ในจังหวัดท่านเพื่อรองรับการขยายฐานเศรษฐกิจอาเซียน 12. เส้นทางพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นไทยสู่เพื่อนบ้านอาเซียน 13. ความพร้อมในการทำงานด้านอาเซียนของประเทศไทยเมื่อเทียบเคียงกับประเทศสมาชิกอาเซียน 14. การพัฒนาการคิดอย่างไทยสู่การคิดอย่างอาเซียน 15. ระบบโลจิสติกส์อาเซียนสู่โอกาสทางเศรษฐกิจกับคุณภาพชีวิตของคนไทยในจังหวัดและระหว่างประเทศใกล้เคียง 16. การสร้างนวัตกรรมสินค้า/บริการ/ลงทุน/แรงงานระดับจังหวัดของท่านเพื่อความเข้มแข็งของไทยในเวทีอาเซียน 17. Road Map ในการแก้ปัญหาและเส้นทางการค้าที่ผิดกฎหมายตามแนวชายแดนที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตท้องถิ่น
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทัน	1. สร้างความอุ่นใจและมั่นคงในพื้นที่	1. การรู้เท่าทันยุทธศาสตร์และ	1. ความเข้าใจในความเชื่อและค่านิยมที่ต่างกันระหว่างคนไทยกับคนในประเทศ

ความสอดคล้องของแหล่งข้อมูลที่กำหนดความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม			
ผลการทบทวนวรรณกรรม	ผลวิเคราะห์ ยุทธศาสตร์	ผลการสัมภาษณ์	ผลความต้องการจำเป็น จากค่าดัชนี ความต้องการจำเป็น(PNI) ที่ได้จากการ สำรวจจากบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก
อาเซียน (ASEAN Mind and Literacy)	และผู้มาเยือน 2. การเสริมสร้าง ความสมานฉันท์ และความสัมพันธ์ อันดีกับประเทศ เพื่อนบ้าน	วัฒนธรรมของ ประเทศเพื่อน บ้าน 2. ปัญหารูปแบบ ใหม่ในภูมิภาค จากเสรีอาเซียน 3. หลักธรรมสากลใน งานอาเซียน	เพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดท่าน 2. การสร้างจิตสำนึกร่วมความรับผิดชอบ ของประชาชนไทยในฐานะพลเมือง อาเซียน 3. รู้สึกทำทหายกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ในการ ทำงานอาเซียน 4. การเรียนรู้ความสำเร็จที่น่ายกย่องจาก ประวัติศาสตร์/บุคคลสำคัญของประเทศ เพื่อนบ้าน 5. แนวความคิดในระดับสากล (Global Mindset)
หมวดวิชา 3 ทักษะการ ขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคม อาเซียน (Policy driven skill to ASEAN)	1. การพัฒนาคนและ สังคมแห่งการเรียนรู้ ภายใต้พหุ วัฒนธรรม 2. การปรับตัวที่ก้าว ทันกาเปลี่ยนแปลง 4. การเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม และวัฒนธรรม	1. อาชีพ/งานที่ต้อง เร่งพัฒนาในกลุ่ม พื้นที่ 2. การบริการ ราชการทาง ออนไลน์	1. ทักษะการใช้ภาษาเพื่อนบ้านในการ ทำงานกับเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับ จังหวัดของท่าน 2. ทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานอาเซียน ของข้าราชการ 3. เทคนิคเชื่อมโยงงานอาเซียนกับ ความก้าวหน้าในงาน 4. ทักษะการสร้างเครือข่ายการทำงานตาม แนวชายแดน 5. เทคนิคบริหารความเสี่ยงในการทำงาน อาเซียน 6. เทคนิคการทำงานข้ามวัฒนธรรมและ ท่ามกลางความหลากหลายวัฒนธรรม อาเซียนอย่างสันติ 7. ทักษะบริหารจัดการภัยพิบัติแห่งอาเซียน และจังหวัด 8. เทคนิคการประสานงานกับบุคลากรของ หน่วยงานในประเทศเพื่อนบ้านที่มี ชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน 9. ทักษะการให้บริการราชการอิเล็กทรอนิกส์ คออนไลน์ร่วมกับออฟไลน์อย่างมี มาตรฐานอาเซียนและสากล 10. ทักษะภาวะผู้นำในบริบทอาเซียนและ

ความสอดคล้องของแหล่งข้อมูลที่กำหนดความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม			
ผลการทบทวนวรรณกรรม	ผลวิเคราะห์ยุทธศาสตร์	ผลการสัมภาษณ์	ผลความต้องการจำเป็น จากค่าดัชนีความต้องการจำเป็น(PNI) ที่ได้จากการสำรวจจากบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
			บริบทนานาชาติ 11. ทักษะการทำวิจัยชุมชนเพื่อสร้างความได้เปรียบคู่แข่งจากการค้า/บริการ/การลงทุน/การใช้แรงงานกับเพื่อนบ้าน 12. ทักษะการทำงานแบบบูรณาการสหสาขาอาชีพของข้าราชการไทยและข้าราชการในประเทศอาเซียน 13. ทักษะจำเป็นต่องานอาเซียน เช่น ความเป็นมืออาชีพในงาน(Professional) ความเป็นสากล (International) เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่ดี (Facilitator) และอื่นๆ 14. เทคนิคการบริหารจัดการข้อมูลของจังหวัดเพื่อนำเสนอทางเลือกที่ดึงดูดการลงทุน/ท่องเที่ยวของชาติอาเซียน 15. ทักษะการออกแบบกิจกรรมโครงการเพื่อแก้ปัญหาในการทำงานอาเซียนในภูมิภาค 16. ทักษะบริการในงานราชการที่เน้นประชาชนอาเซียนเป็นศูนย์กลางบนฐานพหุวัฒนธรรมที่หลากหลาย 17. การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดเพื่อพร้อมรับวิกฤตจากผลกระทบเชิงลบของการเปิดเสรีอาเซียน

สรุป จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการกำหนดความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ การสัมภาษณ์ และการสำรวจ สามารถเชื่อมโยงไปสู่การออกแบบหลักสูตร โดยผลจากการทบทวนวรรณกรรมในหลักสูตรที่ผ่านมา พบว่า จะเน้น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ ทักษะและทัศนคติ ซึ่งในหลักสูตรนี้จะนำไปสู่การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร 3 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งเน้นการสร้างความรู้ หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน ที่เน้นการเสริมสร้างทัศนคติ และหมวดวิชา 3 ทักษะการขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียนที่เน้นการพัฒนาทักษะ ส่วนประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์

ผลการสัมภาษณ์ และผลการสำรวจความต้องการจำเป็นจากบุคลากรภาครัฐ นำไปสู่คำอธิบายรายวิชา และกำหนดหัวข้อ เนื้อหาสาระในหลักสูตร รวมถึงการสร้างกรณีศึกษาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงที่มีการทำอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) และระดมสมอง รวมถึงการกำหนดสถานที่จัดงาน ดังแสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 การเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากแหล่งข้อมูลไปสู่การออกแบบหลักสูตร

ตอนที่ 2 ผลการวิพากษ์ร่างหลักสูตร

จากผลประชุมปฏิบัติการ เพื่อการวิพากษ์ร่างหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค ระหว่างวันที่ 3 – 4 กรกฎาคม 2557 ณ โรงแรมเจ้าพระยาพาร์ค กรุงเทพฯ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมวิพากษ์หลักสูตรเป็นบุคลากรภาครัฐตำแหน่งตั้งแต่ชำนาญการถึงเชี่ยวชาญ และเป็นผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้าสำนักงานและนักวิชาการที่ปฏิบัติงานด้านอาเซียนหรือด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ จันทบุรี ตราด และสระแก้ว รวมทั้งสิ้น 10 คน ได้ผลสรุปการวิพากษ์ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประเด็นวิพากษ์ด้านความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรทั้ง 3 หมวดวิชา มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดและความต้องการจำเป็นและความคาดหวังของผู้ปฏิบัติงาน จึงไม่มีการปรับแก้ไข

2. ประเด็นวิพากษ์ด้านความเหมาะสมของหัวข้อวิชา

หัวข้อวิชา	ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม	เนื้อหาที่มีการปรับแก้ไขในหลักสูตร
หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค		
หัวข้อ 1 เศรษฐกิจ: สถานการณ์และแนวโน้มของอาเซียนเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจภูมิภาคที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านในเวทีอาเซียน	1. เพิ่มประเด็นผลกระทบทางบวกและลบที่บุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคต้องเผชิญเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2. เพิ่มประเด็นทิศทางและแนวโน้มในการทำงานภายใต้บริบทอาเซียน	1. รวมหัวข้อวิชา 1-3 เข้าด้วยกัน โดยกำหนดหัวข้อรายวิชาใหม่ เป็นการเสวนาเรื่อง “ผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: ชำราชากรไทยได้หรือเสียอะไร” โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อย่อย ได้แก่ 1.1 ด้านเศรษฐกิจ: เน้นประเด็นการทำงานของข้าราชการที่ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคสู่ประเทศเพื่อนบ้าน 1.2 ด้านการเมืองและความมั่นคง: เน้นประเด็นการปฏิบัติตนในการทำงานของข้าราชการตามข้อกำหนดและกฎหมายอาเซียน 1.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม: เน้นประเด็นการทำงานในบริบทพหุวัฒนธรรม 2. ปรับเนื้อหารายวิชาให้มีประเด็นเกี่ยวกับแนวโน้ม ทิศทาง และผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในแต่ละหัวข้อย่อยที่เสวนา
หัวข้อ 2 การเมืองและความมั่นคง: กฎหมายและหลักธรรมในการทำงานอาเซียนสำหรับข้าราชการ		
หัวข้อ 3 สังคมและวัฒนธรรม: จิตวิทยาการทำงานอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐที่ทำงานในพื้นที่ติดกับชายแดน		

หัวข้อวิชา	ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม	เนื้อหาที่มีการปรับแก้ไขในหลักสูตร
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน		
หัวข้อ 1 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียน	1. ควรเน้นการเตรียมความพร้อมทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน เช่น ทักษะการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในประเทศเพื่อนบ้าน ทักษะการเจรจาต่อรองกับเจ้าหน้าที่ในประเทศเพื่อนบ้าน หรือเทคนิคการลดข้อขัดแย้งในการทำงานกับเจ้าหน้าที่ในประเทศเพื่อนบ้าน	1. ปรับชื่อหัวข้อวิชา 1 จากเดิม “จิตวิญญาณความเป็นอาเซียน” เป็น “จากวิถีไทยสู่วิถีอาเซียน: การเตรียมพร้อมสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน” เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ โดยไม่ต้องตีความว่า จิตวิญญาณหมายถึงอะไร ซึ่งในหัวข้อนี้เน้นเรื่องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินชีวิตภายใต้ความแตกต่างด้านวัฒนธรรม
หัวข้อ 2 การรู้เท่าทันอาเซียน	2. ควรเน้นหลักการหรือแนวทางการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน	2. รวมหัวข้อวิชา 2 และ 3 ซึ่งคาบเกี่ยวกันไว้ด้วยกัน และปรับชื่อหัวข้อรายวิชาใหม่เป็น การเสวนาเรื่อง “ทัศนคติเชิงบวกและการรู้เท่าทันอาเซียนสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน” ซึ่งในหัวข้อนี้เน้นเรื่องแนวทางการเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอาเซียน 3 ด้าน ได้แก่
หัวข้อ 3 แนวคิดในระดับอาเซียนและสากล		ด้านทักษะภาษาเขมร ด้านการทำงาน และการบริหารงาน และด้านภาวะผู้นำ
หัวข้อ 4 การศึกษาดูงานด้านประชาคมอาเซียน	1. หัวข้อการศึกษาดูงานควรเป็นประเด็นเกี่ยวกับขั้นตอนดำเนินการค้า กฎหมายการค้า ระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่ต้องประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้าน	1. กำหนดชื่อหัวข้อรายวิชาใหม่เป็นการศึกษาดูงานระบบการบริหารงานด้านอาเซียนที่เป็นเลิศ 2. ปรับประเด็นการศึกษาดูงานโดยมุ่งเน้นเรื่องการปฏิบัติงานราชการในบริบทอาเซียน กลยุทธ์หรือเทคนิคการติดต่อประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งระบบการบริหารจัดการงานด้านอาเซียนของหน่วยงานต้นแบบ

หัวข้อวิชา	ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม	เนื้อหาที่มีการปรับแก้ไขในหลักสูตร
หมวดวิชา 3 ทักษะการขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน		
หัวข้อ 1 แนวปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียนของข้าราชการส่วนภูมิภาค	เหมาะสม	ไม่มีการปรับแก้
หัวข้อ 2 ฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นสู่ประชาคมอาเซียน	เหมาะสม	ไม่มีการปรับแก้

3. ประเด็นวิพากษ์ด้านวิธีการเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชา

หมวดวิชา	ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม	เนื้อหาที่มีการปรับแก้ไขในหลักสูตร
หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค	1. ควรปรับวิธีการเรียนรู้เป็นแบบเสวนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2. ควรให้วิทยากรเล่าประสบการณ์มากกว่าให้ความรู้ในเชิงวิชาการ	ปรับวิธีการเรียนรู้เป็นแบบเสวนา
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน	1. ควรปรับวิธีการเรียนรู้เป็นแบบเสวนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2. ควรให้วิทยากรเล่าประสบการณ์มากกว่าให้ความรู้ในเชิงวิชาการ	ปรับวิธีการเรียนรู้เป็นแบบเสวนาร่วมกับการบรรยาย
หมวดวิชา 3 ทักษะการขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน	เหมาะสม	ไม่มีการปรับแก้

4. ประเด็นวิพากษ์ด้านตารางกำหนดการ จำแนกตามหมวดวิชา เนื้อหา และกิจกรรม

หมวดวิชา	ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม	เนื้อหาที่มีการปรับแก้ไขในหลักสูตร
หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค	<ol style="list-style-type: none"> ควรปรับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบเสวนา หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งนี้วิทยากรควรเล่าประสบการณ์มากกว่าให้ความรู้ในเชิงวิชาการ วิทยากรควรเป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> ปรับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบเสวนา และลดจำนวนชั่วโมงการเรียนรู้จากเดิม 6 ชั่วโมง เป็น 3 ชั่วโมง เปลี่ยนวิทยากรให้เป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานในพื้นที่
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน	<ol style="list-style-type: none"> ควรปรับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบเสวนา หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งนี้วิทยากรควรเล่าประสบการณ์มากกว่าให้ความรู้ในเชิงวิชาการ วิทยากรควรเป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> ปรับกิจกรรมการเรียนรู้ในหัวข้อทัศนคติเชิงบวกและการรู้เท่าทันอาเซียนสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียนเป็นแบบเสวนา โดยกำหนดระยะเวลา 2 ชั่วโมง เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ในหัวข้อจากวิถีไทยสู่วิถีอาเซียน: การเตรียมพร้อมสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน เป็นแบบบรรยาย โดยกำหนดระยะเวลา 3 ชั่วโมง เปลี่ยนวิทยากรให้เป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานในพื้นที่
หมวดวิชา 3 ทักษะการขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน	ควรปรับกิจกรรมฐานการเรียนรู้ให้ต่อจากหมวดวิชาที่ให้ความรู้	<ol style="list-style-type: none"> ปรับลำดับหัวข้อวิชาฐานการเรียนรู้ในหมวดวิชา 3 ให้อยู่ถัดจากหมวดวิชา 1 ที่เน้นการให้ความรู้ และหมวดวิชา 2 ซึ่งเน้นการเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก ปรับชั่วโมงในหัวข้อวิชาฐานการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน ทั้งนี้กำหนดให้ฝึกปฏิบัติในห้องเรียนจำนวน 3 ชั่วโมง และนอกห้องเรียนจำนวน 4 ชั่วโมง

5. ประเด็นวิพากษ์ด้านกิจกรรมการศึกษาดูงาน

สถานที่ดูงาน	ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม	เนื้อหาที่มีการปรับแก้ไขในหลักสูตร
จังหวัดศรีสะเกษ ช่องสง่า	เพิ่มสถานที่ศึกษาดูงานอีก 1 แห่ง คือ โครงการศูนย์พัฒนาการเกษตร พระราชดำริภูสิงห์ อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	เพิ่มสถานที่ศึกษาดูงาน
จังหวัดจันทบุรี ตลาดบ้านแหลม	เพิ่มสถานที่ศึกษาดูงานอีก 2 แห่ง คือ โบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล และ สมาคมผู้เยี่ยมเยือนและเครื่องประดับ จันทบุรี	เพิ่มสถานที่ศึกษาดูงาน

6. อื่นๆ

6.1 วันจัดกิจกรรมฝึกอบรม

6.1.1 การจัดวันฝึกอบรมในช่วงปลายเดือนสิงหาคมไม่เหมาะสม เนื่องจากบุคลากรระดับชำนาญการติดภารกิจประจำเดือนของหน่วยงาน ดังนั้น ควรเปลี่ยนให้อยู่ในช่วงต้นเดือนหรือกลางเดือน

6.1.2 วันฝึกอบรมที่เหมาะสมควรเป็นวันพุธถึงวันศุกร์

6.1.3 วันสุดท้ายของการฝึกอบรม ควรเลิกก่อน 16.00 น. เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าร่วมอบรมที่มาจากต่างจังหวัด

6.2 คุณสมบัติของผู้เข้าอบรม

6.2.1 คุณสมบัติของผู้เข้าอบรมไม่ควรกำหนดระดับชำนาญการขึ้นไป เนื่องจากบางหน่วยงานอาจไม่สนใจ และไม่ส่งผู้แทนเข้าร่วม ดังนั้น ในใบตอบรับควรเพิ่มว่าให้สามารถส่งตัวแทนระดับปฏิบัติการได้

จากผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ ผลการสัมภาษณ์ ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และผลการวิพากษ์ร่างหลักสูตร นำมาสู่การกำหนดการสรุปกำหนดการ ตามหมวดวิชา หัวข้อเนื้อหาและกิจกรรม ได้ดังนี้

หมวดวิชา	เนื้อหา	วิธีการ	จำนวน	วิธีประเมิน
วันที่หนึ่ง				
	การประเมินศักยภาพตนเองก่อนอบรม	ทำแบบทดสอบ ความรู้ก่อนเรียน	15 นาที	-ผลคะแนนทดสอบ -ใบสมัครอบรม
	กิจกรรมละลายพฤติกรรม	กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์	15 นาที	-สังเกตการมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม
หมวดวิชา 3 การขับเคลื่อนนโยบายสู่ ประชาคมอาเซียน (ทักษะด้านอาเซียน)	แนวปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียน ของข้าราชการในส่วนภูมิภาค	บรรยาย	1 ชั่วโมง	-สังเกตบรรยากาศใน การเรียนรู้
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็น อาเซียนและรู้เท่าทัน อาเซียน (ทัศนคติเชิงบวกต่อ อาเซียน)	การเสวนา “ทัศนคติเชิงบวกและการ รู้เท่าทันอาเซียนสู่ความเป็นพลเมือง อาเซียน” (แนวทางการเตรียมพร้อมด้านภาษา เขมร ด้านการทำงานและการ บริหารงาน และด้านภาวะผู้นำ)	เสวนา	2 ชั่วโมง	-สังเกตบรรยากาศใน การเรียนรู้และการ อภิปรายซักถาม
หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพในงาน ราชการส่วนภูมิภาค (ความรู้พื้นฐานด้าน อาเซียน)	เกร็ดความรู้เรื่องอาเซียน	บรรยาย	1.30 ชั่วโมง	-สังเกตบรรยากาศใน การเรียนรู้
	การเสวนา “ผลกระทบของการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน: ข้าราชการไทยได้ หรือเสียอะไร 1. ด้านเศรษฐกิจ: ความเข้มแข็งด้าน เศรษฐกิจภูมิภาคที่มีชายแดนติดกับ ประเทศเพื่อนบ้านในเวทีอาเซียน	เสวนา	3 ชั่วโมง	-สังเกตบรรยากาศใน การเรียนรู้และการ อภิปรายซักถาม
	2. ด้านการเมืองและความมั่นคง: กฎหมายในการทำงานอาเซียนสำหรับ ข้าราชการ			
3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม: การทำงานในบริบทพหุวัฒนธรรม				
หมวดวิชา 3 การขับเคลื่อนนโยบายสู่ ประชาคมอาเซียน (ทักษะด้านอาเซียน)	กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนนัก ปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาค และการฝึกทักษะที่จำเป็นสู่ประชาคม อาเซียน	กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์	2 ชั่วโมง	-สังเกตการมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม

หมวดวิชา	เนื้อหา	วิธีการ	จำนวน	วิธีประเมิน
วันที่สอง				
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน	ศึกษาดูงานระบบการบริหารงานด้านอาเซียนที่เป็นเลิศ	ดูงานนอกสถานที่	5 ชั่วโมง	-สังเกตความสนใจ -วัดความพึงพอใจต่อการจัดอบรม
หมวดวิชา 3 การขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน (ทักษะด้านอาเซียน)	กิจกรรมสะท้อนผลการเรียนรู้จาก การศึกษาดูงาน และการฝึกทักษะที่ จำเป็นสู่ประชาคมอาเซียน	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	2 ชั่วโมง	-สังเกตการมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรม
วันที่สาม				
หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน	“จากวิถีไทยสู่วิถีอาเซียน: การเตรียมพร้อมสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน การทำความเข้าใจการดำเนินชีวิตท่ามกลางความเป็นพหุวัฒนธรรม	บรรยาย	3 ชั่วโมง	-สังเกตบรรยายภาคในการเรียนรู้และการซักถาม
หมวดวิชา 3 การขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน (ทักษะด้านอาเซียน)	ฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นสู่ประชาคมอาเซียน -ฐานการพัฒนาทักษะภาษาเขมร -ฐานการพัฒนาทักษะการทำงานและการบริหารงาน -ฐานการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ	ฐานการเรียนรู้ (Rally) และฝึกปฏิบัติ	3 ชั่วโมง	สังเกตการมีส่วนร่วม
ประเมินผลโครงการ มอบวุฒิบัตร และพิธีปิดการอบรม				

ตอนที่ 3 ผลการออกแบบหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน กำหนดเป็นโครงการและกำหนดการฝึกอบรม พร้อมใช้ในการจัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรภาครัฐใน 6 จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยแบ่งออกเป็น 2 รุ่น ได้แก่ รุ่นที่ 1 สำหรับบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ ส่วนรุ่นที่ 2 สำหรับบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว มีรายละเอียดของโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในแต่ละรุ่น ดังนี้

ชื่อโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับรุ่นที่ 1 “**ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์)**” จัดขึ้นระหว่างวันที่ 4-6 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ณ โรงแรมศรีลำดวน อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

ชื่อโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับรุ่นที่ 2 “**ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก (ตราด จันทบุรี และสระแก้ว)**” จัดขึ้นระหว่างวันที่ 27-29 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ณ โรงแรมมณีจันทร์ รีสอร์ท อ.เมือง จ.จันทบุรี

1. ที่มาและความสำคัญในการฝึกอบรม

การพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ของประเทศไทยให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกจำเป็นต้องพัฒนาให้มีทักษะการทำงานร่วมกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ยิ่งปัจจุบันกระแสการรวมตัวเป็นหนึ่งเดียวของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งผลให้ประเทศไทยตื่นตัวและเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 จากผลศึกษาด้านอาเซียนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า ประเทศไทยควรมีแนวทางการดำเนินงานเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) การบริหารกำลังคนภาครัฐให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต และ 2) การพัฒนาทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะให้มีคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ความเป็นนานาชาติ ความเป็นผู้สนับสนุน ความเป็นมืออาชีพ และการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการศึกษาผู้บริหารสูงสุด CEOs ในองค์กรต่างๆ ของกลุ่มประเทศในอาเซียน พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อองค์กร อันดับแรกคือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร สำหรับปัจจัยภายในที่มีผลต่อองค์กร ได้แก่ ทรัพยากรบุคคลของกลุ่มประเทศอาเซียนได้รับความสำคัญว่าส่งผลต่อความสำเร็จของหน่วยงานสูงถึงร้อยละ 70 และคุณสมบัติของบุคลากรที่เป็นที่ต้องการ ได้แก่ ความร่วมมือ (Collaboration) การสื่อสาร (Communication) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และความยืดหยุ่น (Flexibility) จะเห็นได้ว่า ความต้องการการพัฒนาทรัพยากรของประเทศในอาเซียนมีความเกี่ยวข้องกับบริบท

และความต้องการของสังคมและวัฒนธรรมขององค์กรร่วมด้วย แต่ละพื้นที่อาจมีความต้องการที่แตกต่างกัน ทั้งในแง่ของประเภทของความรู้ คุณลักษณะและทักษะ และระดับของการพัฒนาจากพื้นฐานไปสู่ระดับความเชี่ยวชาญที่เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติงานด้านอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือน เพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย มีบทบาทโดยตรงในเสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ตามแผน Roadmap สู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้หน้าที่หลัก 2 ประการของ ASCC คือ 1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development) และ 2) การเสริมสร้างขีดความสามารถของภาครัฐในการให้บริการประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานการทำงานของระบบราชการในกลุ่มประเทศอาเซียนให้ตอบสนองต่อภารกิจของรัฐและการให้บริการประชาชน ตลอดจนปรับบทบาทและภารกิจของระบบราชการให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในด้านการพัฒนาระหว่างข้าราชการของกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อให้กำลังคนภาครัฐของภูมิภาคอาเซียนมีความรู้ความสามารถและมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสามารถต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมทั้งในหลักสูตรแกนกลางสำหรับผู้บริหารทุกระดับ และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง สำหรับการดำเนินงานของสำนักงาน ก.พ. ในปีงบประมาณ 2557 ได้ร่วมมือกับสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ด้านอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคตามแนวชายแดน โดยเริ่มต้นด้วยการค้นหาความต้องการจำเป็นในการกำหนดสาระของหลักสูตรฝึกอบรมในบริบทอาเซียนในลักษณะพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรภาครัฐในพื้นที่อย่างแท้จริง ซึ่งการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนครั้งนี้ เป็นหลักสูตรความต้องการร่วม (Common needs) ที่สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่ชายแดนที่พัฒนามาจากผลการสำรวจความต้องการจำเป็นด้านอาเซียนของบุคลากรภาครัฐหลายสายงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 6 จังหวัดพิเศษ ที่มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา แบ่งออกเป็น 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 315 คน ข้อค้นพบสำคัญสะท้อนว่ากลุ่มตัวอย่างคาดหวังและต้องการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในด้านทัศนคติมากที่สุด รองลงมาคือด้านทักษะ ด้านบรรยากาศ และด้านความรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.972 3.851 3.831 และ 3.828 ตามลำดับ

แม้ว่าที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐจะตื่นตัวกับกระแสการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเร่งเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรภาครัฐโดยจัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องอาเซียนมากมาย แต่ยังคงขาดเนื้อหาการอบรมที่มาจากความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมอย่างแท้จริง ดังนั้น การอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้จึงมีจุดแข็งที่สร้างและพัฒนาจากหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนที่สอดคล้องกับความคาดหวัง และความต้องการของบุคลากรในพื้นที่ ทั้งนี้มีการกำหนดหัวข้อรายวิชาจากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านอาเซียนของ 6 จังหวัดที่มี

พื้นที่ติดกับชายแดนประเทศกัมพูชา ร่วมกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่กำกับงานอาเซียน และผู้ประกอบการในพื้นที่ สามารถกำหนดรายละเอียดของวิชาได้เป็น 3 หมวดวิชา 6 หัวข้อวิชา สำหรับการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐ จะดำเนินการจัดอบรมเป็น 2 ครั้ง ตามกลุ่มจังหวัด ได้แก่ ครั้งที่ 1 จัดอบรมให้แก่บุคลากรภาครัฐในจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ โดยจัดอบรม ณ จังหวัดศรีสะเกษ สำหรับ ครั้งที่ 2 จัดอบรมให้แก่บุคลากรภาครัฐในจังหวัดตราด จันทบุรี และสระแก้ว โดยจัดอบรม ณ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งการจัดอบรม แต่ละครั้งใช้ระยะเวลา 3 วัน

2. วัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม

- 2.1 เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาคที่สอดคล้องกับภารกิจตามพื้นที่ติดกับชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน
- 2.2 เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติเชิงบวกต่อการปฏิบัติราชการด้านอาเซียนและเพื่อนบ้านอาเซียน
- 2.3 เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนโครงการเพื่อพัฒนาทรัพยากรในพื้นที่รองรับอาเซียนตามแนวความคิดในระดับสากล (Global Mindset) และสอดคล้องกับสภาพปัญหาของภูมิภาคชายแดน
- 2.4 เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีเครือข่ายทางสังคม เพื่อการปฏิบัติงานราชการด้านอาเซียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาและฝึกอบรม

1. บุคลากรภาครัฐที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านอาเซียน
2. ปฏิบัติงานในสังกัดกระทรวงต่างๆ หรือในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. มีระดับตำแหน่งตั้งแต่ชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญ หรือพนักงานท้องถิ่น ระดับ 6-8
4. ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา แบ่งออกเป็น 2 พื้นที่ ประกอบด้วย 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว

4. จำนวนผู้เข้าฝึกอบรม

ผู้เข้าฝึกอบรมในแต่ละรุ่น มีจำนวนทั้งสิ้น 135 คน รุ่นที่ 1 จาก 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ จังหวัดละ 45 คน ส่วนรุ่นที่ 2 จาก 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว จังหวัดละ 45 คน

5. ระยะเวลาจัดฝึกอบรมและสถานที่จัดฝึกอบรม

เป็นระยะเวลา 3 วัน แบ่งออกเป็น 2 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 สำหรับบุคลากรภาครัฐที่อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ โดยจัดอบรมที่จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างวันที่ 4-6 สิงหาคม 2557 ณ โรงแรม ศรีลำดวน เลขที่ 155/5 หมู่ 8 ต. โพธิ์ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000 โทรศัพท์ 045-633-600 <https://www.facebook.com/RongraemSriLadwn>

ครั้งที่ 2 สำหรับบุคลากรภาครัฐที่อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ได้แก่ ตราด จันทบุรี และสระแก้ว โดยจัดอบรมที่จังหวัดจันทบุรี ระหว่างวันที่ 27-29 สิงหาคม 2557 ณ โรงแรมมณีจันทร์ รีสอร์ท เลขที่ 110 หมู่ 11 ต.พลับพลา อ.เมือง จ.จันทบุรี 22000 โทรศัพท์ 039-343-777 หรือ 039-328-888 มือถือ 081-311-2952 แฟกซ์ 039-344-123 <http://www.maneechan.com>

6. งบประมาณค่าใช้จ่าย

สำนักงาน ก.พ. เป็นผู้รับผิดชอบค่าห้องพัก (ห้องละ 2 คน) ค่าอาหารกลางวัน อาหารเย็น และค่าอาหารว่างในระหว่างวันจัดฝึกอบรม ตลอดจนค่าดำเนินการจัดฝึกอบรม

แต่สำหรับค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะและค่าเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ก่อนและหลังวันจัดฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมอบรมนั้น ขอให้ผู้เข้าร่วมอบรมเบิกจ่ายจากต้นสังกัดตามระเบียบของกระทรวงการคลัง ซึ่งสำนักงาน ก.พ. มิได้ดำเนินการให้

7. รายละเอียดและโครงสร้างการฝึกอบรม

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาและคำอธิบายรายวิชา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 หมวด ได้แก่

หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค (Capacity Building for Provincial Public Service)

หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน (ASEAN Mind and Literacy)

หมวดวิชา 3 ทักษะการขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน (Policy Driven Skill to ASEAN)

แต่ละหมวดมีคำอธิบายหมวดวิชาและหัวข้อวิชา ดังนี้

หมวดวิชา 1 การสร้างศักยภาพในงานราชการส่วนภูมิภาค (Capacity Building for Provincial Public Service) รวมจำนวน 4.30 ชั่วโมง ประกอบด้วย 1 หัวข้อวิชา

คำอธิบายหมวดวิชา

เป็นหมวดวิชาด้านความรู้ที่เน้นให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานราชการกับผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประชาชน ผู้ประกอบการ ผู้มาเยือนทั้งชาวไทยและเพื่อน

บ้าน เพื่อนำไปสู่การทำงานร่วมกันอย่างบรรลุเป้าหมายของการเปิดเสรีอาเซียน บริบทในการทำงานในที่นี้จะครอบคลุมเนื้อหาด้านเศรษฐกิจ (AEC) การเมืองและความมั่นคง (APSC) และสังคมและวัฒนธรรม (ASCC)

หัวข้อวิชา

1. เกร็ดความรู้เรื่องอาเซียน

-ขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่ ความเป็นมาและ พัฒนาการของอาเซียน วัตถุประสงค์ของประชาคมอาเซียน สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากประชาคมอาเซียน และการเตรียมพร้อมเพื่อก้าวทันอาเซียน

-บรรยายโดย โดย ผู้อำนวยการกลุ่มงานอาเซียนและต่างประเทศ สำนักงาน ก.พ. หรือ

กรรมการหอการค้าไทย และประธานหอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก

2. การเสวนาเรื่องผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: ชีวราชการไทยได้หรือเสียอะไร

-ขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมเรื่องสถานการณ์และแนวโน้มของประชาคมอาเซียน รวมทั้งผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคง และสังคมและวัฒนธรรม

-ร่วมเสวนาโดย 1) ผู้แทนด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รองประธานหอการค้าจังหวัด และนายกสมาคมการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนไทย กัมพูชา จันทบุรี 2) ผู้แทนด้านการเมืองและความมั่นคง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน และ 3) ผู้แทนด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ นักวิชาการจากมหาวิทยาลัย และ ผู้ทรงคุณวุฒิจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หมวดวิชา 2 จิตวิญญาณความเป็นอาเซียนและรู้เท่าทันอาเซียน (ASEAN Mind and Literacy) รวมจำนวน 10 ชั่วโมง ประกอบด้วย 3 หัวข้อวิชา

คำอธิบายหมวดวิชา

เป็นหมวดวิชาที่เน้นการเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกต่ออาเซียน โดยมุ่งเน้นการปรับวิถีคิดเชิงบวกต่อเพื่อนบ้านอาเซียนโดยไม่ยึดติดอดีต และคิดเชิงบวกที่มีต่อการเป็นอาเซียน เพื่อเตรียมพร้อมสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน

หัวข้อวิชา

1. จากวิถีไทยสู่วิถีอาเซียน: การเตรียมพร้อมสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน

-ขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมเรื่องการทำความเข้าใจการดำเนินชีวิตท่ามกลางความแตกต่างหลากหลายด้านวัฒนธรรม เชื้อชาติ ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ค่านิยม ประเพณี และภาษา เพื่อมุ่งสู่การเป็นหนึ่งเอกลักษณ์และหนึ่งประชาคม

-บรรยายโดย หัวหน้าศูนย์อินโดจีนศึกษา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. การเสวนาเรื่องทัศนคติเชิงบวกและการรู้เท่าทันอาเซียนสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน

-ขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมเรื่องแนวทางการเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอาเซียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษาเขมร (การใช้ภาษาเขมรในการทำงาน) ด้านการทำงานและการบริหารงาน (หลักการและเทคนิคการเจรจาต่อรองในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ของประเทศ และเทคนิคการเจรจาเพื่อลดข้อขัดแย้งและข้อพิพาทในการทำงาน) และด้านภาวะผู้นำ (การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำที่เป็นเลิศเพื่อทำงานอาเซียน)

-ร่วมเสวนาโดย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาเขมร 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการทำงานและการบริหารงาน และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาวะผู้นำ

3. การศึกษาดูงานระบบการบริหารงานด้านอาเซียนที่เป็นเลิศ

-ศึกษาดูงานและเยี่ยมชมหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ และเป็นตัวอย่างของการบริหารจัดการองค์กรในบริบทอาเซียน แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนและวัฒนธรรมสู่ประชาคมอาเซียน และระบบโลจิสติกส์อาเซียนสู่การเป็นประตูการค้าและการท่องเที่ยว

-บรรยายโดย วิทยากรประจำหน่วยงานที่ศึกษาดูงาน

หมวดวิชา 3 ทักษะการขับเคลื่อนนโยบายสู่ประชาคมอาเซียน (Policy Driven Skill to ASEAN)
รวมจำนวน 8 ชั่วโมง ประกอบด้วย 2 หัวข้อวิชา

คำอธิบายหมวดวิชา

เป็นหมวดวิชาที่พัฒนาและส่งเสริมทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการทำงานด้านอาเซียน ได้แก่ ทักษะด้านภาษา (การใช้ภาษาเขมรในการทำงาน) ทักษะการทำงานและการบริหารงาน (หลักการและเทคนิคการเจรจาต่อรองในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ของประเทศ และเทคนิคการเจรจาเพื่อลดข้อขัดแย้งและข้อพิพาทในการทำงาน) และทักษะด้านภาวะผู้นำ (การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำที่เป็นเลิศเพื่อทำงานอาเซียน)

หัวข้อวิชา

1. แนวทางปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียนของข้าราชการในส่วนภูมิภาค

-ขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมเรื่องสถานการณ์และทิศทางการทำงานของข้าราชการส่วนภูมิภาค ภายใต้บริบทอาเซียน รวมทั้งสิ่งที่ควรปฏิบัติและสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติในการทำงานอาเซียนของข้าราชการในส่วนภูมิภาค

-บรรยายโดย ผู้ว่าราชการจังหวัด

2. ฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นสู่ประชาคมอาเซียน

-ฝึกปฏิบัติและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ในห้องเรียน (3 ชั่วโมง) และนอกห้องเรียน (4 ชั่วโมง) 3 เรื่อง ได้แก่ ฐานการพัฒนาทักษะภาษาเขมร (การใช้ภาษาเขมรในการทำงาน) ฐานการพัฒนาทักษะการทำงานและการบริหารงาน (หลักการและเทคนิคการเจรจาต่อรองในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อผลประโยชน์

ของประเทศ และเทคนิคการเจรจาเพื่อลดข้อขัดแย้งและข้อพิพาทในการทำงาน) และฐานการพัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำ (การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำที่เป็นเลิศเพื่อทำงานอาเซียน) กิจกรรมการเรียนรู้มีลักษณะฝึกปฏิบัติทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนตามใบงานที่มอบหมาย โดยวิทยากรประจำฐานอธิบายและให้ข้อเสนอแนะในขณะฝึกปฏิบัติ

-วิทยากรประจำฐานโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่ที่จัดอบรม

8. วิธีการฝึกอบรม

บรรยาย อภิปราย ระดมสมอง ฐานการเรียนรู้ ดูงาน ตอบข้อซักถาม และนำเสนอผลประชุม

9. การประเมินผล

- 9.1 ประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการวิทยากร
- 9.2 ทดสอบความรู้พื้นฐาน ประเมินทัศนคติเชิงบวกต่ออาเซียน
- 9.3 ติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานภายหลังการอบรม 1 เดือน จากแบบสอบถามทัศนคติที่ดีต่ออาเซียนและพฤติกรรมการทำงาน
- 9.4 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีเวลาเข้าอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และเข้าร่วมกิจกรรมประชุมระดมความคิดเห็นจะได้รับวุฒิบัตรรับรองผลการฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม
- 9.5 สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติของผู้เข้ารับการอบรม

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 10.1 ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำความรู้และทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับอาเซียนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 10.2 ผู้เข้าร่วมอบรมเกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานราชการด้านอาเซียนและมีมุมมองที่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้าน
- 10.3 เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางสังคม ทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถทำงานด้านอาเซียนร่วมกับข้าราชการในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงได้อย่างคล่องตัวมากขึ้น
- 10.4 หน่วยงานและประชาชนในพื้นที่รู้สึกพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานราชการด้านอาเซียนมากขึ้น

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงาน ก.พ. ร่วมกับ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โดยมี ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สภ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เลขที่ 114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 081-3278672 โทรสาร 02-2584482

E-mail: narisarap24@gmail.com

นางสาวณภัทรรัตน์ ไชยอัครกัลป์ เลขานุการ

โทรศัพท์ 086-0124666 E-mail: bnnbsri@gmail.com

กำหนดการ
โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์)
วันที่ 4-6 สิงหาคม พ.ศ.2557
ณ โรงแรมศรีลำดวน อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

วันจันทร์ที่ 4 สิงหาคม 2557

- 08.00-09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00-09.30 น. ชี้แจงการเรียนรู้ตามหลักสูตรและทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
- 09.30-10.30 น. พิธีเปิดการประชุมและปาฐกถาพิเศษ “แนวปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียนของข้าราชการในส่วนภูมิภาค”

โดย ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ

- 10.30-12.30 น. การเสวนาเรื่อง “ทัศนคติเชิงบวกและการรู้เท่าทันอาเซียนสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน”

ผู้ร่วมเสวนา:

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ศิลาบุตร อาจารย์ประจำ มรภ.ศรีสะเกษ
2. อาจารย์ ดร.กัลยาณี ธรรมจารีย์ มรภ.ศรีสะเกษ อาจารย์พิเศษ มรภ.ศรีสะเกษ
3. Mr.Chumnor Lek นักศึกษาทุนแลกเปลี่ยน มรภ.ศรีสะเกษ

ผู้ดำเนินรายการ: อ.ดร.ฐาศุภร์ จันประเสริฐ

- 12.30-13.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน

- 13.30-15.00 น. **เกร็ดความรู้เรื่องอาเซียน**

โดย ผู้อำนวยการกลุ่มงานอาเซียนและต่างประเทศ สำนักงาน ก.พ.

- 13.30-16.30 น. การเสวนาเรื่อง “ผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: ข้าราชการไทยได้หรือเสียอะไร

ผู้ร่วมเสวนา:

1. นายชาญณรงค์ ทวีสาร รองประธานหอการค้าจังหวัดศรีสะเกษ
2. นายอภิศักดิ์ แซ่จิ่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
3. ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดศรีสะเกษ

ผู้ดำเนินรายการ: อ.ดร.ฐาศุภกร์ จันประเสริฐ

- 16.30-18.00 น. พักผ่อนตามอัธยาศัย
- 18.00-19.00 น. รับประทานอาหารเย็น
- 19.00-21.00 น. **กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาค และฝึกปฏิบัติทักษะที่จำเป็นสู่ประชาคมอาเซียน**
โดย ทีมงานวิทยากรกลุ่มสัมพันธ์

วันอังคารที่ 5 สิงหาคม 2557

- 08.00-09.00 น. **การบริหารจัดการเมืองใหม่ช่องสง่า: อุปสรรค และการแก้ไข**
โดย นายอดิศักดิ์ ทองจันทร์แก้ว รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
- 09.00-10.30 น. ออกเดินทางมุ่งหน้าสู่สถานที่ศึกษาดูงาน
- 10.30-12.00 น. **เยี่ยมชมโครงการศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
โดย นายสวัสดิ์ สมสะอาด ผู้อำนวยการโครงการฯ
- 12.00-13.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน และออกเดินทางมุ่งหน้าสู่ช่องสง่า
- 13.30-14.30 น. **ศึกษาดูงานระบบการบริหารงานด้านอาเซียนที่เป็นเลิศ “เมืองใหม่ช่องสง่า: ด่านการค้าไทย-กัมพูชา”**
โดย นายอดิศักดิ์ ทองจันทร์แก้ว รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
- 14.30-15.30 น. **ศึกษาดูงาน ณ หมู่บ้านวัฒนธรรมชะแมร์**
- 15.30-18.00 น. เดินทางกลับที่พัก และพักผ่อนตามอัธยาศัย
- 18.00-19.00 น. รับประทานอาหารเย็น
- 19.00-21.00 น. **กิจกรรมสะท้อนผลการเรียนรู้จากการศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติทักษะที่จำเป็นสู่ประชาคมอาเซียน**

วันพุธที่ 6 สิงหาคม 2557

- 08.30-09.00 น. ลงทะเบียน และชี้แจงการทำกิจกรรมฐานการเรียนรู้
- 09.00-12.00 น. **บรรยายพิเศษ “จากวิถีไทยสู่วิถีอาเซียน: การเตรียมพร้อมสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน”**
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ศรุต สกุศลรัตน์ หัวหน้าศูนย์อินโดจีนศึกษา
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 12.00-13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-16.00 น. **“ฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นสู่ประชาคมอาเซียน”**

ฐานที่ 1 การพัฒนาทักษะด้านภาษาเขมร

โดย Mr.Chumnor Lek

ฐานที่ 2 การพัฒนาทักษะการทำงานและการบริหารงาน

โดย ผศ.ดร.ประดิษฐ์ ศิลาบุตร

ฐานที่ 3 การพัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำ

โดย อาจารย์ ดร.อรรถพล ศิริเวชพันธ์

16.00-16.30 น. ประเมินผลโครงการ พิธีปิดการประชุม และมอบวุฒิบัตร

หมายเหตุ หัวข้อและวิทยากรอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

อาหารว่างเช้า เวลาประมาณ 10.30 น.

อาหารว่างบ่าย เวลาประมาณ 14.30 น.

กำหนดการ
โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับบุคลากรภาครัฐใน 3 จังหวัดชายแดน
ภาคตะวันออก (ตราด จันทบุรี และสระแก้ว)
วันที่ 27-29 สิงหาคม พ.ศ.2557
ณ โรงแรมมณีจันทร์ รีสอร์ท อ.เมือง จ.จันทบุรี

วันพุธที่ 27 สิงหาคม 2557

- 08.00-09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00-09.30 น. ชี้แจงการเรียนรู้ตามหลักสูตรและทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
- 09.30-10.30 น. พิธีเปิดการประชุมและปาฐกถาพิเศษ “แนวปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียนของข้าราชการในส่วนภูมิภาค”
โดย ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี
- 10.30-12.30 น. การเสวนาเรื่อง “ทัศนคติเชิงบวกและการรู้เท่าทันอาเซียนสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน”
ผู้ร่วมเสวนา:
1. อาจารย์ กชกร มีมกระโทก โรงเรียนศรียานุสรณ์
2. อาจารย์ ดร.นักรบ เกียรติอ่ำ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผู้ดำเนินรายการ: อาจารย์ ดร.ฐาศุภร์ จันประเสริฐ
- 12.30-13.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.30-15.00 น. เกร็ดความรู้เรื่องอาเซียน
โดย คุณปราโมช ร่วมสุข ประธานหอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก
- 15.00-18.00 น. การเสวนาเรื่อง “ผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: ข้าราชการไทยได้หรือเสียอะไร”
ผู้ร่วมเสวนา:
1. ดร.อิสริวดี ตั้งเกียรติ นายกสมาคมการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนไทย กัมพูชา จันทบุรี
2. พล.ร.ต. เจียรศิริ มนต์ไทรเวศย์ ผู้บัญชาการกองกำลังป้องกันชายแดน

จันทบุรีและตราด

3. คุณรุ่งทิวา สุดแดน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี

ผู้ดำเนินรายการ: อาจารย์ ดร.ฐาศุภร์ จันประเสริฐ

18.00-19.00 น. รับประทานอาหารเย็น

19.00-21.00 น. กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติงานด้านอาเซียนในพื้นที่ภูมิภาค และฝึกทักษะที่จำเป็นสู่ประชาคมอาเซียน

โดย ทีมงานวิทยากรกลุ่มสัมพันธ์

วันพฤหัสบดีที่ 28 สิงหาคม 2557

08.00-09.30 น. ออกเดินทางมุ่งหน้าสู่สถานที่ศึกษาดูงาน ณ อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี

09.30-12.30 น. ศึกษาดูงานระบบการบริหารงานด้านอาเซียนที่เป็นเลิศ “ตลาดบ้านแหลม: ตลาดสามแผ่นดิน”

โดย ดร.อิสริวดี ตั้งเกียรติ นายกสมาคมการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนไทย
กัมพูชา จันทบุรี

12.30-13.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน

13.30-14.30 น. ออกเดินทางมุ่งหน้าสู่สถานที่ศึกษาดูงาน ณ อ.เมือง จ.จันทบุรี

14.30-15.30 น. ศึกษาดูงานด้านวัฒนธรรม ณ “โบสถ์วัดแม่พระปฏิสนธินิรมลจันทบุรี”

โดย บาทหลวงประสาน พงษ์ศิริพัฒน์

15.30-16.30 น. ศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจ ณ “สมาคมผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับจันทบุรี”

โดย นายกสมาคมผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับจันทบุรี

16.30-18.00 น. เดินทางกลับที่พักและพักผ่อนตามอัธยาศัย

18.00-19.00 น. รับประทานอาหารเย็น

19.00-21.00 น. กิจกรรมสะท้อนผลการเรียนรู้จากการศึกษาดูงาน

วันศุกร์ที่ 29 สิงหาคม 2557

08.30-09.00 น. ลงทะเบียน และชี้แจงการทำกิจกรรมฐานการเรียนรู้

09.00-12.00 น. บรรยายพิเศษ “จากวิถีไทยสู่วิถีอาเซียน: การเตรียมพร้อมสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน”

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ศรุตี สกฤตรัตน์ หัวหน้าศูนย์อินโดจีนศึกษา
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

- 12.00-13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-16.00 น. “ฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นสู่ประชาคมอาเซียน”
- ฐานที่ 1 การพัฒนาทักษะด้านภาษาเขมร
โดย อาจารย์ กชกร มีมกระโทก
- ฐานที่ 2 การพัฒนาทักษะการทำงานและการบริหารงาน
โดย อาจารย์ ดร.นักรบ เกียรธำ
- ฐานที่ 3 การพัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำ
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย
- 16.00-16.30 น. ประเมินผลโครงการ พิธีปิดการประชุม และมอบวุฒิบัตร
-
- หมายเหตุ หัวข้อและวิทยากรอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม
อาหารว่างเช้า เวลาประมาณ 10.30 น.
อาหารว่างบ่าย เวลาประมาณ 14.30 น.

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คุณารักษ์. (2527). *หลักสูตรและการพัฒนา*. นครปฐม: คณะศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะอนุกรรมการพิจารณาและติดตามความพร้อมด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาอาเซียนในคณะกรรมการ
การศึกษาวุฒิสภา. (2555). (ร่าง) รายงานผลการพิจารณาและติดตามความพร้อมด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา
อาเซียน.
- ชาญวิทย์ ไกรฤกษ์. (2554). *การเตรียมความพร้อมข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ เอกสารประกอบ
สัมมนา* [ข้อมูลออนไลน์]. สืบค้นจาก [region3.prd.go.th/ASEAN/.../การเตรียมข้าราชการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียน](http://region3.prd.go.th/ASEAN/.../การเตรียมข้าราชการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน) [20 มกราคม 2555].
- ฉำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัยวงษ์ใหญ่. (2537). *พัฒนาหลักสูตรและการสอบมิติใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- สังตอุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สำลีทองจิ๋ว. (2555). *การสังเคราะห์หลักสูตรอาเซียน :กรณีศึกษาสัมภาษณ์และวิเคราะห์หลักสูตร*. เอกสาร
ประกอบการสอนระดับปริญญาเอก. หน้า 66-78
- สำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์กรมประชาสัมพันธ์ (2554). *แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนา
ข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียน*. [ข้อมูลออนไลน์]. สืบค้นจาก
http://hq.prd.go.th/PRTechnicalDM/ewt_news.php?nid=1307 [23 มกราคม 2555].
- Ornstein, A. C. & Hunkins, F.P. (2004). *Curriculum foundations principles and issues*. Boston, MA:
Pearson.
- Nicholls, A., and Nicholls, H. (1976). *Developing a curriculum*. London: Alloan & Unwin.
- Stufflebleam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation Theory, Models, & Application*. San
Francisco, CA: John Wiley & Sons.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York, NY: Arcout Brace
Jovanovich.
- Tyler, R. W. (1950). *Basic principle of curriculum and instruction*. Chicago, IL: University of
Chicago Press.

ภาคผนวก

1. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) ในการฝึกอบรม
2. เครื่องมือประเมินผลการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

ในการฝึกอบรมของ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (สุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์)

และ 3 จังหวัดชายแดนภาคตะวันออก (ตราด จันทบุรี และสระแก้ว)

ตาราง 18 ลักษณะทางชีวสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกรายจังหวัด และกลุ่มจังหวัด

ลักษณะทางชีวสังคม	สุรินทร์		ศรีสะเกษ		บุรีรัมย์		ตราด		จันทบุรี		สระแก้ว		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
1. เพศ														
หญิง	46	74.2	22	42.3	18	36.0	30	60.0	21	39.6	16	33.3	153	48.6
ชาย	16	25.8	30	57.7	32	64.0	20	40.0	32	60.4	32	66.7	162	51.4
รวม	62	100.0	52	100.0	50	100.0	50	100.0	53	100.0	48	100.0	315	100.0
2. อายุ														
ต่ำกว่า 31 ปี	18	29.0	12	23.1	10	20.0	1	2.0	8	15.1	8	16.7	57	18.1
31 – 40 ปี	32	51.6	20	38.5	10	20.0	7	14.0	15	28.3	17	35.4	101	32.1
41 – 50 ปี	8	12.9	4	7.7	12	24.0	21	42.0	14	26.4	9	18.8	68	21.6
51 – 60 ปี	4	6.5	16	30.8	18	36.0	21	42.0	16	30.2	14	29.2	89	28.3
รวม	62	100.0	52	100.0	50	100.0	50	100.0	53	100.0	48	100.0	315	100.0
3. อายุราชการ														
ต่ำกว่า 11 ปี	40	64.5	22	42.3	14	28.0	2	4.0	17	32.1	26	54.2	121	38.4
11 – 20 ปี	12	19.4	16	30.8	14	28.0	19	38.0	9	17.0	8	16.7	78	24.8
21 – 30 ปี	8	12.9	8	15.4	12	24.0	18	36.0	16	30.2	7	14.6	69	21.9
31 – 40 ปี	2	3.2	6	11.5	10	20.0	11	22.0	10	18.9	7	14.6	46	14.6
41 ปีขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.9	-	-	1	.3
รวม	62	100.0	52	100.0	50	100.0	50	100.0	53	100.0	48	100.0	315	100.0
4. การศึกษาสูงสุด														
ปริญญาตรี	50	80.6	32	61.5	34	68.0	27	54.0	30	56.6	23	47.9	196	62.2
ปริญญาโท	12	19.4	18	34.6	16	32.0	23	46.0	23	43.4	24	50.0	116	36.8
ปริญญาเอก	-	-	2	3.8	-	-	-	-	-	-	1	2.1	3	1.0
รวม	62	100.0	52	100.0	50	100.0	50	100.0	53	100.0	48	100.0	315	100.0
5. ตำแหน่งงาน														
ระดับชำนาญการ	50	80.6	34	65.4	26	52.0	38	76.0	39	73.6	39	81.2	226	71.7
ระดับชำนาญการพิเศษ	12	19.4	12	23.1	20	40.0	12	24.0	12	22.6	7	14.6	75	23.8
ระดับเชี่ยวชาญ	-	-	6	11.5	4	8.0	-	-	2	3.8	2	4.2	14	4.4
รวม	62	100.0	52	100.0	50	100.0	50	100.0	53	100.0	48	100.0	315	100.0
6. กลุ่มราชการ														
พลเรือนสามัญ	24	38.7	22	42.3	30	60.0	39	78.0	37	69.8	29	60.4	181	57.5
กลาโหม	2	3.2	2	3.8	4	8.0	-	-	1	1.9	-	-	9	2.9

ลักษณะทางชีวสังคม	สุรินทร์		ศรีสะเกษ		บุรีรัมย์		ตราด		จันทบุรี		สระแก้ว		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ตำรวจ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.9	2	4.2	3	1.0
สถาบันอุดมศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5.7	-	-	3	1.0
ครู/บุคลากรทางการศึกษา	12	19.4	16	30.8	12	24.0	3	6.0	-	-	1	2.1	44	14.0
อัยการ/ตุลาการ	4	6.5	2	3.8	4	8.0	-	-	2	3.8	-	-	12	3.8
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	8	12.9	-	-	-	-	3	6.0	1	1.9	4	8.3	16	5.1
พนักงานเทศบาล	6	9.7	8	15.4	-	-	4	8.0	4	7.5	8	16.7	30	9.5
พนักงานส่วนตำบล	6	9.7	2	3.8	-	-	1	2.0	4	7.5	4	8.3	17	5.4
รวม	62	100.0	52	100.0	50	100.0	50	100.0	53	100.0	48	100.0	315	100.0
7. การเข้าร่วมฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อด้านอาเซียน														
ไม่เคย	50	80.6	38	73.1	26	52.0	27	54.0	28	52.8	30	62.5	199	63.2
เคย	12	19.4	14	26.9	24	48.0	23	46.0	25	47.2	18	37.5	116	36.8
รวม	62	100.0	52	100.0	50	100.0	50	100.0	53	100.0	48	100.0	315	100.0
7.1 กรณีตอบข้อ 7 เคย หัวข้อฝึกอบรมด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนที่เคยฝึกอบรม														
เศรษฐกิจ	4	33.3	4	28.6	14	58.3	3	13.0	15	60.0	12	66.7	60	51.7
สังคมและวัฒนธรรม	8	66.7	10	71.4	10	41.7	20	87.0	3	12.0	4	22.2	45	38.8
การเมืองและความมั่นคง	-	-	-	-	-	-	-	-	2	8.0	-	-	3	2.6
ทั้ง 3 ด้าน	-	-	-	-	-	-	-	-	5	20.0	2	11.1	8	6.9
7.2 กรณีตอบข้อ 7 เคย หน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม														
สำนักงาน ก.พ.	-	-	2	14.3	2	8.3	3	13.0	3	12.0	2	11.1	12	10.3
หน่วยงานอื่น	12	100.0	12	85.7	22	91.7	20	87.0	22	88.0	16	88.9	104	89.7
7.3 กรณีตอบข้อ 7 เคย จำนวนครั้งที่ได้รับการฝึกอบรมในรอบปีประมาณที่ผ่านมา โดยเฉลี่ย														
1 - 2 ครั้ง/ปี	10	83.3	12	85.7	20	83.3	21	91.3	22	88.0	16	88.9	101	87.1
3 - 4 ครั้ง/ปี	2	16.7	2	14.3	4	16.7	2	8.7	3	12.0	2	11.1	15	12.9

ตาราง 19 แสดงความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนด้านความรู้ ด้านทัศนคติ และ ด้านทักษะอาเซียน

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
• ด้านความรู้					
1. กฎหมายด้านอาเซียนสำหรับข้าราชการ	2.380	0.925	3.868	0.856	0.385
2. ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นงานด้านอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน	2.500	0.852	3.842	0.804	0.349
3. เทคนิคเจรจาต่อรองกับผู้ปฏิบัติงานราชการในอาเซียน	2.406	0.878	3.669	0.917	0.344
4. จิตวิทยาเพื่อบริหารความขัดแย้งของประชาชนอาเซียน	2.444	0.877	3.726	0.822	0.344
5. การเผชิญปัญหาและการปรับตัวของการบริหารงานจังหวัดและท้องถิ่นไทยให้เท่าทันอาเซียน	2.526	0.778	3.850	0.860	0.344
6. จิตวิทยาความมั่นคงจากการเปิดเสรีอาเซียน	2.429	0.863	3.696	0.811	0.343
7. การรู้เท่าทันยุทธศาสตร์ตามระเบียบเศรษฐกิจชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน	2.511	0.857	3.808	0.910	0.341
8. การประยุกต์แนวคิดทฤษฎีแบบไทย เพื่อสร้างความมั่นคงและความอยู่รอดในระบบทุนนิยมอาเซียน	2.523	0.830	3.816	0.864	0.339
9. ตลาดการศึกษาอาเซียนของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน	2.647	0.821	3.959	0.778	0.331
10. กรอบความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างจังหวัดกับเมืองในประเทศเพื่อนบ้านชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.590	0.843	3.857	0.904	0.328
11. อาชีพ/งานที่ต้องเร่งพัฒนาในกลุ่มพื้นที่จังหวัด/ในจังหวัดท่านเพื่อรองรับการขยายฐานเศรษฐกิจอาเซียน	2.613	0.808	3.872	0.877	0.325
12. เส้นทางพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นไทยสู่เพื่อนบ้านอาเซียน	2.681	0.886	3.970	0.890	0.325
13. ความพร้อมในการทำงานด้านอาเซียนของประเทศไทยเมื่อเทียบเคียงกับประเทศสมาชิกอาเซียน	2.620	0.749	3.868	0.717	0.323
14. การพัฒนาการคิดอย่างไทยสู่การคิดอย่างอาเซียน	2.620	0.788	3.857	0.783	0.321
15. ระบบโลจิสติกส์อาเซียนสู่โอกาสทางเศรษฐกิจกับคุณภาพชีวิตของคนไทยในจังหวัดและระหว่างประเทศใกล้เคียง	2.575	0.836	3.786	0.888	0.320
16. การสร้างนวัตกรรมสินค้า/บริการ/ลงทุน/แรงงานระดับจังหวัดของท่านเพื่อความเข้มแข็งของไทยในเวทีอาเซียน	2.609	0.799	3.831	0.897	0.319
17. Road Map ในการแก้ปัญหาและเส้นทางการค้าที่ผิดกฎหมายตามแนวชายแดนที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตท้องถิ่น	2.587	0.937	3.793	0.910	0.318
18. การเท่าทันปัญหาสาธารณสุขไทยกับการเปิดเสรีอาเซียน	2.711	0.925	3.914	0.794	0.307
19. หลักธรรมสากลเพื่อการทำงานกับประเทศเพื่อนบ้าน	2.684	0.872	3.872	0.819	0.307
20. ความก้าวหน้าในงานสาธารณสุขไทยและอาเซียน	2.722	0.939	3.884	0.814	0.299
21. การค้า/การบริการ/การลงทุน/การเคลื่อนย้ายแรงงานของจังหวัดสู่ประเทศอาเซียน	2.744	0.892	3.906	0.879	0.297
22. เส้นทางวัฒนธรรม/สินค้าของจังหวัดสู่เศรษฐกิจอาเซียน	2.838	0.911	4.023	0.810	0.294

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
23. สภาพปัจจุบันและแนวโน้มโครงการลงทุนของภาครัฐและเอกชนในจังหวัดที่ท่านอยู่กับประเทศเพื่อนบ้าน	2.752	0.872	3.887	0.854	0.292
24. การนำนโยบายและกลยุทธ์ด้านอาเซียนของประเทศและจังหวัดมาใช้ในการปฏิบัติงานราชการในจังหวัดของท่าน	2.688	0.794	3.790	0.778	0.291
25. ปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่จากการเปิดเสรีอาเซียน	2.617	0.913	3.669	0.888	0.287
26. วิสัยทัศน์ของอาเซียนของไทยและรายจังหวัดเพื่อการแข่งขันและความร่วมมือในเวทีอาเซียนของจังหวัดท่าน	2.722	0.780	3.811	0.813	0.286
27. ความอ่อนไหวทางการเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน	2.782	0.926	3.707	0.926	0.249
28. ความอ่อนไหวต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยกับเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.835	0.839	3.681	0.971	0.230
• ด้านทัศนคติ					
1. ความเข้าใจในความเชื่อและค่านิยมที่ต่างกันระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดท่าน	2.744	0.866	3.861	0.721	0.289
2. การสร้างจิตสำนึกร่วมความรับผิดชอบของประชาชนไทยในฐานะพลเมืองอาเซียน	2.895	0.888	4.019	0.822	0.28
3. รู้สึกท้าทายกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ในการทำงานอาเซียน	2.891	0.911	3.981	0.724	0.274
4. การเรียนรู้ความสำเร็จที่น่ายกย่องจากประวัติศาสตร์/บุคคลสำคัญของประเทศเพื่อนบ้าน	2.808	0.867	3.865	0.740	0.273
5. แนวความคิดในระดับสากล (Global Mindset)	2.887	0.848	3.947	0.760	0.269
6. การยอมรับคุณค่าของสันติภาพ เพื่อสร้างความมั่นคงของประชาชนในชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน	2.944	0.96	4.011	0.779	0.266
7. ความคิดเชิงบวกต่อเพื่อนบ้านอาเซียนโดยไม่มีอคติอดีต	2.906	0.857	3.947	0.765	0.264
8. การเห็นคุณค่าด้านวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.970	0.927	4.038	0.741	0.264
9. การยอมรับคุณค่า ค่านึงถึงสิทธิมนุษยชนอาเซียน	2.959	0.925	4.004	0.760	0.261
10. ความสำคัญของการพึ่งพิงซึ่งกันและกันและการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างคนไทยกับคนในประเทศเพื่อนบ้าน	3.004	0.934	4.034	0.774	0.255
11. การเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของคนจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.970	0.935	3.989	0.831	0.255
• ด้านทักษะ					
1. ทักษะการใช้ภาษาเพื่อนบ้านในการทำงานกับเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.361	0.942	3.899	0.972	0.394
2. ทักษะภาษาอังกฤษในการทำงานอาเซียนของข้าราชการ	2.376	0.874	3.917	0.932	0.393
3. เทคนิคเชื่อมโยงงานอาเซียนกับความก้าวหน้าในงาน	2.361	0.897	3.853	0.858	0.387
4. ทักษะการสร้างเครือข่ายการทำงานตามแนวชายแดน	2.338	0.872	3.797	0.862	0.384
5. เทคนิคบริหารความเสี่ยงในการทำงานอาเซียน	2.320	0.886	3.767	0.918	0.384

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
6. เทคนิคการทำงานข้ามวัฒนธรรมและท่ามกลางความหลากหลายวัฒนธรรมอาเซียนอย่างสันติ	2.376	0.895	3.808	0.836	0.376
7. ทักษะบริหารจัดการภัยพิบัติแห่งอาเซียนและจังหวัด	2.414	0.908	3.831	0.841	0.370
8. เทคนิคการประสานงานกับบุคลากรของหน่วยงานในประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนใกล้กับจังหวัดของท่าน	2.432	0.966	3.853	0.863	0.369
9. ทักษะการให้บริการราชการอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ร่วมกับออฟไลน์อย่างมีมาตรฐานอาเซียนและสากล	2.459	0.882	3.895	0.822	0.369
10. ทักษะภาวะผู้นำในบริบทอาเซียนและบริบทนานาชาติ	2.425	0.909	3.838	0.806	0.368
11. ทักษะการทำวิจัยชุมชนเพื่อสร้างรายได้เปรียบคู่เจรจาการค้า/บริการ/การลงทุน/การใช้แรงงานกับเพื่อนบ้าน	2.414	0.920	3.820	0.818	0.368
12. ทักษะการทำงานแบบบูรณาการสหสาขาอาชีพของข้าราชการไทยและข้าราชการในประเทศอาเซียน	2.436	0.863	3.853	0.863	0.368
13. ทักษะจำเป็นต่องานอาเซียน เช่น ความเป็นมืออาชีพในงาน(Professional) ความเป็นสากล (International) เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่ดี (Facilitator) และอื่นๆ	2.511	0.874	3.932	0.866	0.361
14. เทคนิคการบริหารจัดการข้อมูลของจังหวัดเพื่อนำเสนอทางเลือกที่ดึงดูดการลงทุน/ท่องเที่ยวของชาติอาเซียน	2.474	0.847	3.868	0.878	0.361
15. ทักษะการออกแบบกิจกรรมโครงการเพื่อแก้ปัญหาในการทำงานอาเซียนในภูมิภาค	2.429	0.876	3.797	0.836	0.360
16. ทักษะบริการในงานราชการที่เน้นประชาชนอาเซียนเป็นศูนย์กลางบนฐานพหุวัฒนธรรมที่หลากหลาย	2.417	0.826	3.771	0.826	0.359
17. การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในจังหวัด เพื่อพร้อมรับวิกฤตจากผลกระทบเชิงลบของการเปิดเสรีอาเซียน	2.447	0.881	3.820	0.841	0.359
18. แนวทางปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาเซียนของข้าราชการในส่วนภูมิภาค	2.500	0.865	3.861	0.864	0.352
19. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนไทยในท้องถิ่นบนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมอาเซียน	2.508	0.857	3.865	0.808	0.351
20. การสร้างพลังใจเพื่อก่อเกิดชุมชนแห่งปัญญาของจังหวัดในการเตรียมพร้อมรับแข่งขันในเวทีอาเซียน	2.493	0.878	3.838	0.820	0.351
21. เทคนิคการถ่ายทอด/การสอนแนะ/การสร้างแรงบันดาลใจเพื่อบริหารจัดการงานอาเซียนให้มีประสิทธิภาพ	2.519	0.857	3.868	0.811	0.349
22. แนวทางส่งเสริมและฟื้นฟูทรัพยากรท้องถิ่นในจังหวัดอย่างยั่งยืนเพื่อการบริหารและการลงทุนข้ามพรมแดน	2.530	0.847	3.865	0.794	0.345
23. เทคนิคการสร้างบรรยากาศกัลยาณมิตร เพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน	2.579	0.883	3.914	0.817	0.341
24. ความหยุ่นตัวต่อการใช้ชีวิตและการทำงานอาเซียน	2.511	0.839	3.812	0.835	0.341
25. เทคนิคการเจรจาเพื่อยุติความขัดแย้งเพิ่มความร่วมมือ	2.538	0.829	3.842	0.790	0.340

ความต้องการจำเป็น	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
และสร้างผลประโยชน์ร่วมกันในอาเซียน					
26. เทคนิคการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อความร่วมมือในการทำงานร่วมกันในประชาคมอาเซียน	2.579	0.905	3.880	0.782	0.335
27. เทคนิคการสร้างเชื่อมั่นให้กับประชาชนไทยให้ยอมรับการปรับตัวต่อการแข่งขันในเวทีอาเซียน	2.605	0.863	3.861	0.842	0.325
28. เทคนิคการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีและความอบอุ่นต่อคนในประเทศอาเซียน	2.782	0.775	3.902	0.725	0.287
• ด้านบรรยากาศการทำงาน					
1. หน่วยงานภาคีเครือข่ายในการทำงานด้านอาเซียน ที่ท่านรู้จัก สามารถขอความร่วมมือได้อย่างสะดวกใจ	2.410	0.843	3.816	0.851	0.368
2. การศึกษาดูงานในหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่ประสบความสำเร็จในงานด้านอาเซียนของจังหวัดที่ท่านอยู่	2.395	0.914	3.771	0.913	0.365
3. หน่วยงานของท่านมีการถ่ายทอดนโยบาย กลยุทธ์และตัวชี้วัด สู่การทำงานด้านอาเซียนไว้อย่างชัดเจน	2.414	0.874	3.767	0.881	0.359
4. การสนับสนุนของหน่วยงาน เพื่อให้บุคลากรเตรียมความพร้อมในการทำงานด้านอาเซียน	2.617	0.853	3.876	0.862	0.325
5. บรรยากาศในที่ทำงานท่านเอื้อต่อการทำงานอาเซียน	2.598	0.838	3.805	0.851	0.317
6. ผู้บริหารท่านมีความรู้และพร้อมต่อการทำงานอาเซียน	2.737	0.850	3.951	0.820	0.307

ตาราง 20 สรุปความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียน **จำแนกรายด้านรวม**

ความต้องการจำเป็นรายด้าน	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		Priority Need Index: PNI
	Mean	SD	Mean	SD	
• ทักษะ	2.469	0.720	3.851	0.733	0.359
• บรรยากาศการทำงาน	2.528	0.727	3.831	0.786	0.340
• ความรู้	2.620	0.649	3.828	0.668	0.316
• ทักษะคน	2.907	0.754	3.972	0.657	0.268

เครื่องมือประเมินผลการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐ ในส่วนภูมิภาค

(เครื่องมือฉบับที่1)

แบบทดสอบก่อน-หลังเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

“โครงการพัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค”

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
2. แบบทดสอบมีทั้งหมด 6 หน้า จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
3. ใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที
4. ก่อนทำแบบทดสอบให้ท่านกรอกข้อมูลส่วนตัวให้ชัดเจน ลงในกระดาษคำตอบด้านล่าง
5. ในการทำแบบทดสอบให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดจากตัวเลือก ก, ข, ค หรือ ง เพียงคำตอบเดียวเท่านั้น แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ
6. ให้ท่านทำข้อสอบให้ครบทุกข้อภายในเวลาที่กำหนด แล้วส่งแบบทดสอบฉบับนี้คืนกรรมการคุมสอบ
7. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบฉบับนี้

ชื่อ – ชื่อสกุล ผู้ทำแบบทดสอบ

ตำแหน่งหน่วยงาน.....

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
1					6					11					16				
2					7					12					17				
3					8					13					18				
4					9					14					19				
5					10					15					20				

1. อาเซียน (ASEAN) ย่อมาจาก

- ก. Asia South East Association Nations
- ข. Association of South East Asian Nations (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. Asia South East Association National
- ง. Association of South East Asian National

2. “สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ได้จัดตั้งขึ้นโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ซึ่งได้แก่ประเทศใดบ้างที่ได้ร่วมลงนามใน “ปฏิญญากรุงเทพฯ” (Bangkok Declaration) หรือที่เรียกว่าปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration)

- ก. ไทย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา มาเลเซีย และเวียดนาม
- ข. ไทย บรูไน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์
- ค. ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ง. ไทย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม

3. คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐที่พึงประสงค์สู่การรวมตัวของประชาคมอาเซียนของสำนักงาน ก.พ. ร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยกเว้น ข้อใด

- ก. ความเป็นนานาชาติ (International)
- ข. ความเป็นมืออาชีพ (Professional)
- ค. ความเป็นผู้นำ (Leadership) (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ง. ความเป็นผู้สนับสนุน (Facilitator)

4. ข้อใด ไม่ใช่ จุดอ่อนของบุคลากรภาครัฐไทยในการรวมตัวสู่ประชาคมอาเซียน

- ก. การทำงานแบบบูรณาการ (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ข. ทักษะในด้านภาษา
- ค. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- ง. กฎระเบียบของระบบราชการ

5. ต่อไปนี้เป็นวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียนตามปฏิญญากรุงเทพฯ ยกเว้น ข้อใด

- ก. ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร

- ข. ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค
- ค. ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี
- ง. ส่งเสริมให้ประชาคมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (คำตอบที่ถูกต้อง)

6. ในปี 2546 ผู้นำอาเซียนได้ลงนามปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียนหรือ ASEAN Community ภายในปี 2563 (ค.ศ.2020) โดยสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมืออย่างรอบด้าน โดยประกอบไปด้วย 3 เสาในข้อใด

- ก. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC), ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (APSC), ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASoC)
- ข. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC), ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (APSC), ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC)
- ค. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC), ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (APoC), ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASoC)
- ง. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC), ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (APSC), ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) (คำตอบที่ถูกต้อง)

7. สัญลักษณ์ของอาเซียนคืออะไร และมีความหมายว่าอย่างไร

- ก. รวงข้าว 10 รวง หมายถึง ประเทศสมาชิกรวมตัวกันเพื่อมิตรภาพ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ข. รวงข้าว 10 รวง หมายถึง ประเทศสมาชิกที่มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกันเพื่อการค้าขายอย่างเสรี
- ค. ต้นข้าว 10 ต้น หมายถึง ประเทศสมาชิกที่มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกันเพื่อการค้าขายอย่างเสรี
- ง. ต้นข้าว 10 ต้น หมายถึง ประเทศสมาชิกรวมตัวกันเพื่อมิตรภาพ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

8. กรอบการปฏิบัติใด *ไม่ได้* อยู่ในแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

- ก. ความเข้าใจในระบบสังคมวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก
- ข. ส่งเสริมและร่วมมือในการสร้างความมั่นคงภายในของประเทศสมาชิก (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชน
- ง. เสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค

9. กรอบการปฏิบัติใด *ไม่ได้* อยู่ในแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

- ก. ส่งเสริมการตลาดและฐานการผลิตเดียว
- ข. ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- ค. การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
- ง. ส่งเสริมการเปิดเสรีการลงทุนด้านพลังงานเพื่อให้ราคาพลังงานในกลุ่มประเทศอาเซียนถูกลง (คำตอบที่ถูกต้อง)

10. กรอบการปฏิบัติใด *ไม่ได้* อยู่ในแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

- ก. การส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมของแต่ละประเทศสมาชิก (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ข. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ค. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม
- ง. การลดช่องว่างทางการพัฒนา

11. ข้อใด *ไม่ได้* อยู่ในแผนการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

- ก. ความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ข. ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ
- ค. ความเชื่อมโยงด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ง. ความเชื่อมโยงด้านประชาชน

12. ข้อใด คือ เจ็ดวิชาชีพที่สามารถย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีในประชาคมอาเซียน

- ก. แพทย์ เภสัชกร นักวิทยาศาสตร์ นักโบราณคดี นักแปลภาษา (ล่าม) นักสังคมวิทยา หนายความ
- ข. แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ นักบัญชี นักสำรวจ วิศวกร สถาปนิก (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. ครู นักธุรกิจ หนายความ นักบัญชี วิศวกร สถาปนิก เภสัชกร
- ง. แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ นักบัญชี เภสัชกร ครู นักวิทยาศาสตร์

13. ข้อใด *ไม่ใช่* ประโยชน์ที่คาดว่าประเทศไทยจะได้รับจากการบังคับใช้กฎบัตรอาเซียน

- ก. ความสามารถรับมือกับภัยคุกคามระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง
- ข. ช่วยส่งเสริมค่านิยมของประเทศอื่นๆในอาเซียนที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทย
- ค. อำนาจการต่อรองที่เพิ่มขึ้นของประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนในเวทีโลก
- ง. ประชาชนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน (คำตอบที่ถูกต้อง)

14. สถาบันอาเซียนเพื่อสันติภาพและความสมานฉันท์ (ASEAN Institute of Peace and Reconciliation) ตั้งอยู่ ณ สถานที่ใด

- ก. ฮานอย ประเทศเวียดนาม
- ข. กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
- ค. กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย(คำตอบที่ถูกต้อง)
- ง. กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

15. ภารกิจของสถาบันอาเซียนเพื่อสันติภาพและความสมานฉันท์ คือข้อใด

- ก. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างกันในอาเซียน
- ข. การวิจัยและรับฟังความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมสันติภาพในภูมิภาค (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. ผลักดันนโยบายของอาเซียนด้านสันติภาพ
- ง. เข้าไปสร้างความสมานฉันท์ภายในประเทศสมาชิก

16. วัตถุประสงค์หลักของประเทศไทยในการส่งเสริมบทบาทของภาคประชาสังคมด้วยการจัดตั้ง GO-NGO Forum คือข้อใด

- ก. ส่งเสริมให้ NGO สามารถทำงานด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ข. การส่งเสริมและผลักดันให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน(คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. การผลักดันให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
- ง. ถูกทุกข้อ

17. ข้อใด ไม่ใช่ หลักเกณฑ์ในการเข้าร่วมการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก

- ก. การภาคยานุวัติ
- ข. การตกลงใช้เงินสกุลเดียวกัน (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ค. การเป็นคู่เจรจาเต็มตัวของอาเซียน
- ง. การมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับอาเซียน

18. อาเซียนได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียน (ASEAN ICT Masterplan 2015: AIM 2015) หน้าที่ในข้อใด *ไม่ใช่* บทบาทของประเทศไทย

- ก. การจัดทำมาตรฐานและนิยามทักษะบุคลากรด้าน ICT อาเซียน
- ข. การจัดทำแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อาเซียน
- ค. โครงการ Smart Thailand
- ง. จัดทำโครงการสื่อสารไร้พรมแดนภายในภูมิภาค (คำตอบที่ถูกต้อง)

19. การที่ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการบริหารราชการแผ่นดินโดยเน้นหลักธรรมาภิบาล แสดงว่าประเทศไทยดำเนินการได้สอดคล้องกับประชาคมใด

- ก. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- ข. ประชาคมการค้าและการลงทุนอาเซียน
- ค. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
- ง. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (คำตอบที่ถูกต้อง)

20. ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการค้าบริการ (ASEAN Framework Agreement on Trade in Services: AFAS) เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถมีหุ้นส่วนของผู้ถือหุ้นต่างชาติได้ไม่เกินร้อยละเท่าไร

- ก.40
- ข.50
- ค.70 (คำตอบที่ถูกต้อง)
- ง.100

(เครื่องมือฉบับที่ 2)

แบบประเมินของโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของบุคลากรภาครัฐในส่วนภูมิภาค

ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับ ข้าราชการ ข้าราชการพิเศษ
 เชี่ยวชาญ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
4. ประสบการณ์การทำงานปี
5. จังหวัดที่ปฏิบัติงาน

แบบประเมินการบริหารจัดการในการจัดฝึกอบรมของผู้จัดอบรม ประเมินโดยผู้เข้ารับการอบรม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็นพิจารณา	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การบริหารจัดการด้านวิชาการของผู้จัดอบรม ได้ทำสิ่งต่อไปนี้หรือไม่				
1. มีกำกับเวลาให้การฝึกอบรมเป็นไปตามตารางเวลาการฝึกอบรม				
2. มีกิจกรรมสัมพันธ์นอกเวลาการอบรม				
3. มีเจ้าหน้าที่ดูแล หรือมีพี่เลี้ยงประจำต่อผู้เข้าอบรมที่เพียงพอ				
4. มีการประสานงานอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นระหว่างอบรม ของเจ้าหน้าที่ประจำห้องอบรม				
5. มีการแจ้งเกณฑ์ที่ชัดเจนในการผ่านการอบรมฯ ให้ผู้เข้าอบรมทราบ				
การบริหารจัดการด้านธุรการของผู้จัดอบรม ได้ทำสิ่งต่อไปนี้หรือไม่				
1. เจ้าหน้าที่ให้การทักทายและต้อนรับผู้เข้าอบรมด้วยมิตรไมตรี				
2. ความสะดวกในการลงทะเบียนก่อนเข้าอบรมและในการรับเอกสาร				
3. มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกระหว่างการฝึกอบรม				
4. แจ้งการเปลี่ยนแปลงกำหนดการให้ผู้เข้าอบรมทราบล่วงหน้า				
5. การจัดบริการอาหารและเครื่องดื่ม				
6. ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่จัดอบรม				
7. มีการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและการรักษาพยาบาล				
8. ขนาด พื้นที่ และความเหมาะสมของห้องประชุมที่เอื้อต่อการเรียนรู้				

ประเด็นพิจารณา	ประสิทธิผลการบริหารจัดการ			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านวัตถุประสงค์/วัตถุประสงค์				
1. มีวัตถุประสงค์เพียงพอครบถ้วนและสอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมการอบรม				
2. มีสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ เช่น โปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ จอรับภาพ เอื้อต่อการเรียนรู้				
3. เจ้าหน้าที่/สตาฟ ที่ให้คำแนะนำและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อต่างๆ ได้ทัน				
ด้านเอกสารประกอบการฝึกอบรม				
1. มีเอกสารประกอบการอบรมครบถ้วน เนื้อหาอ่านเข้าใจได้ด้วยตนเอง				
2. จัดทำไว้เป็นรูปเล่มหรือแฟ้มที่สะดวกต่อการอ่านและศึกษาเพิ่มเติมภายหลัง				
ด้านการจัดการศึกษาดูงาน				
1. กำหนดการ และระยะเวลาในการจัดศึกษาดูงานในครั้งนี้				
2. ประโยชน์/ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้				
3. การนำความรู้และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดูงานมาปรับใช้ในงาน				
4. การนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้ไปถ่ายทอดแก่ผู้อื่นได้				
5. การให้ความต้อนรับและข้อมูลจากบุคลากรที่เข้าศึกษาดูงาน				
6. ความเหมาะสมของสถานที่ศึกษาดูงาน				
7. ความเหมาะสมของยานพาหนะ				
8. การได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากรประจำสถานที่ที่เข้าไปศึกษาดูงานในครั้งนี้				
9. โดยภาพรวมของการจัดโครงการ/กิจกรรมในครั้งนี้				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินวิทยากรตามหัวข้อวิชา โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ชื่อวิทยากรที่ถูกประเมิน

ชื่อหัวข้อวิชาที่สอน.....

สอนในวันที่.....สถานที่.....

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน				
1.มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง				
2.มีความชัดเจนในการถ่ายทอดความรู้ สามารถอธิบายเพิ่มเติมให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น				
3.มีการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี				
บุคลิกภาพที่เหมาะสมของวิทยากร				
4.การแต่งกายเหมาะสมกับรูปแบบการอบรม เป็นที่น่าเชื่อถือ				
5.ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ขัน มีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้ดี				
6.ใช้ภาษาสุภาพ สามารถดึงดูดผู้เข้าอบรม				
เทคนิคการสอนที่ดี				
7. มีการนำเข้าสู่บทเรียน ชี้แจงวัตถุประสงค์ของหัวข้อบรรยายอย่างชัดเจน				
8.จัดลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาได้อย่างเหมาะสม เช่น จากง่ายไปยาก				
9.มีวิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า				
10.มีการแทรกหรือเปลี่ยนวิธีการสอนเมื่อมีผู้เข้าอบรมง่วงหรือเบื่อ				
11.สอนเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคำอธิบายรายวิชา				
12.เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ซักถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น				
13.มีสรุปสาระสำคัญ พร้อมยินดีให้ข้อมูลให้คำปรึกษาภายหลังการฝึกอบรม				
14.มีการเสริมแรงทางบวกให้ผู้เข้าอบรม พร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เข้าอบรม				
ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร				
15.มีทัศนคติที่ดีต่องานราชการ				
16.ควบคุมชั้นเรียนและรักษาเวลาได้ดี				
17.ความพึงพอใจต่อวิทยากรโดยรวม				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

แบบประเมินปฏิบัติการเรียนรู้และพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมประจำวัน
โดยการสังเกตการณ์ของผู้จัดการฝึกอบรม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็นพิจารณา	ระดับความคิดเห็น			
	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
วินัยในระหว่างการอบรม				
1. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสม				
2. เข้าห้องอบรมตรงเวลา				
3. เดินเข้า-ออกห้องอบรมขณะที่วิทยากรบรรยายหรือดำเนินกิจกรรม (ข้อลบ)				
4. พูดคุยกันขณะที่วิทยากรบรรยายหรือดำเนินกิจกรรม (ข้อลบ)				
สัมพันธภาพต่อผู้จัดอบรมและต่อวิทยากร				
5. ผู้เข้าอบรมมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน				
6. มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้จัดอบรม				
7. มีสัมพันธภาพที่ดีต่อวิทยากร				
8. ใบน้ำยิ้มแย้มในขณะรับการอบรม				
ความตั้งใจในการเรียนรู้				
9. แสดงความสนใจขณะที่วิทยากรบรรยายหรือดำเนินกิจกรรม				
10. พักหน้าเข้าใจตามที่วิทยากรบรรยายหรือดำเนินกิจกรรม				
11. จดบันทึกสิ่งที่วิทยากรบรรยาย				
12. เปิดเอกสารประกอบคำบรรยายหรือตั้งใจศึกษาสื่อประกอบการอบรม				
13. ชักถามวิทยากรเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง				
14. เหม่อลอย / สัปหงก / หลับขณะมีการบรรยายหรือดำเนินกิจกรรม (ข้อลบ)				
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรม				
15. ตอบคำถามที่วิทยากรชักถาม				
16. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมอย่างกระตือรือร้น				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....
.....
.....